

Unitárius Élet

69. évfolyam, 5-6 szám, 2015. szeptember-december. Megjelenik kéthavonta.

Karácsony illata

Karácsony illatában sok minden keveredik: fenyő, mézeskalács, fahéj, gyertya, narancs, és még hosszan sorolhatnám. Hogy ki mire emlékszik, az élete eddig megélt karácsonyaitól függ. Karácsony illatának emléke mindig ott van bennünk és valahányszor ismét közeledni kezd az ünnep, érezni és ízlelgetni kezdjük. Egy biztos: amikor ezt az illatot megérezzük és feltörnek a hozzá kapcsolódó emlékek, lelkünk elcsendesedik és megnyugszik. Érezzük, hogy újra otthonra találunk az ünnepben még akkor is, ha az illathoz eredetileg kapcsolódó otthon már nagyon

messze van. Ismét valósággá válik a hétköznapiakban elveszettnek vélt nyugaltság, béke, meghittség, szeretetet, öröm. Mindaz, ami ünnepé teszi karácsonyt.

E hangulat újratemetésének, átadásának felelősei mára mi vagyunk. Tőlünk is függ, mi az, amit az ünnep belső megéléséből megmutatunk, megosztunk azokkal, akik idén otthonunkban, közösségünkben velünk élnek meg a csodát. Tőlünk is függ, hogy mennyire teljesedik be a várakozás, hogy a most élményei hogyan lesznek a jövő illatos emlékei.

Ezzel a felelősséggel éljük meg az ünnepet, hogy újból otthonra találjunk benne.

Kriza János

Ajánló a tartalomból:

- Karácsonyi körlevél
- Batthyány Ilona grófnő
- „Ima nélkül nem megyek fel a színpadra”
- Jézus születésének története margójára
- „Azok a régi szép idők”
- Egyházközségeink életéből
- Gyermekoldal
- Hírek, események

Karácsonyi körlevél

**Eljön majd az idő – így szól az Úr –, amikor igaz sarj-
jat támasztok Dávidnak, olyan királyt, aki bölcsen ural-
kodik, jog és igazság szerint jár el az országban. (Jer
23,5)**

Ünneplő Gyülekezetek! Kedves unitárius keresztény Testvéreim! Lassan tíz hónapja annak, hogy minden-
napi érdeklődésünk előterében ott van az egész Európát
érelklő migrációs bevándorlás mindmáig megoldatlan
aggasztó jelensége. Ha bekacsoljuk a televíziót, a rádió-
készüléket, vagy újságot lapozunk ujjaink között, az el-
ső, amit keresünk, hogy mi is történt az utolsó huszon-
négy órában ezen a téren. Nem véletlenül fogalmazódik
meg sokunkban a kérdés: vajon mennyi ideig tartanak
még ki a jóléti államok, értsd a Nyugat-európai orszá-
gok a globalizáció vagy éppenséggel a migráció hatása
alatt?

Már már Jeremiás prófétál és türelmetlenül kérde-
zünk tovább: van-e, és ha van, hol van a társadalmi
igazságosság?

Miközben várjuk 2015. év adventi időszakában a ka-
rácsonyi ünnepünket, tisztában vagyunk azzal is, hogy ez
a karácsonyvárás november 13-a óta más lesz, mint az
eddigiekben megélt bármelyik eddig megélt karácso-
nyunk. Vannak ugyan lomhább és nyugtalanabb esz-
tendők éveink évtizedei során, de a 2015 évünk mégis rég
nem látott mértékben tette próbára megszokott – és hadd
tegyem azonnal hozzá –, kissé el is kényelmesedett euró-
pai világunkat. A példátlan méretű népvándorlás
nyomán, csak 2015-ben a bevándorlók száma megköze-
lítette az egymilliót, felszínre került az eddig rejtőzködő
sokféleség, különbözőség és ellentét. És napjainkra kel-
lett megtapasztalnunk azt is, hogy nem csak a befogadást
és humanitárius kérdéseket közvetve vagy közvetlenül
érintő alapvető megértésről és/vagy ezek hiányáról van
szó, hanem sokkal súlyosabb kérdésekről is. Hirtelen sok
minden mozdult ki a megszokott helyéről, és aki nem
akarja eltakarni a szemét a valóság elől, azonnal
észreveszi, hogy bizony részese egy történelmi jelentő-
ségű fordulathoz és látjuk, amint szinte pillanatok alatt
összeomlik az Európának egykori vezető szerep adta
magabiztosságából eredő eddigi világképe, hozzáállása.

Nos, Kedves Testvéreim, ebben a látványosan össze-
zavarodott világban készülünk az adventi várakozásra,
megszólalásra, imádkozásra istentiszteleteink rendjén,
ahogy az apostoltól megtanultuk „alkalmas és alkalmat-
lan időben”. Egy dolog biztos számunkra, mi most is
Jézust várjuk. Csak talán nyugtalanabban, mint az eddi-
giekben és felfokozottabb várakozással.

Ezen bevezető gondolatok után, hadd térjek vissza,
ahhoz a bibliai, ez alkalommal ószövetségi alapgondo-
lathoz, amelyet e célból kiválasztottam. Kisarjadt a
vesszősál Isai törzséből. A messiási prófécia előre mu-
tat. A próféta látja Jézus megjelenését, aki bölcsőben
születik és jog és igazságosság szerint jár el az ország-
ban. Aki rendet tud teremteni abban a nagy kaoszban,

amelyben élünk. És lássunk csodát, ez által reményt
hirdet népének és ez által minden kor minden népének
a próféta. Ez számunkra azért nagyon fontos, mivel
advent egyik kulcsfogalma a reménység. Nem véletlen az
sem, hogy az adventi koszorúinkon elhelyezett négy
adventi gyertya közül a negyedik a remény, a reménység
gyertyája. A kérdés az, hogy ismerjük-e mi, tudomásul
vesszük-e ezt a reménységet? Vagy kérdezhetünk más-
képp: tapasztaljuk-e Jézusban azokat tulajdonságokat,
amelyek jelleméből és tanításaiból egyaránt a remény-
ségre utalnak? Jézus jogszerűsége, igazságossága és böl-
csessége kellőképpen ismert-e előttünk, akik karácsony-
várásra, ünnepszentelésre készülünk? És végül így is
kérdezhetünk: ismerjük-e azt a szabadságot és biztonsá-
got, amelyet ő jelent számunkra?

Egy közelebbi közvélemény kutatás alkalmával, eb-
ben a témában, a kérdezők arra a kérdésre, hogy a meg-
kérdezettek mit várnak a közeli és távolabbi jövőtől,
érdekes válaszokat kaptak: várom, hogy végre történjen
már valami. Várom a következő évet. Várom, hogy eltűn-
jön utamból az ellenségem. De voltak olyanok is, akik
őszintén bevallották, napról napra élnek és a jövőtől
nem várnak semmit.

Ha nyitott szemmel járunk napjaink világában, talán
érezzük magunk körül ezt a csüggedt, magába forduló
lelki helyzetét is az embereknek. A kérdés számunkra
az, hogy beszegetéseink, tankozásaink, szolgálataink al-
kalmával fel tudjuk-e mutatni azt a lehetőséget, hogy
mindig van remény egy új életre. És a megoldás a mi
adventi várakozásunkban a gyermek, a gyermek Jézus
megszületése. Úgy látszik, hogy a gyermek, gyermekek
befogadása és születése és nem elutasítása mindig a
megoldást, a reménységet jelentette. Legyen ez így az
idén is: 2015 karácsonyában.

Amikor ezeket a sorokat írom, alig vagyunk túl egy-
két nappal advent első vasárnapján. A következő hetek-
ben sok, rengeteg feladat vár azokra, akik alaposan elő-
szeretnék készíteni a maguk és szeretteik számára kará-
csonyt. Mi módon tesszük ezt? Hogyan készülünk a las-
san, de biztosan elérkező új évünkhöz? Nos, nem tudom
mások helyett megválaszolni ezeket a kérdéseket. Ezek-
re, vagy ehhez hasonló kérdésekre, mindenkinek saját
magának kell megadni a választ, a feleletet. Életének az
adott pontján, sajátos helyzetében. Egy dolgot viszont
mondhatok: engedjétek azt, hogy felyázoltak és az év so-
rán megtapasztaltak ellenére is, reménységgel töltsön el
mindannyiunkat advent, karácsony és újév ünnepe. Az
az élő reménység, amely nevet a holnapra, mert van Iste-
ne, mert van élő Jézusa. Ámen.

**Atyafiságos tisztelettel és szeretettel:
Kászoni-Kövendi József lelkes-püspöki helynök**

Radikális reformáció – Dávid Ferenc emlékére

„Mert egy az Isten, egy a közbenjáró Isten és emberek között, az ember Jézus.” (1Tim 2,5)

Kedves Testvéreim! Október-november hónapok egyházi esemény naptárunkban az egyháztörténeti ünnepek időszaka.

Pestszentlőrinci templomos ingatlanunk a Szervét Mihály téren található. A nagy 16. századi orvos-teológus emlékét a templom belső és külső falán elhelyezett táblák is idézik. Minden évben, Szervét Mihály halál évfordulóján, október 27-én rá emlékezünk és megkoszorúzzuk a táblát.

Október 31-e a Reformáció emléknapja, melyen a lánglelkű, bátor reformátorok vallási forradalmát idézzük.

November 15-e pedig egyházalapító püspökünk Dávid Ferenc emléknapja, halálának feltételezett évfordulója. Pestszentlőrincen az 1990-es években egy utcát neveztek el róla, a Dávid Ferenc utcában található kerületi óvoda falán pedig emléktáblát helyezett el a lőrinci gyülekezet sok évvel ezelőtt. Ide is ellátogatunk minden évben, együtt énekelünk, emlékezünk és koszorúzzunk.

Dávid Ferencnek olyan gazdag a teológiai munkássága és életműve, hogy bőven nyújt útavalót minden évben. Hitvallásos, és elkötelezett ember volt, aki a vallási igazság keresésében nem tudtak megakadályozni.

Nemrég egy konferencián, az egyik egyháztörténész mutatta be, hogy a 16. század közepén, a hazai reformáció elterjedésének kezdetén, nem voltak még éles határok a protestáns felekezetek között. Így érthető, hogy Dávid Ferenc is hosszú teológiai utat tett meg, míg eljutott – ahogy mondani szoktuk: a tiszta jézusi kereszténység igazságához.

Visszatért az alapokhoz, lebontva a dogmák falait. Meg sem állt a jézusi tanításokig. Ennél szilárdabb alapot nem is találhatott, erre építette fel új egyházát. Így lettünk mi unitáriusok Jézus-követő keresztények, míg a fősodor Krisztus-hívó maradt.

Dávid Ferencet és munkatársait a radikális jelzővel illeték. A reformáció szabadelvű keresztény ágát azóta is gyakran illetik a radikális szóval. Earl Morse Wilbur, aki több kötetes munkájában megírta az unitáriusok történetét, szintén ezt a kifejezést használja.

Manapság a radikális jelzőnek negatív a csengése. A Wikipedia ezt írja róla: „A radikalizmus eszmerend-

szer, amely a fennálló társadalmi rendszer vagy annak valamelyik szegmensének gyökeres, következetes akár a szélsőségekig elmenő átalakításának az elve. Alapelve abból indul ki, hogy a mélyen gyökerező bajok megszüntetéséhez a szabályok (rendszer) következetes átalakítása szükséges. Nem elég, ha a felmerülő gondon alkalmilag segítünk, és közben nem orvosoljuk a baj okát, mert így a baj megismétlődhet.”

Dávid Ferenc radikalizmusát, ma sokkal inkább a haladó szellemű teológiai irányzattal lehetne azonosítani. Azt a fajta szellemiséget képviselte, amely jövőbe tekint, széles látókörrrel rendelkezik és tudományosan megalapozott.

Dávid Ferenc vezérelve a szüntelen reformálás volt: „Akiket Isten Lelke megvilágosított, nem szabad hallgatniuk, sem az igazságot el nem rejthetik. Akkor a lélek ereje, hogy az emberi ész minden hamis leleményét megvetvén, csak azon célra törekszik, hogy Isten dicsősége terjedjen, az egyház épüljön.” – írta.

Dávid Ferenc vallására nem emlékezni kell, hanem nap mint nap megélni: a szeretet, türelem, megbánás és megbocsátás jegyében. Mi, késői Jézus-követők és Dávid Ferenc hívek tartsuk meg, amit elődeink ránk hagytak és ebben a szellemben építkezzünk tovább. Ámen!

Dr. Szent-Iványi Ilona

Advent

Mária pedig ezt mondta: Magasztalja lelkem az Urat, és az én lelkem ujjong Isten, az én Megtartóm előtt, mert rátekintett szolgálóleánya megalázott voltára: és íme, mostantól fogva boldognak mond engem minden nemzedék... (Lk 1,46-48)

A törvényt és a prófétákat Jánosig hirdették, azóta az Isten országának örömhírét hirdetik... (Lk 16,16)

Kreáció-Teremtés. Minden születés szentsége előtt a zajlik a várakozás. Ilyen az élet rendje. Az asszonyi testben megtalálható a magzat, aki már Jézus. Ha most megszületne- inkubátorba tennék koraszülöttként. Még várni kell rá, hagyni a formálódását, teremtődését! Az egész világ elkezdte a készülődést: a férfiak küzdenek, hogy minden meg legyen teremtve az újszülöttnak, mikor is életet adni az asszony képes... ha képes.

Együtt várjuk a szent „Szülepárral”, hogy az Ember, az Emberfia születik a földre, téli napfordulóra, évenkénti szent ismétlődésben. Együtt próbálnak elérhető létet teremteni a szülők a Gyermekeknek, mégis, a bibliai tudósítás szerint már kénytelenek készülni az utazásra Betlehembe. Még sincs semmi a helyén a

konvencionális elvárások szerint, mire megszületik... jól ismerjük a történetet, minden pontosan a helyére kerül a maga idejében! A legfontosabb érték a várakozásban rejlik, a születés előtti formálódásban. Most van éppen az ideje.

Eszembe jut egy történet, amely nagyon szépen bemutatja a kreativitás mondjuk férfias oldalát. Ez éppen Leonardo Da Vincivel történt a reneszánszkor egyik nagy művész feltalálójával. Egy mesterember megkérte Leonardót, hogy menjen át őhozzá és nézze meg az új találmányát, ami egy repülő masina volt. Leonardo így is tett. Azonban amikor meglátta egyből azt mondta, hogy ez nem fog soha működni. A mesterember sürgetően visszakérdezett, de hát miért mondja ezt, még ki sem próbálta. Leonardo válasza csak ennyi volt: mert nem szép.

Számomra ez a történet azt tükrözi, hogy a kreativitásban a tudás és a szépség kézen fogva jár egymással. Schiller, amit úgy fogalmazott meg, hogy a szépség hajnali kapuján át léphetünk a tudás birodalmába. Számos kutató fedezte fel, hogy esztétikai nevelés nélkül a kreativitás visszafejlődik. Ami a szépség, jóság, igazság hármaskritériumának megfelel az a valódi kreativitás és ezt az emberek megérik. Ez az, ami a világot előreviszi és a társadalmunkat táplálja.

Számomra a férfi teremtő alkotása fontos Mária asszonyi léte mellé, aki engedi megtörténni testében a gyermeki test formálódásának csodáját, lelkében pedig az újjászületést. Aki valaha is volt kisbaba, újszülött közelében pontosan tudja mit értek ezalatt, hogy a gyermekek teremtik a felnőtteket.

Ráadásul türelmetlenek sem lehetünk. Popper Péter magyarázta egyik előadásában, hogy zseni gyermekként kertészkedésre tanították. Elvetették a nagymamájával együtt a borsót, murkot, zöldségeket. Aztán várni kellett. A kis Péterke pedig alig várta, kibújjon az első hajtás és örömeiben, hogy megragadhatta a sárgarépa száracskáját, gyorsan kihúzta a földből, hogy megnézzze, mennyit nőtt. Persze kicsike volt még, hát visszanyomta a földbe, még növekedjen. Ezt cselekedte minden nap, egy hétig, míg a nagymama felfedezte miért is nem fejlődnek a sárgarépák!

Az isteni teremtésnek közelébe sem érhetünk, ha világegyetemünkre, sőt lelki, szellemi tudatunkra, tudásunkra gondolok. Mintha ez megnyilvánulna a várakozás idején olyan gazdag vallási és népi szokásainkban, amelyekben évről évre mi magunk is részt veszünk például Mária és József utazásában, készülésében. Eközben mi is gyakoroljuk emberi mivoltunkban a teremtést, alkotást. Nőszövetségünk a kézimunkával, kézműveskedéssel, a férfiak a betlehemmel, a gyermekek a regöléssel, az egész évben dolgozók a napi munkájukkal. Valahol megszületik az érték, a kínban, keservben vagy a szabadságban.

Egyházas szóhasználatunkkal mi Isten gyermekei és munkatársai vagyunk. A teremtés munkájában való részvételre egy példa: A fazekas műhelyben a koronások forogtak. Egyik csoport feladata csak egyetlen egy, de kreatív, egyéni, szuper tárgyat elkészíteni. Másik csoport azt készíti, amit akar, csupán gyakorlás

célzattal: stílusgyakorlatok, tanulmányok. Mit gondoltok, hol születtek, melyik csoportban lettek megalkotva a legszebb kerámiák? Az, amelyikben feladat volt a szépség, vagy ahol felfedezhették a saját alkotói tehetségüket? A legértékesebb alkotások akkor születtek, amikor a „kötelező” szépség nyomása alól felszabadultak. Az önfeledt gyakorlás mentén a szépség születése megtörtént.

Manapság egyetlen advent sem lehet az igazi, hiszen már adott a végeredmény: a gyermek Jézus. Akkor mégis mit ünnepelünk unitáriusokként? Esztendőnként felállítjuk a betlehemi jászolt, elismételjük a karácsonyi verseket, énekeket, fokozatosan gyertyát gyújtunk az adventi koszorún, magunkban is növelve a fényt. A kreativitás csak egészséges lelkületből tud születni. Ha nincs tisztában az ember a saját értékeivel, akkor nem tudhatja kibontakoztatni képességeit. Az ember, ha ezt a nyitott szemléletet megvalósítja, ami tolerál és elfogad más nézeteket és minden egyes embert jóakarattal kezel esély mutatkozik a földi mennyországra.

Arra a következtetésre jutottam, hogy fejleszthető a kreativitás. Mindenki kapcsolatban lehetsz a legnagyobb Teremtővel! Meglepetésemre éppen a szent idő visszatértében, az ember és Jézus formálódás csendes várakozásában teli napok ajándékoznak a legtöbbet. A várakozás cselekvő gyakorlásában, a hagyományaink ismétlésében gyökereink mélyebben kapaszkodnak, tisztább forrásból táplálkoznak a Jézus-várásban a tiszta evangéliumi kereszténységet lélektisztulással ünnepeljük.

Akár a mindennapjainkból is vehetünk példákat, most inkább nézzük meg hány ilyen örömteli advent van a Bibliában!

Jákób adventje az álom, amikor a létra képe ráébreszti arra, hogy szent a föld, ahol jár. Akkor ébred rá eddigi élete rossz választásaira, s akkor ébred fel benne a vágy, hogy Isten gyermekeként éljen.

A tékozló fiú adventje a disznócsorda mellett történik meg. Akkor ébred rá, hogy milyen pazarló életet élt, s akkor ébred fel benne a vágy, hogy hazatérjen, hogy atyja mellett otthonra találjon.

Pál adventje a damaszkuszi út. Akkor ébred rá, hogy milyen téves az út, amin jár, s akkor ébred fel benne a vágy, hogy Jézus követője, tanításának hirdetője legyen.

Életük további menete csupán természetes és elkerülhetetlen következménye adventi ébredésüknek, ennek strukturalása a hétköznapiakban és az ünnepekben.

A születés történetekben megtalálható az a pillanat, mikor a női test, az anyaméh már kicsivé válik és magában a megszületésben az újszülött hatalmas, apokaliptikus utat jár be. Tovább nem élhet a biztonságban és meg kell születni az új, ismeretlen, lélegző világba. Hát számomra az advent ezt is jelenti, ezt a küzdelmet, hogy elérjük azt a pontot, amikor már tovább nem fokozható a tarthatatlan állapot szenvedése. Innen lehet változni az elviselhetetlenség legmélyéről.

Most szerencsések vagyunk, hiszen négyhetes szabott idő áll rendelkezésünkre a lélek megtapasztalásának újjászületésére felkészülni. A templom falain kí-

vül ez az idő, az adventi várakozás és küzdelem sokkal tovább is tarthat. Akár családok nemzedékein keresztül, amíg megéri az idő a megvált(oz)ásra.

Befejezésül a bethesdai beteg történetét hívom segítségül! A harmincnyolc esztendeje beteg ember története Jeruzsálemben zajlik, a Juh kapunál, melyről azt olvassuk, hogy öt tornáca van és ott fekszenek betegek, vakok, sánták nagy sokasága, várván a víznek megmozdulását. Milyen ismerős kép: a város, a tömeg, a zaj, a rohanás – s ebből a tömegből most kilép egy ember, akiről csak annyit tudunk meg, hogy már harmincnyolc esztendeje beteg. A tömeg vár valamit, valami nagy csodát, de közben csak nagyon keveseknek adatik meg a csoda. Hiszen csak az lehet részese a gyógyulásnak, aki az első, aki rátermett, aki még betegségében is a legfürgőbb, leggyorsabb, a legügyesebb – ha van ilyen csak azé lehet az öröm. Nagyon keveseknek adatik meg a tömegből, hogy ott legyenek a nagy eseménynél és átéljék életük jobbra fordulását!

Keveset tudunk erről az emberről, de Reményik Sándor mögé lát ennek a harmincnyolc esztendőnek és versében közel hozza hozzánk ennek az embernek a sorsát: „Harmincnyolc esztendeig volt beteg... / Harmincnyolc év... ó idő-rengeteg, / Ó, csigalassan kúszó nappalok, / Ó, végevárhatatlan éjjelek! / Ó, zaj, mely őrlíti, ó, csend, mely gyötör, / Ó, tehetetlen kín, maró csömör, / Ó, nagy alkalmak örökre múlása, / Kis, édes percek tovasuhanása / Hasztalanul, megfoghatatlanul, - / Hiába termett datolyát a pálma / S hajtott ki az olajfa vigaszul. / Harmincnyolc esztendeig volt beteg, / Mindenki terhe, magának teher, - / Harmincnyolc ólomlábú év alatt / A fátum mindent elcserél-kever / A lélekben, a mély műhely-homályban. / Ez a szív kővé keményedhetett, / Túlcsondulhatott alázatosságban, / Harmincnyolc esztendeig volt beteg: / Ha ártatlan volt,

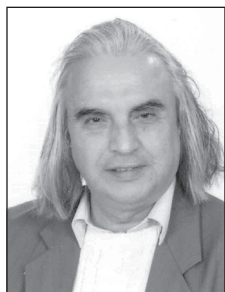
bűnössé lett tőle, / Ha bűnös volt, kitisztult hófehérre, / Ha volt önérzet benne: ronggyá váltott, / Ha volt szikladac: finom porrá málott, / Feküdt a tóparton, s a tóba nézett... / A Tő, ez volt az egyetlen ígézet. / A Tő, a Bethesda, a gyógyulás: / Leszállani szent, megszállott vizébe, / Mikor rájön a nagy "háborodás", / Mikor rászáll az Isten angyala, / Súlyos szárnyával sujtja a habot, / S gyöngy-buborékként a titkos mélyből / Fakadnak a megmentő balzsamok. / A Tő... közel volt, s mégis messze volt, / Elérhetetlen, mint a csillagok. / A többiek mégis csak lejutottak, / Lejutottak a bénák, a vakok / Valaki vitte, támogatta őket, / Hadd lépjenek a vízbe legelsőnek, / S ki soká tűrt, sokáig vérezett, / Egyszer mégis elsőnek érkezett. / Csak ő, csak ő nem érkezett oda... / Nem volt, ki támogassa, levigye, / Talán oly súlyos volt, oly tehetetlen, / Oly bűnös élő-halott teteme, / Hogy ember-erő el nem bírta többé. / Elmúlt megint a szent háborodás, / A nagy alkalom, a boldog varázs, / Elszállt megint az Isten angyala. / A halott öröm utolsó leánya: / A halványzöld fürtű tündéremény, / Az is a világ végére szökött. / Éj lett, ragyogtak irgalmatlanul / A csillagok a Bethesda fölött. // De másnap reggel Jézus arra jött."

„Csak” ennyi... az élet újjá lesz. Az újjászületés előtt, mint a felsorolt szorongattatott várakozásban lévő példája mutatja, szinte elviselhetetlen fájdalmak szükségesek a változásra. Ez pedig nem lakberendezés vagy új tv, hanem megszületett új lélek. Másnap érkezik a reggel és Jézus arra jön.

Éljük teljesen életünket, örvendjünk örömeinknek, sirjuk bánatainkat Ragyogtassuk alkalmainkat, ünnepeljük ünnepeinket, várjunk adventben megszülető karácsonyra! Ámen.

Bartha Mária Zsuzsánna

Imádságos gondolatok karácsonyra

Örökkévaló szeretet, gondviselésnek áldott Istene! „Szép tündérország támad föl szívemben / Ilyenkor decemberben. / A szeretetnek csillagára nézek. / Megszáll egy titkos, gyönyörű ígézet / És hiszek újra az égi szeretetben... / A kis Jézuska itt van a közelben!” Az adventi úton én is építettem „egy picike jászolt, / nem puha bársony, / nem drága selyem”, és szeretetemből szőttem bele párnát, és lelkesen hívogatom: „picike Jézus, nyugodj idebent!”

Édes Atyám! Karácsony felé vezető adventi utunkon minden rendű és rangú gyermekedet vezesd úgy, hogy mindannyian megérkezzünk, biztos legyen a találkozásunk, az egymásra találásunk, a viszontlátásunk a szeretet Gyermekével, a szeretett Gyermekkel,

hiszen a szívében épített picike jászolba mindenki hívogatja, akárcsak én: „Ó, gyere be kicsi Jézus / Ó, gyere be, béke / Hajszolt lelkem hajlékába, / Fáradt lábam, hajlott hátam / Bús Betlehemébe. / Nagyon rossz a világ most itt, / Zárva ajtó, ablak. / Mindhiába kopogtatnál, / Előkelőbb lakásokban / Aligha fogadnak. / Nem is nagyon hiszem, hogy jobb / Szállásod akadna, / Mint ez az én fáradt testem / Karácsonyi békét váró / Rozzant istállója... / Gyere bé hát, kicsi Jézus, / Karácsonyi Béke! / Hadd tekintsen ki az öröm / Meleg lámpafénye!”

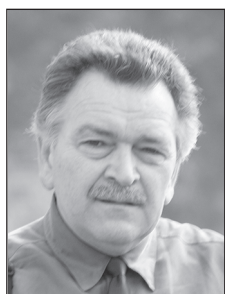
Tudom, tudjuk, hogy hozzánk is megérkezik, hisz Te küldöd már kétezer éve minden elhunyt esztendővel, Te küldöd, hogy számunkra majd „út, igazság és élet” legyen. Ártatlan gyermeki szívvel várjuk, várom most, de felnőtt komolysággal, elszántsággal, pedig, ott a Hargita lábánál régen, a lókodi „aranyalma elgurult / s elgurult az ezüstdió. / És most eljött a pillanat / Mikor rájuk gondolni jó. / Aranyalma, ezüstdió / A messziből dalol nekem. / S egy rég kialudt gyertyaszál / Kigyullad most a szívemen.” Ez a tűz, lelkesedés hajt, űz, hogy menjek el én is Betlehembe a pásztorok hívó szavára, és lássam meg az évenként megújuló csodát, amit atyai szereteted, irgalmasságod adott és ad a

világnak. „Halk hőésben, karácsony előtt / Megyek az úton egyedül. / Mind halványak, ködbeveszők / Az Ipolyon túli hegyek. / Most Betlehem felé megyek. / Bent szívemben az öröm / Boldog glóriát hegedül. / Fehér utamra hirtelen / Árnyék vetődik, vádló kérdés: / A pásztorok is együtt mentek. / A bölcsek is hárman voltak... / Mit mond a betlehemi gyermek, / Hogyha senki nem lesz velem, / Ha egymagamban érkezem? / Hát az én szívem nem dobogja / karácsony örök riadóját: / Menjünk el mind Betlehemig!?? / Kinyújtom kereső kezem: / Ráncos, öreg kezek, / Kicsiny gyermekkezek / Simuljanak belé! / Induljunk együtt Betlehem felé! / Együtt a gyászolókkal, / Az egyedül valókkal! / Hisz a nagy örömből / Mindnyájunknak telik. / A jászol mellett ma / Mindnyájunkra üdvösség derül, / Halk hőésben Betlehem felé / Ne menjünk egyedül!” Annyira, de annyira szükségünk van társakra, adventi kezek összefogódzására, hiszen „Kihűlt a szív, elszállt a lélek. / A vágy, a láng csupán a testé, / Heródes minden földi nagyság, / S minden igazság a kereszté!... / ... Ember ember ellen csatázik, / Mi egyesítsen, nincsen eszme, / Rommá dőlt a Messiás háza, / Tanítása, erkölce veszve!”

Égi Atyám! Ha te is úgy akarod, mindenek ellenére meg fogunk érkezni utunk végcéljához, hogy valóra váljon teremtő nagy álmod, közös álmunk: „Ma úgy kéne, hogy egymást öleljék / Szívükre mind az emberek!” S a gyönyörű szép, titokzatos éjben megérkezik a „csöpp rózsalevél”, a „kékszemű Gyermek”, a Te követed. A pásztorfuvalák, kürtök, vonók kinyilatkoztatása ujjongva hirdeti, s így száll tovább az Éj kórusa az ég

Csodákkal tűzdelt karácsony

Félelem fogott el mindenkit, mert az apostolok révén sok csoda és jel történt Jeruzsálemben. (ApCsel 2,43)

Kedves Atyámfiai, ünneplő Testvéreim! Megérkeztünk esztendőnk utolsó sátoros ünnepéhez, vallásos évünk első állomásához, a karácsonyhoz. Tévedek-e, ha azt mondom, hogy ünnepünket vegyes érzések uralják? Bizonyára nem, hiszen egyházközségünkben, nagyobb családunkban sokféle lelki állapotú ember él.

Nem hiányzik ma sem a szomorúság, a gyász, de jelen van a boldogság apró jele is. Arra törekszem ünnepi beszédemben, hogy a közöttünk levő, vagy távol maradt, de ugyanakkor szomorú atyánkfíának is felvilantsam a reménybe foglalt örömsugarat, valamint hálára indítsam önfeledt embertársunkat, akinek legkisebbik gondja is nagyobb annál, hogy némi háladással megzavarja egész évre terjedő boldogságát.

Remélem, hamarosan kiderül, miért választottam mai, ünnepi beszédem alap gondolatát az Apostolok

magasára. Zengő futam futamra kavarog, s a hangjegyek dallá elevenedve, akár az örvénylő csillagrajok, szállnak a megdicsőült végtelenbe. A csillagokká szépült hangjegyek ráröppennek az örökzöld fenyőkre, fényük fényéveknél végtelenebb: üdvünk fényét gyűjtják ki mindörökre. Leoldották kották bilincseit, így rajzanak az örök Betlehemre, s a teremtést betöltve hirdetik: „Gyermek jött el, a béke Fejedelme!” Az élmények szédületében, varázsában csak azt hallom, hogy „tegnap harangoztak, / holnap harangoznak”, „harang csendül, ének zendül, / messze zsong a háláének, / s az én kedves kis falumban” is, mint minden, tomboló zajából csendre szenderült városban, „karácsonykor / magába száll minden lélek”.

A Te tiszteletedre épült templomainkban, imaházakban, családi fészkeinkben, amelyek mind templomokká magasztosulnak az adventi várakozásban és a karácsonyesti beteljesedésben „minden ember szeretettel / borul földre imádkozni”, áll meg a karácsonyfák mellett, mert „ez az egy nap meg este / van a küzdelmes évben, / Mikor csak szeretünk / A fenyők tövében. / Mintha az a sok fa / Egyetlen fa volna / S az egész világot betakarná lombja. / S mintha az a sok szív / Mind egy nagy szív volna / Egymásra hajolva / Mind együtt dobogna.”

Atyám! Most, amikor már a kis Jézus szívemben van és nem csak a közelben, add meg mindenkinek a legnagyobb karácsonyi áldásodat: „Legyünk hát jobbak, s higgyünk rendületlen, / S ne csak így decemberben!” Ámen.

Balázs László

Cselekedeteiről írott Könyvből! Olvassuk, hogy „félelem fogott el mindenkit, mert az apostolok révén sok csoda és jel történt Jeruzsálemben.” Nem csoda ma, hogy sok csodát műveltek az apostolok, akik nemcsak bizonytalankodtak Jézus tanításában, hanem el is pártoltak tőle. Hittek, s ezzel a bizalommal szóltak, illetve hajtottak végre csodába illő tetteket. Nekik már nem volt szükségük ezekre a csodákra, de annál inkább azoknak, akik még mindig hitetlenek voltak, mint ők maguk, amikor magukra maradtak.

Most nem beszélek arról, hogy miként viszonyul az unitárius ember a csodához, hanem inkább arról a valóságról szólok, ami jellemzi karácsonyi várakozásunkat, és a karácsonyi ünnepet. Ez pedig valamilyen csoda, vagy csodával határos történés, melynek szeretnénk valódi átélőivé válni. Válogattam kéréseink között, s olyanokra is leltem, melyekben egészséget kért egy halálos beteg. Nem csoda, ha felgyógyul egy ilyen beteg? Nem számít-e csodának, ha imánk nyomán visszatér egyik embertársunk abból az állapotból, ahonnan az emberek többségének nincs visszatérése? Általánosnak tűnik a szeretet kérése. Főleg olyan ember életében, aki nem számít arra, hogy valaha lesz egyetlen ember az életében, akitől szeretetet kaphat. Soha nem kényeztette el az élet, nem voltak szülei, testvérei, rokonai, de embertársai sem, akik valaha szerették. S lám, ha egyszer legalább, karácsonykor eljön valaki Isten teremtett világából, aki befogadja,

éreztetni vele a szeretetet, akkor csodának minősül a kérés, és a szeretet is. *„Megrendítő azoknak a gyermekeknek a helyzete, akikről mindkét szülőjük elfeledkezik: ismerjük az állami gondozott gyermekek egy részének a sorsát, akikért hozzátartozóik nem jönnek el, hogy elvigyék őket az ünnepre (karácsony). Szerencsére vannak, akik meghívják a szülőtelen, elhagyott árvákat karácsonyra az otthonukba; a bánat így elviselhetőbb, de nem szűnik meg a gyötrő gyermeki csalódás, mely megszüntethetetlen, és amelyen csak maga a szülő segíthet.”* Azt mondom, tehát, hogy karácsony nemcsak az általunk jól ismert tulajdonságokkal rendelkezik, hanem a csodák ünnepe is. Ezt nemcsak Soltész Márta mondja, hanem erről azonos véleményünk is: *„Karácsony a csodák ünnepe és a gyermek csodát vár. Várja, hogy a távol élő szülő a régi szeretettel hajoljon hozzá, nyújtsa át ajándékát, kapja fel ölébe, emelje vállára.”*

Ma már nem csodálkozunk azon, hogy az őskeresztény időkben egymást érték az apostolok által elkövetett csodák. Bevalljuk azonban, hogy örökös félelem kerített hatalmába amiatt, hogy nem lesz hasonló csodákban részünk. Attól tartunk, hogy olyan lelki rezdülésektől is megfoszt az élet, vagy megfosztjuk önmagunkat, melyek elmaradhatatlan tartozékai ünnepi, de mindennapi életünknek. Kettőt választottam ki ebből a célból. Az egyik a béke, a másik pedig a szeretet. Másként fogalmazva, félünk attól, hogy nem következik be életünkben, jelen karácsonyunkban a csoda, hogy békességben és szeretetben legyen részünk. Kellott az őskeresztényeknek az apostolok csodatevése, és nekünk is hasonlóra van szükségünk, hiszen csodának számít, ha a két, említett lelki érzés betoppan életünkbe.

December hónap több szempontból is próbára tette a szívünket. Sok esetben megváltoztatta régebbi érzésünket. Mondjuk ki: békétlenséget varázsolt körénk, ahelyett, hogy meghozta volna az adventi várakozás igazi békességét. A legtöbbször rendeztük zaklatott lelki állapotunkat. Megbékéltünk a megmáshíthatatlan helyzettel, s megpróbálunk abban reménykedni, ami-ben még mindez ideig meg sem kíséreltük. Ennek ellenére azonban továbbra is várjuk a csoda varázsát. Várjuk, hogy egy régi békesség töltse el szívünket, amilyenhez foghatót soha nem tapasztaltunk. Joggal várjuk, hiszen mindenki tudja, hogy karácsony az igazi békesség ünnepe. Ezt nem most, vagy tavaly találták ki az emberek, hanem akkor lett nyilvánvaló, amikor Jézus megszületett. Többedmagammal várom azt a csodát, amikor megérkezik lelkünk „nagy díszeként” a világ békéje. *„Karácsony szent éjszakáján maga a Béke szállott a földre... ó. Te várva várt és epedve óhajtott ajándék, maradj mindig velünk! Ezen az éjszakán elcsendesednek a zakatoló gyárak. Elnémulnak a gyilkos ágyúk, elhal az utca lármája. Kisimulnak a ráncos arcok, csillognak a fátyolos szemek, mindenki haza siet, mindenki megváltozik, mindenki örül és mindenki boldog. Különös meleg hatja át az emberek szívét. Ez Karácsony titokzatos varázsa!”* (Vasárnapok – ünnepnapok: 55. old.) Sokszor megállapítottuk már, hogy hiába várunk elmúlt idők csodáinak megismét-

lődésére, mert sem Jézus, sem az apostolok nem jelennek meg mellettünk a maguk, egykori valóságában, hogy csodába illő dolgokat tegyenek velünk. Éppen ezért a következő üzenetet közlöm:

Nem várhatunk különös csodára, hogy kisimuljanak arcunkon a ráncok, melyeket évek, évtizedek gondjai, törődései véstek barázdává. Megteszi majd Isten egyetlen mozdulattal, amikor számon kéri lelkünket. Mindennek ellenére mi is tehetünk valamit a ráncok ellen. Sok ránc okozói ugyanis mi vagyunk. Nem sajátunkénak, hanem azokénak, akikhez hozzá tartozunk, akik ma is szeretnek, de régóta eltaszítottuk magunktól őket. Legyünk csodatevők ezen a karácsonyon, s engedjük magunkhoz, akiknek sok ránc árulkodik arcán az elmaradt szeretet miatt.

Nem álmíthatjuk magunkat, hogy Isten egyetlen mozdulattal eltörli fájó könnyeinket. Az igaz, hogy egyszer megtörténik majd, de akkor még több lesz bennünk és körülöttünk a szomorúság. Tegyük csodát ma, s bár nem változtathatjuk meg szeretteink szemének fátyolos tekintetét, legalább a könnyeket változtassuk meg! Ugyanis nemcsak bánat, hanem örömkönnye is létezik ezen a világon. Más a csillogása az egyiknek és más a másiknak. Más a kiszűrődő tekintet az egyik, avagy a másik mögül. Tegyük a karácsonyi csodákhoz hozzá akaratomat, hiszen csakis ebben az esetben ismétlődnek meg egykori csodák. Örömkönnye potyognak a bánatosak helyén.

Mindenki haza siet. Sokan közülünk Isten kebelére. Mások a szülőhöz. Jó anygként, csodatevő gyermekként szálljunk haza azokhoz, akikkel boldog karácsonyokat éltünk gyermekkorunkban. Legyünk magunk ez esztendő karácsonyának egyik nagy csodája. Jelenjünk meg ott, ahol régen várnak ránk, ahol nem is álmodják, hogy karácsonyi ajándékként betoppanhatunk. Fény voltunk születésünk pillanatában, csodálatos fényű új csillaggá válunk megérkezésünk pillanatában.

Nagy csodának számítana, ha mindenki örülne és boldog lenne ezen a földön, ezen a karácsonyon. Lehetetlennek tartjuk, ha éppen mi maradnánk ki az örömből és boldogságból. Csalatkoztunk eddigi karácsonyok során, mert nem érkezett meg számunkra az igazi öröm, boldogság? Meglehet. Rajtunk kívül még nagyon sokan jártak így. Csoda lenne, ha végre elárasztana az öröm és boldogság? Tegyük érte. Nem gondolhatunk mindig csak saját örömeinkre és boldogságunkra! Örvendeztessünk meg az idén másokat, hogy látva az örömeiket és boldogságukat, ránk is átragadjon belőle, hiszen sokan megérdemlik, hogy legalább karácsonykor örömben, boldogságban legyen részük. Legyünk a csoda ezen a karácsonyon, hogy megismétlődjön a karácsonyra hirdetett öröm és boldogság! Végül pedig egyetlen csoda maradt. Egy különös, varázslatos érzés. Egy csodával határos melegség, mely karácsonykor hatja át az emberi szívet. Kell, a csoda, hogy az utolsó pillanatig megmaradjon közöttünk és bennünk a karácsony örök, szertettel teljes hangulata. Ámen.

Pap Gy. László

Arcképvázlatok a budapesti unitarizmus hőskorából – 2. rész Batthyány Ilona grófnő

Százhuszonöt éves a Budapesti Unitárius Egyházközség Nagy Ignác utcai temploma. Az ünnepi alkalomból rovatunkban legutóbb a fővárosi unitárius közösséget létrehozó Buzogány Áron teológus-tisztviselőről, illetve két áldott emlékeztető egyházközségi gondnokról, Székely Ferenc igazságügy-miniszter-ről és Bedő Albert országos főerdészről emlékeztünk meg (Unitárius Élet, 2015/4, 6-9. oldal). Ezúttal az egyik legkülönösebb 20. századi unitárius „sztorit”, Batthyány Ilona grófnő – a mártír miniszterelnök leánya – szomorúan kalandos életét és rendhagyó egyházzolgálatát elevenítjük fel.

Batthyány Ilona (1842-1929)

A Budapesti Unitárius Egyházközség Keblitanácsa 1929. április 23-án tartott ülésén emlékezett meg arról, hogy egy hónappal korábban, március 21-én, életének 87. évében elhunyt özv. Beniczky Gáborné Batthyány Ilona; Magyarország első alkotmányos miniszterelnökének, a mártírsorsú Batthyány Lajosnak a leánya. A grófnő végrendeletében választott felekezetéről, az unitáriusokról is megemlékezett: a lipótvárosi Koháry és a Klotild utca (mai nevén: Nagy Ignác és Stollár Béla utca) sarkán álló háromemeletes bérházát a Budapesti Unitárius Egyházközségre hagyta, „az unitárius vallású szegény iskolás gyermekek támogatására szolgáló örökalapítványként

(...) azon korlátozással, hogy a ház állaga érintetlenül fenntartassék, és csak az évi tiszta jövedelem fordíttassék a kitűzött célra.” A végrendelet két eredeti példányát – miképpen Batthyány Ilona grófnő hagyatékának jelentős részét is – a Magyar Unitárius Egyház Magyarországi Egyházkerületének Levéltára őrzi.

Batthyány Ilona nevét egykori lakhelyén, Cinkotán (a mai főváros XVI. kerületében) utca és általános iskola viseli – életéről és tevékenységéről azonban mindeddig nem született tudományos igényű publikáció. Meg kell említenünk, hogy Tóth Dezső (1928–) dákai születésű könyvtáros, a Veszprémi Megyei Honismereti Egyesület korábbi elnöke több kötetet is publikált a Batthyány család és Dáka község kapcsolatáról: A Batthyány család Dákán (Veszprém, 1989); Dáka – Batthyány kastély (Budapest, 1994); A Batthyány család és emlékei Dákán (Veszprém, 2007). E kötetekben a szerző érintőlegesen – művelődéstörténeti, ismeretterjesztő jelleggel – foglalkozik Batthyány Ilona grófnő személyével, s elsősorban az általa kezdeményezett dákai leányotthonnal. A grófnő tervei szerint a dákai családi kastélyban 3-14 éves vagyontalan, árva leánygyermekeket kaphattak volna helyet. „A gyermekotthon elnevezése felejtethetetlen jó édes-

anyám emlékére Batthyány Ilona grófnő – Antónia Gyermekeotthona” legyen” – fogalmazott végrendeletében a grófnő. Ezeket a művelődéstörténeti írásokat mi is örömmel forgattuk, de meg kellett állapítanunk, hogy unitárius egyháztörténeti vonatkozásokat egyáltalán nem tartalmaznak. Ezt a hiányt szeretnénk most – legalább részlegesen – pótolni, a Levéltárunkban őrzött hagyaték, illetve néhány – főként a felekezeti sajtóban megjelent – korábbi írás alapján. Utóbbi forrásaink a következők: Barabás István lelkész nekrológja és beszámolója a grófnő temetéséről (Unitárius Értesítő, 1929 április); Az unitárius élet munkásai című, Ferencz József és Szent-Iványi Sándor által szerkesztett kis kötetben (Budapest, 1940 megjelent emlékezés; illetve Ferencz Józsefnek a rendszerváltás hajnalán, lapunkban megjelent megemlékezése (Dr. Ferencz József: Egyházunk jövőv-

Az Unitárius Értesítő beszámolója a temetésről

je – Gróf Batthyány Ilona. Unitárius Élet, 1991/1.)

Tragikus életút

Batthyány Lajos miniszterelnök és gróf Zichy Antónia házasságából öt gyermek született, de közülük Batthány kivégzésekor (1849 őszén) már csak hárman voltak életben: Amália, Ilona és Elemér. Az özvegy és gyermekei évekig svájci emigrációban éltek, majd 1858-ban a Veszprém megyei Dáka községben telepedtek le. Batthyány Ilona tizennyolc évesen férjhez ment Keglevich Béla grófhhoz, és házasságukból két gyermek született, de később elváltak. Buzini gróf Keglevich Béla (1833–1896) császári és királyi kamarás, főispán, országgyűlési képviselő, huszárkapitány és nemesi testőrpáncsnok volt. 1861-től országgyűlési képviselő, mint legfiatalabb képviselő a ház korjegyzője, később jegyzője lett. 1865-ben és 1869-ben a monori (Pest megye) kerület választotta meg országgyűlési képviselőnek. Később elszegényedett, a politikától visszavonult, és Párizsban, a Rothschild bárói családnál dolgozott pénzügyi titkárként. Az 1880-as években hazatért: Heves vármegye főispánja volt, majd vasúttársaságoknál és pénzintézetek igazgatóságában dolgozott. Sokat foglalkozott erdészettel és vadászattal. Keserű országgyűlési tapasztalatait A beteg parlament című kötetben foglalta össze (Budapest, 1891).

A grófnő első férje
Keglevich Béla

Ilona grófnő 1879-ben a nála tíz évvel fiatalabb Beniczky Gábor földbirtokossal kötött házasságot. Ferencz József magyarországi unitárius püspök, a kolozsvári püspök unokájának emlékezete szerint mindketten közvetlenül az esküvő előtt tértek át az unitárius vallásra, s ez minden bizonnyal a házasság egyházi megáldásával kapcsolatos, liberális unitárius gyakorlatnak volt köszönhető. Az esketési szertartást Ferencz József püspök végezte, és 1880. április 10-én ugyancsak Ferencz József keresztelte meg a házasságból született egyetlen gyermeket, Beniczky Lea Valentinát, aki hároméves korában elhunyt. A főváros közelében, Cinkotán élő Beniczky Gábor néhány évig a Budapesti Unitárius Egyházközség presbitere volt, de könnyelmű életmódjával minden vagyonát elvesztette, és 1894-ben öngyilkos lett. A megözvegyült grófnő szíven viselte a szegény sorsú gyermekek iskoláztatását, illetve főtámogatója lett a Magyar Gazdasszonyok Országos Egyesületének. Élete utolsó éveiben többször felemelte szavát a trianoni békediktátum igazságtalansága ellen.

Temetés unitárius szertartás szerint

1929 tavaszán Batthyány Ilona grófnőt – családja kérésére – három unitárius lelkész, Barabás István, Iván László és Pethő István temette a Kerepesi úti Batthyány mauzóleumba – szülei és leánya mellé. Barabás István beszámolója szerint „kísérte Cinkota egész népe, amely földi gondviselőjét siratta benne. A mauzóleum körül tízezernyi tömeg várta a mártír leányát (...) Az első felelős magyar miniszterelnök fáradt leánya eltűnt az élők szeme elől. De nem a lelke, a példaadása (...) Unitárius vallásközösségünknek nagy része gyászkeretbe foglalva olvassa először, hogy a magyar nemzet nagy fiának erős lelkű, hős szívű leánya unitárius volt ötven éven keresztül. (...) Lépésben kimérve új palotánk éppen annyi méterre esik templomunktól, mint a Batthyány örökéző emlékmécses. Hátha éppen ez a véletlen adta neki a gondolatot

arra, hogy a székházunkkal egy időben épült palotáját annak az egyháznak hagyományozza, amely a Trianonnal mindent elvesztett.”

A hagyaték és a pereskedés

Néhány héttel később a végrendelet végrehajtója arról tájékoztatta a Budapesti Unitárius Egyházközséget, hogy a család Keglevich-ága a végrendelet megtámadására készül, így az unitáriusokra hagyott bérház birtokba vétele (és jövedelmének hasznosítása) bizonytalan. A pereskedést valójában a grófnő unokája, Bárczay Ferencné sz. Keglevich Ilona indította el, s céljai elérésének érdekében a bulvársajtót is mozgósította, ami kellemetlenül érintette a Budapesti Unitárius Egyházközséget. Józan Miklós visszaemlékezése szerint az egyházközség „nem mehetett bele a végeláthatatlan pörösködésbe. Kiegyezett a felekkel. S az így kapott pénzügyi összegből megvette – más alapjaink támogatásával – a VII. ker. Szövetség u. 18. sz. házat.” A Keglevich-család tagjaival történő jogi megegyezés 1931 novemberében zárult le; a decemberi egyházközségi közgyűlés napirendre vette a Gróf Batthyány Ilona Örökhalpítvány elhelyezésével kapcsolatos javaslatot. A Szövetség utcai bérház bevétele egészen az államosításig szolgálta az unitárius valláserkölcsei nevelés céljait.

Modern kép a Batthyány mauzóleumról. Az utókor semmit sem tud arról, hogy e nemzeti emlékhelynek unitárius vonatkozása is van.

Retkes Attila

(A cikk a Debreceni Református Hittudományi Egyetemen folytatott egyháztörténeti doktori tanulmányaimhoz, kutatásaimhoz kapcsolódik. Köszönetet mondok témavezetőmnek, dr. Molnár Jánosnak)

Isten országa (III. rész)

Isten országának közelsége

Most, amikor egyenként látom az Isten országa közelségére utaló bibliai helyeket, gyönyörűséggel tölt el ezek újbóli olvasása. Természetesen tapasztaltam korábban is, hogy senki nem találhatja meg anélkül, hogy keresné, mégis magától értetődőnek tűnt, hogy amennyiben igazat adunk Jézusnak, akkor elfogadjuk, hogy Isten országa nincs messze egyikünkől sem. Első lépésként keresnünk kell „Isten országát, és ezek mind megadtnak néktek” (Lk 12,31). Mélyen hiszünk, helyenként már a meggyőződés vezet, viszont nem eshetünk ugyanabba a csapdába, melybe belekeleltek azok, akiknek elmesélt Jézus egy példázatot és mivel közel voltak Jeruzsálemhez „azok azt gondolák, hogy azonnal megjelenik az Isten országa” (Lk 19,11).

Valóban „elközelített az Istennek országa” (Mk, 1,15; Lk 10,9; Lk 10,11). Az aztán más kérdés, hogy ki, miként érzékeli ezt. Némelyeknek már Jeruzsálem jelentette az Isten országa megjelenését, másoknak más összefüggésekben rajzolódott ki a Jézus által hirdetett ország látványa. Az írástudó esete a legjobb példa erre, aki tökéletesen válaszolt Jézus kérdéseire. Neki szólt a megjegyzés, hogy „Nem messze vagy az Isten országától” (Mk, 12,34). Igen ám, de a farizeusok állandóan jeleket kértek Jézustól. Régi megszokásuk szerint látványos változásokat követeltek, melyekből nem csak következtetni tudtak az elérkezett országra, hanem számukra megfoghatóvá is vált volna részleteiben. Helyenként megígérte ezeket a jeleket, máshol utalt arra, hogy különös változások állnak be a társadalom, a családok életében. Amikor pedig „látjátok, hogy ezek meglesznek, tudjátok meg, hogy közel van az Isten országa” (Lk 21,31).

Egyik kedvenc helyem az Újszövetségben, amikor Isten országa eljöveteléről beszél Jézus. Engem is mindig magával ragad a kíváncsiskodás, pedig már gyermekkoromban, később tanulmányaim során is meggyőződtem arról, hogy Jézus tanítása másként ecseteli a kiteljesedés országának eljövetelét, mint azt sokan remélik. Megerősíti ezt akkor, amikor hátra hagyja tanítványainak az úrvacsora gyakorlatát és mondja, hogy „nem iszom a szőlőtőkének gyümölcséből, míglen eljő az Isten országa” (Lk 22,18), de sokkal határozottabb választ ad a jól ismert mondatában: „Az Isten országa nem szemmel láthatólag jó el” (Lk 17,20).

Végül arról is értekezem, hogy elérkezett Isten országa, legalábbis Jézus kortársai közé. Erre utal a mondás, melyet kis változtatással megtalálunk Máté és Lukács evangéliumában is. Korábban is említettem, hogy jeleket és csodákat szüntelen vártak Jézustól, de miután meggyógyított valakit, vagy csodát tett, akkor

vagy megtiltotta a résztvevőket, hogy szóvá tegyék, vagy kételkedéssel fordultak továbbra is feléje az írástudók és farizeusok. Úgy érezzük sokszor, mintha tudomást sem vettek volna arról, ami közvetlen környezetükben történt. Egyik ilyen gyógyítást követően azzal vádolták, hogy Belzebub barátja, különben nem sikerült volna neki kiűzni az ördögöket. Várható társításban olvashatjuk a választ: „Ha pedig én Istennek Lelke által űzöm ki az ördögöket, akkor kétség nélkül elérkezett hozzátok az Isten országa” (Mt 12, 28). A szövegben érezhetően benne van egy kevés gúny a kételkedőkkel szemben, akiknek mondja a megmáshatatlán következményt, hogy amennyiben ők az említett ördög barátai, akkor szembe kell nézzenek fiaik bíraskodásával is.

Gátló tényezők

Megállapítottam korábban, hogy elérkezett Istennek országa, de mint ahogy sokszor váratlan fordulatok nem remélt események elé állítanak, úgy itt is előfordul néhány kérdés, ami gátló tényezőként említhető. Első helyen a titkot említem. A tanítványoknak mondja Jézus, hogy „Néktek adatott, hogy az Isten országának titkát tudjátok, ama kívül levőknek pedig példázatokban adatnak mindenek” (Mk, 4,11). Lukács evangéliuma még hozzáteszi, hogy éppen azért, hogy ne lássanak, és ne értsenek (Lk 8,10). Úgy szoktam néhány türelmetlennek bizonyuló, feltámadást váró keresztény testvéremnek fogalmazni, hogy bármennyire is esélytelennek tartanak bennünket unitáriusokat ettől az „isteni kegyelemtől”, minden esélyünk meg van nekünk is abban az esetben, ha megfelelünk azoknak az elvárásoknak, melyeket Jézus támaszt a cselekedetek tekintetében. Attól függetlenül, hogy mi nem kívánunk élni ezzel a kiváltsággal, mégis részesei lehetünk. Mindez Pál apostol megfogalmazásában is hasonlóan szerepel, amikor hangsúlyozza, hogy bizonyosságául „az Isten igazságos ítéletének; hogy méltóknak ítéltessetek az Isten országára, a melyért szenvedtek is” (2 Tess 1,5). Tulajdonképpen nem csak arra törekszünk, hogy megfeleljünk Jézus tanításainak, hanem cselekedeteink egybeessenek Isten akaratával. Sőt ráadásul sokan szenvedünk igazságtalanul Isten ügyéért. Persze nem a mi dolgunk eldöntenünk, hogy alkalmasok vagyunk-e az országra, még akkor sem, ha úgy vetettük kezünket az eke szarvára, hogy nem tekinthetünk vissza (Lk 9,62).

Az Isten országába történő bemenetel előtt meg kell említenem még a várakozás problematikáját. Arról hallottunk, hogy sokan reménykedtek, hogy még életükben tapasztalják azt az országot, mely nem

szemmel láthatóan jön el. Az Újszövetségben olvassunk arimathiai Józsefről, aki várta Isten országát, és aki elkérte Pilátustól Jézus testét, valamint eltemette saját sírboltjában (Mk, 15,43). Ez két szempontból is érdekes. Az egyik, hogy nevezett tagja volt a tanácsnak, ennek ellenére eljutott felfogásáig, tudatáig, szívéig a jézusi tanítás lényege, miszerint most már teljesen új idők következtek, melyben a megújult ember várja Isten eljövendő országát. A várakozás másik része ránk vonatkozik. Valóban fontos-e számunkra, hogy elérkezzünk Isten országa határába, mint annak idején a zsidók az Ígért földje szélére. Érdemes-e nekünk ezzel a kérdéssel foglalkoznunk, vagy tennünk kell továbbra is azt, amit hallottunk Jézustól, amit elvárnak mindennapjaink? Szerintem hozzátartozik életvitelünkhöz, de főként vasárnapi prédikálásunkhoz, az evangélium hirdetéséhez, hogy szóljunk az eszményi ország megvalósulásának lehetőségéről és annak eljövendő áldásairól.

Bemenetel

Már láttuk, hogy a „mennyei országa” tárgyalásakor is nehéznek minősítette Jézus a bemenetelt. Így van ez ebben az esetben is. Kis eltéréssel két evangélistánál is jelentkezik a gondolat, mely egyértelműen a gazdagságra, vagyis a vagyonosokra utal. Ezt állapítja meg Jézus, amikor mondja, hogy milyen „nehezen mennek be az Isten országába, a kiknek gazdagságuk van” (Mk, 10,23). Más alkalommal pedig hozzáteszi, hogy „Gyermekeim, mily nehéz azoknak, a kik a gazdagságban bíznak, az Isten országába bemenni” (Mk, 10,24; Lk 18,24). Ugyancsak ehhez a gondolathoz csatolható a jól ismert történet, amikor a gazdag ifjú kéréssel megy Jézushoz. Ennek a párbeszédnek végkicsengéseként jegyezte meg, hogy: „Könnyebb a tevének a tű fokán átmenni, hogynem a gazdagnak az Isten országába bejutni” (Mt 19,24; Mk, 10,25; Lk 18,25).

Jelképes beszédként értelmezhetjük Jézus megnyilatkozását, de ettől eltekintve keményen tudatosítja bennünk, hogy nincs más alternatíva. Felhívja a figyelmünket, hogy amennyiben megbotránkoztat a szemünk, akkor jobb nekünk, ha vállaljuk fél szemünkre a vakságot és úgy megyünk be Isten országába, mint két szemmel kerülünk a gyehennára (Mk, 9,47). A második feltétel külső és belső változásra utal. A külső valamilyen vallásos cselekedet következménye. Ebben az esetben éppen a keresztség az, ami biztosítja az egyén számára, hogy a vízzel jelképesen is megtisztuljon, valamint e cselekedet magában hordozza az isteni lélek kiadásának lehetőségét. Hasonlóan, mint, ami történt Jézus keresztelésekor. Ezt a gondolatot János evangéliuma ismerteti: „Ha valaki nem születik

víztől és Lélektől, nem mehet be az Isten országába” (Jn 3,5).

Az utolsó feltétele a bemenetelnek nagyon közel áll a szívemhez és minden valószínűséggel így van ezzel sok embertársam is. Elgondolkodtam többször is azon, hogy vajon miért érzem én ezt így? Előkerült szunnyadó gondolataim közül olyan is, hogy minden bizonnyal azért, mert Pál apostol megjegyzése nélkül ebben az esetben azokat a cselekményeket és rejtélyes elemeket, melyek idegenek életunktől. Nem sok idő múlva ráébredtem, hogy tulajdonképpen nem is erről van szó. Egyszerűen azért áll közel a szívemhez és értelmemhez, mert hűen ábrázolja a folyamatot, melynek én is gyakorló és szenvedő, időnként örvendő részese voltam. Szó szerint átfogja egész életemet, melyben központi helyet kap egy tevékenység, mely egyértelműen Isten országa megvalósulásáért történik. Megértettem végül, hogy én is a tanítványok közé sorolhatom magam, s így felém is hangzik az örökös biztatás, amikor Jézus erősítette a tanítványokat, hogy „maradjanak meg a hitben, és hogy sok háborúságon által kell nekünk az Isten országába bemennünk” (ApCsel 14,22).

Végül Isten országa esetében is ugyanaz a zárógondolat, mint a mennyországba történő bemenetel kapcsán. Tény, hogy a felnőttek joga és privilégiuma, hogy annak megfelelően gondolkodjanak, beszéljenek, cselekedjenek és hozzanak döntéseket életükkel kapcsolatosan. Amikor viszont az Isten országába történő bemenetelről beszélünk, megváltozik ez a szabály. Történik azért, mert Jézus megállapította, hogy aki „nem úgy fogadja az Isten országát, mint gyermek, semmiképpen nem megy be abba” (Lk 18,17). Ennél a pontnál változik meg a felnőtt ember gondolkodás- és viselkedésmódja. Itt kell szétválasztania a felnőtt észérveket azoktól a „kellemes” állapotoktól, melyek ismeretlenek az ártatlan gyermeki gondolkodás számára. Akinek ez nem sikerül, vagyis nem válik felhőtlen érzés- és gondolatvilágú gyermekké, az nem számíthat arra, hogy helye van Isten országában.

Birtoklás

Jézust idézem, aki kijelenti, vagy megerősíti korábbi meggyőződését, hogy aki „nem úgy fogadja az Isten országát, mint gyermek, semmiképpen sem megy be abba” (Mk, 10,15). Sőt a felnőtteket megszegényítő kijelentése komolyan elgondolkodtat sok embert, mert talán csak ennek köszönhetően ébred rá rengeteg mulasztására. Bármennyire is kemény a jézusi fogalmazás, minden bizonnyal sok igazságot takar, amikor kimondja, hogy a „parázna nők megelőznek titeket az Isten országában” (Mt 21,31). Tételezzük fel, hogy

sokan érdekesültek arra, hogy belépjenek, sőt „*letelepedjenek*” Isten országában. Azt hangsúlyozza Jézus, hogy jönnek „*napkeletről és napnyugatról, és északról és délről, és az Isten országában letelepednek*” (Lk 13,29). Először még azt az érzést keltette bennem ez a kijelentés, hogy Jézus máris a világ minden égtáján élő emberek esélyét villantja fel. Itt viszont még erről nem beszél, mert az ősatyákat (Ábrahám, Izsák) emlegeti, akik belépnek Isten országába, de a jelen élők közül sokan kinn maradnak.

A következő gondolat a beteljesülés felé fordította figyelmemet. Ezt úgy értelmezem, mint egy egyszerű és mégis nagyszerű kívánság megvalósulását. Szívemből kérek valamit gyermekként, vagy felnőtt korban, melyről tudom, hogy nem lehetetlen, csupán néhány akadály választ el tőle. Egyik nap aztán szemtől-szemben találok magam vele, vagyis beteljesül a kívánságom. Igen ám, de ismét különös gondolatok cikáznak át rajtam, amikor olvasom, hogy „*többé nem eszem abból, míglen beteljesedik az Isten országában*” (Lk 22,16). Miről is beszél Jézus? Halálát megelőző időszakban találjuk tanítványaival, amikor vacsora mellé ültek, hogy elfogyasszák a hagyományos húsvéti bárányt. Miután ettek, Jézus megfogalmazta az előbbi gondolatát, amihez most társítanom kell valamilyen magyarázatot. Vajon hiányos az evangélista fogalmazása? Miként tud beteljesülni Isten országában a húsvéti bárány. Reménykedett talán Jézus abban, hogy nem kell szembe néznie a halállal, s így Isten országa eljövetele után megismétlődhetett volna a tanítványokkal történő vacsora? Kérdések ezek, melyeket a történet tekintetében nem szabad feltennünk, főként, mert tudatában volt Jézus annak, hogy várhatóan mi történik vele.

A beteljesedés következő momentuma csakis a látásbeli tapasztalás lehet. Ezt nem csak én állítom, hanem erre utal Jézus is. Két helyen is hasonlóan fogalmaz: „*Bizony mondom néktek, hogy vannak némelyek az itt állók között, a kik nem kóstolnak addig halált, a míg meg nem látják, hogy az Isten országa eljött hatalommal*” (Mk, 9,1; Lk 9,27). A látásbeli tapasztalásnak két negatív megjelenésével is találkoztam, melyek részben már ismerősek előttünk a korábbi felsorolások kapcsán. Az első arra vonatkozik, amikor sokan látják, majd „*Ábrahámot, Izsákot és Jákóbot, és a prófétákat mind az Isten országában*” (Lk 13,28), magukat pedig a kirekesztettek között fedezik fel. A második üzenet az újjászületésre utal, miszerint, „*ha valaki újonnan nem születik, nem láthatja az Isten országát*” (Jn 3,3). Vagyis csak abban az esetben részes valaki Isten országában, amennyiben szakított megelőzően rossz életvitelével, rálépett az új embert igénylő életmód, Isten akarata szerinti útjára. Ezt a gondolatot karolták fel azok az új keresztények, akik általában

arról mesélnek, hogy milyen bűnösök, romlott erkölcsűek voltak a múltban, de most megváltoztak, megtértek és Isten akarata szerinti életet élnek.

A látást, tapasztalást követően úgy gondolom, kinyílik sokunk előtt a kép, mely egyre jobban megismerteti velünk Isten országának részleteit. Első helyen említem az erőt, hiszen Pál apostol így szól: „*nem beszédben áll az Istennek országa, hanem erőben*” (1 Kor 4,20). Ezt minden kétkedés nélkül elfogadhatjuk az apostoltól, főként, ha nyomban megerősítjük egy következő meglátásával, miszerint „*Isten országa nem evés, nem ivás, hanem igazság, békeesség és Szent Lélek által való öröm*” (Róma 14,17). Sőt az egyik újszövetségi író ennél tovább megy, és azt mondja, hogy „*Most lett meg az idvesség és az erő, és a mi*

Istenünknek országa” (Jel 12,10). Két fontos kijelentést emelek ki ebből a rövid mondatból. Az egyik az „*üdvösségre*” vonatkozik, melyet nekünk, unitáriusoknak is sokkal többet kellene emlegetnünk. Ha nem is biztosítunk számára előkelő helyet hitbéli felfogásunkban, azért nyomtatékkal kellene ellátnunk már csak azért is, mert sokszor kerülnek embertársaink olyan élethelyzetbe, ahol a földi üdvözülés lehetőségének egyetlen villanása sem látszik, viszont ezt megtalálhatja abban a lelki állapotban, mely nincs mes-

sze egyiküktől sem, de amiről a legkevesebbet beszélünk és tudunk. A második gondolat Isten országának megvalósulása, beteljesülése, látása, tapasztalása. Figyeljük csak meg a korábbi idézet szövegét! Meg lett Isten országa! Ez abbéli meggyőződésemet erősíti, hogy nem kell tovább várakoznia senkinek egy szemmel látható, váratlan fordulatokkal és eseményekkel dús napra, órára. Isten országa itt van közöttünk!

Az első tulajdonosok, akik birtokolják Isten országát itt is a gyermekek. A mennyek országa gondolkörben elhangzott jézusi kijelentés ismétlődik, amikor arra kéri a körülötte állókat, a tanítványokat, hogy: „*Engedjétek hozzám jöni a gyermekeket és ne tiltsátok el őket; mert ilyeneké az Istennek országa*” (Mk, 10,14; Lk 18,16). A birtoklás második bizonyítéka a boldogság-ígéreteken található, amikor ezt mondja Jézus: „*Boldogok vagytok ti szegények; mert tiétek az Isten országa*” (Lk 6,20). A harmadik és utolsó birtokviszony, amikor végre hallom én is Jézus megállapítását, hogy „*nem mondják: Ímé itt, vagy: Ímé amott van; mert ímé az Isten országa ti bennetek van*” (Lk 17,21). Ez a tény is sok felvetést, kérdést követel. Megannyi válasz jöhet, hogy teljesíthetők legyenek ezek az emberi igények. Mindennél fontosabb, hogy aki így gondolkodik, vélekedik, beszél és cselekszik, összhangban legyen a lelkével, életével és örömmel mondja, hangoztassa környezetében, hogy ő, mint Isten teremtménye, magában hordozza Isten országának parányi részét, azt a területet, melyen elférnek mindazok, akiket szerete-

tébe fogadott, abban megtart. Végeredményben nincs szükség semmi másra, csupán erre a letisztult tudat-érzésre!

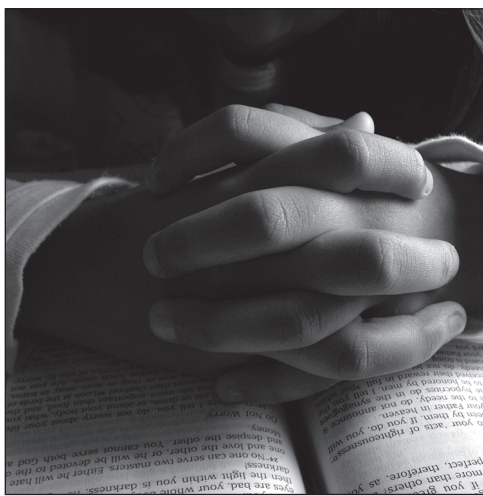
Elérkeztem az öröklés gondolköréhez. Leszögezem, hogy egyetlen pozitív megfogalmazást sem találtam az örökléssel kapcsolatosan, vagyis kijelentem, hogy csakis az ellentétből szűrhető ki, hogy mégis kik azok, akik örökölhettek Isten országát. Szó szerint, tehát azokkal foglalkozom, akik semmiképpen nem öröklük ezt az országot. Első helyen említem a páli meglátást, mely sok ellenvéleményt szült a keresztyén testvérelekezetek vallásos gondolkodásában is. Ez az általunk is ismert mondás, miszerint *„test és vér nem örökölheti Isten országát, sem a romlandóság nem öröklőli a romolhatatlanságot”* (1 Kor 15,50). Amennyiben

elfogadjuk az apostol állítását, akkor két dologra mindenképpen utalnom kell. Az egyik, ami kizárja Jézus meggyőződését és tanítását Isten országával kapcsolatosan. Vagyis el kell vetnünk az eszményi ország megvalósulásának legcsekélyebb esélyét is. Ebben a látható, emberi formában ugyanis nem lesz esélyünk gyakorolni az Isten és emberszeretetet olyan körülmények között, amikor hús-vér emberek csakis és kizárólagosan a szeretet követelményei szerint élnek életüket. A másik gondolat az előbbiből ered, miszerint Isten országa áthelyeződik egy másik dimenzióba, talán a mennyek országába, ahol egy lelki-szellemi életformában töltik majd napjaikat, akik oda bebocsátást nyernek. Tudom, hogy a fenti két magyarázattal nem zárhatom le a kérdést és nem elégítettem ki az Isten országáért küzdők és abba vágyakozók kíváncsiságát.

Ugy érzem, hogy nem leszünk okosabbak, ha számba vesszük még azokat a felsorolásokat, melyeket Pál apostol fogalmazásában találunk elszórtan a leveleiben. Tulajdonképpen nem sokban különböznek egymástól megállapításai, hiszen minden tekintetben arra utalnak, hogy erkölcsstelenek nem örökölhettek Isten országát. Történetesen se *„lopók, se telhetetlenek, se részegesek, se szidalmazók, se ragadozók nem örökölhettek az Isten országát”* (1 Kor 6,10). Ennek a gondolatnak bővített változataival találkozunk még a Galata (5,21) és az Efézusi (5,5) levélben is. Ettől egyetlen eltérés mutatkozik, amikor arról szól az apostol, hogy *„igazságtalanok nem örökölhettek Istennek országát”* (1 Kor 6,9).

Ennek a fejezetnek záró gondolataként teológiai tanulmányaimra utalok, amikor tanárain gyakran figyelmeztettek, hogy unitárius lelkészekként arra törekedjem, hogy pozitívan fogalmazzam mondanivalómat. Vagyis megtiltották, hogy *„nem”* szóval induljon egy mondatom. Az állítás legyen pozitív kicsengésű még akkor is, ha abban nehézkesen sikerül kifejtenuünk hitbeli meggyőződésünket anélkül, hogy kiejtenénk a

számon, hogy valamit nem hiszünk. Inkább arról szóljunk, azt hirdessük, amit hiszünk. Így nyer igazán pozitív előjelet a mondat, a magyarázat, és majd a hitünk is. Pál apostol egyáltalán nem segít ebben a törekvésemben, hiszen ami számunkra fontos lenne, éppen Isten országának öröklése, szinte minden esetben a negatív előjelet használja. Mennyivel könnyebb lenne a dolgunk, ha azt mondaná, amit szívesen hallanánk. Az evangélium üzenete, maga az istenes életvitel, mindaz, ami Isten országához szorosan hozzákapcsolódik, sokkal bonyolultabb annál, hogy ilyen egyszerűen elintézzük. Ennek megértése, hit általi elfogadása segít abban, hogy cselekvő munkások legyünk és maradjunk. Éppen a sok hitfelfogás a legjobb magyarázat arra, hogy az emberek mindenkor keres-

ték a legjobb magyarázatot, a legmegfelelőbb utat arra, hogy részei lehessenek az isteni ígéretnek, közelebbről Isten országának. Hangsúlyozom, hogy a mi feladatunk más, minthogy megjelöljük az örökösöket, vagy azt a lehetőséget, ahogy birtokba vehető Isten országa. Semmi mást nem kell tennünk és hinnünk azon kívül, melyet Jézus hirdetett: Szeressük Istent és szeressük felebarátainkat. Ha ennek a felkérésnek eleget teszünk, akkor türelmesen várhatják azok Isten országába történő bemenetelőket, akik erre vágnak, vagy éppen a mennyek országának kapui csikordulását óhajtják, akik oda kíváncskodnak.

Fontos szempontok

Lassan az Isten országáról szóló ismertetőm végéhez érek. Addig viszont nem tehetek pontot a dolgozat végére, míg nem elevenítek fel néhány tudnivalót, mely fontos szempontnak bizonyul(hat) a későbbi ország keresésünk során. Lehet, hogy némelyek számára elegendő volt az előző gondolatsor, mely megfelelő zárást is biztosít az előtártaknak, nekem azonban a kérdés most is nyitott marad. Hiszem és vallom, hogy Isten országa megjelent közöttünk és ennek tudatában folytatom mindennapi életemet e hit gyakorlásával, valamint szólok az üzenetet, melyet Jézus hátra hagyott, és melyet ebben a pillanatban is sokkal előbbvalónak tartok minden más fellelhető tanításnál. Lapozunk vissza a mennyek országa kifejezésről alkotott hasonlatokra, melyeket Isten országa kapcsán is megtalálunk Jézus tanításában. Sokszor kérdezi, hogy: *„Mihez hasonlítsuk az Isten országát?”* (Mk, 4,30; Lk 13,18; Lk 13,20). Ezt követően elmondja a példázatait.

A második bizonyíték teljes mértékben szembe megy Pál apostol felfogásával. A megtért apostolon nem csodálkozom, hogy várja az életét jelentő megváltóját. A jól ismert Pál fordulat során olyan élményben

volt része, mely rányomta bélyegét későbbi munkásságára, és mi is kimondhatjuk, hogy az ő tanai váltak a kereszténység alaptanításául, kissé mellőzve a jézusit. Számomra mégis – korábbi meggyőződéseim szerint – Jézus szava többet ér. Elgondolkodtató azonban egy történet, melynek egyik kicsengése könnyen összezavarhatja eddigi véleményünket. Arról tanít Jézus egyik alkalommal, hogy ha valaki vendégséget rendez, akkor arra ne barátait, szeretteit, hanem a szegényeket, a rászorulókat, csonkákat, vakokat stb. hívja meg, hogy ne tudják visszafizetni jótettét. Erre válaszként hangzik el a kijelentés, melyre előbb utaltam: „*Boldog az, a ki eszik kenyeret az Isten országában*” (Lk 14,15). Eddig nincs is semmi gond, hiszen minden arra mutat, hogy hamarosan elérkezhet az ideje annak, amikor boldogan fogyaszthatják Isten országában a betevő falatot. Igen ám, de megelőzően Jézus ezt mondja: „*majd visszafizettetik néked az igazak feltámadásakor*” (Lk 14,14). Ez pedig teljesen más ország jelenlétéről beszél, mint amiről korábban értekeztem.

Ha már szót ejtettem az evésről, akkor máris itt van egy példaként az ivás kérdése is. „*Bizony mondom néktek, nem iszom többé a szőlőtőlnek gyümölcséből mind ama napig, a mikor mint újat iszom azt az Isten országában*” (Mk, 14,25). A korábban megismert mondást ismétetem, de most már óvatosabb hangsúllyal, hiszen nem elbizonytalanodott a meggyőződése, csupán felszínen tartja egy ideig az öröklés problematikáját, melyet kérdésként fogalmazok meg. Szükségem van-e még egy másik, lelki-szellemi életre egy általam ismeretlen dimenzióban, melyet akár ígéret formájában is megkaphatok? Amennyiben megtagadom ennek lehetőségét, akkor kizárom magam a számomra is értelmezhető isteni ígéretből. Ha pedig az elvárásoknak (Isten és Jézus) megfelelően cselekszem, akkor engem is jutalom illet. Tehát, nem a jutalomért, nem az örökségért, hanem magáért a tanításért vállalom az Isten országa megvalósításával járó kötelességeimet. A kötelező feladatvégzésen túl vannak olyan összetevői is ennek a szolgálatnak, melyet nem szabad elfelednem, sőt egyenlő munkatársaimként minősítem feleségemet és gyermekeimet is. Sokszor említem, hogy sokra becslöm plébános atyámfiait, akik egész életükkel szolgálnak. Ezt a tevékenységet csakis így lehet osztatlanul végezni. Nekünk, akiknek családunk van, sokszor éppen ennek gondolai jelentkeznek gátló tényezőkként. Gyakran eszembe jut Jézus biztatása és ez valóban vigasztalás is a megpróbáló időszakok gondterhelt állapotában: „*Bizony mondom néktek, hogy senki sincs, a ki elhagyta házát, vagy szüleit, vagy testvéreit, vagy feleségét, vagy gyermekeit az Isten országáért*” (Lk 18,29). Tudom, hogy senkit nem kell elhagynom

azért, hogy teljesítsem feladataimat, csupán a kihívások sokasodnak körültem. Arra is nagyon kell vigyáznom, hogy mindaz, amit mondok, hirdetek, prédikálok Isten országával kapcsolatosan, Jézus tanításairól, Isten gondviselő szeretetéről, összhangban legyen mindennapi életvitelemmel, és azzal a tanítással is, melyért többen életüket áldozták a múltban. Tudom, hogy a tanítás megáll, mert ennek alappillére Isten. Aki pedig belé veti a bizalmát, az sosem rendül meg. A szó itt is kevésnek bizonyul, a hit az, ami elevenné teszi kapcsolatunkat a gondviselővel. Innen kezdve Istentől függ, hogy milyen mértékben adja áldását országa kiterjesztésének munkálatai során. Az is tőle függ, hogy mennyire lesz bőkezű, beváltva ígéretét, vagy a szerint cselekszik, amire Jézus utalt egyik mondatában: „*Annakokáért mondom néktek, hogy elvételik tőletek az Istennek országa, és oly népnek adatik, a mely megtermi annak gyümölcsét*” (Mt 21,43).

Összegezősképpen megjegyzem, hogy boldog pillanatokat éltem át ismételten, amikor szemtől-szembe kerültem a korábban megismert bibliai versekkel és azokkal a tanításokkal, melyekről szól néhány egyházi beszédem. Öröm volt végig járnom az utat, mely nem volt ismeretlen előttem, de ahol találtam néhány figyelmeztető táblát, melyet korábban nem vettem észre. Beismerem, hogy soha nem szabad így „*vezetnie*” senkinek, hogy figyelmen kívül hagy egyetlen jelzőtáblát is. Az evangélium hirdetőjeként azzal is tisztában kell lennem, hogy miben áll mások felfogásának mozgató rugója és esetenként miben többek, mint mi Isten országa építésében. Újra felfedeztem a jelen világ rengeteg áldását, melyek nem templomban őrzött ládákba zártan találhatók, vagy hét lakat alá helyezett sötét kamrában, hanem szemünk előtt, élő elevenen sürgetnek mindnyájunkat a mulaszthatatlan cselekvésre. Persze van időnk – elméletileg mindenre. Talán elegendőnek bizonyul néhány másodperc is arra, hogy megbánjuk múltunk tetteit és lélekben odasimuljunk Istenhez. Erről viszont mindenki tudja, hogy az egyének valóban feloldozást jelent, de nem mondhatják el mindezt szerettei.

Nem rég az egyik vendégünk hangsúlyozta, hogy számára lényegtelen a temetői látogatás, hiszen úgy érzi édesanyaként, hogy most, életében tudja kellőképpen értékelni a kapott virágot. Persze szükséges, hogy rendezzék a hozzátartozók lelki igényüket, de ha valamit elmulasztottunk, azt már nem sikerül a meghalt szerettünk tudomására hoznunk. Arra utalt kedves ismerősöm és én is ezt a gondolatot erősítem, hogy amíg élünk, addig tegyünk jót egymással, különösen testvéreinkkel. Ennek minden feltétele adva van, mert Isten országa bennünk van.

Pap Gy. László

Ima nélkül nem megyek fel a színpadra

– Beszélgetés Barabás Botond színművésszel

Névjegye: Barabás Botond Jászai Mari-díjas színművész, a szolnoki Szigligeti Színház társulatának tagja. 1980-ban született Székelyudvarhelyen, tanulmányait a Marosvásárhelyi Színművészeti Egyetemen végezte. Az egyetem utolsó évében meghívást kapott a budapesti Nemzeti Színház nyitóelőadásába, Az ember tragédiájába. Ezzel párhuzamosan Temesvárra szerződött, a Csiky Gergely Színházhoz. 2004 óta él Szolnokon.

Minek vagy most a kellős közepében? Szakmailag vagy akár magánéletileg is: mi foglalkoztat leginkább?

Épp most „fordultunk rá” a harmadik főpróbahétre, szeptember óta. Shakespeare *A makrancos hölgyét* mutatjuk be pénteken, Balázs Péter rendezésében, amiben Tranio szerepét játszom. De emellett hetente járok Budapestre a Viasat stúdiójába is, már több mint egy éve, az összes maradék szabadidőmet pedig a családommal és a barátaimmal töltöm.

Gyermekkorodban senki nem tipelte volna meg, hogy a színművészeti egyetem is a továbbtanulási opcióid között van. Talán a középiskola végére vált egyértelművé ez a döntésed. Milyen belső út vezetett idáig?

A színház elvárásolt, de nem készültem színésznek. A középiskola végén viszont dönteni kellett, s nagynéném, Balázs Éva, tapasztalt színésznőként és pedagógusként felismerte, hogy talán van némi tehetségem. Első próbálkozásra felvettek, utána megérkezett az affinitás is. A főiskola első éve után már egyértelmű volt, hogy ez az én utam...

Nem feltétlenül példaképekre gondolsz: kiknek a munkássága volt meghatározó művészi alakulásod során?

Példaképem nincs, de nagyon sok ember hat rám. Nem csak színészek.

Felnőtt életed javarészt Magyarországon élted, színművészként is itt értél be. Hogyan tekintesz vissza tanulmányaidra? Mikor érezted úgy először, hogy „megérkezte”?

2002-ben kerültem Magyarországra, de hálás vagyok a sorsnak, hogy megtanulhattam a „román” és a „magyar” színházat is. Az egyetem utolsó évében már budapesti tapasztalatokból is táplálkoztam, utána pedig, mikor újra Magyarországra kerültem, folyamatosan éreztem a vásárhelyi éveim hatását.

Mint a Szolnoki Szigligeti Színház vezető színésze, meglehetősen leterhelt vagy – valahol azt nyilatkoztad, hogy évente közel kétszáz előadásban játszol. Mi a titka annak, hogy fent tudod tartani ezt a pörgést?

Nekem ez a természetes. Tizenegy éve vagyok Szolnokon. A vidéki színháznak pedig az a sajátossága, hogy évente 6–8 darabot mutat be, s 30–40-et játszik mindegyikből. És ugyan valóban nagyon magas ez a szám, viszont a „pesti” színészekkel ellentétben, mi nem játszunk el 200–300 alkalommal ugyanazt a szerepet, így mikor már épp megunnánk valamit, kezdjük is a következőt. De tény, hogy fontos karban tartani magam ahhoz,

Barabás Botond

hogy bírjam ezt a tempót. Ha van rá időm, squasholok és rendszeresen futok.

Mi volt az eddigi, számodra legnagyobb kihívást jelentő alakításod? Van-e eddig megvalósulatlan szerepálmod?

Szerepálmaim nincsenek. Vanak szerepek, amelyeknek megörülök, vagy adott esetben, amelyeket nagyon megszeretek, de mindig az adott feladatból próbálom kihozni a legtöbbet. McMurphy figurája a *Kakukkfészek*ből nagyon közel állt hozzám (6 évvel ezelőtt játszottuk), és örülök, hogy az emberek a mai napig emlegetik azt az előadást. Nagy kihívás volt a *Bánk bán* címszerepe is, főleg azért, mert 33 évesen kaptam meg azt a feladatot, amit jóval idősebb színészekre szoktak osztani. Nagyon örülök, hogy Balázs Péter megtisztelt a bizalmával, bár mai napig meggyőződése, hogy Bánk bán sem lehetett idősebb nálam.

Itt alapítottál családot is, most már két gyönyörű kislány édesapja vagy. Milyen az új, immár apa-szerep, milyenek a mindennapok a kicsikkel?

Olyan természetes volt minden... El sem tudom már képzelni az életemet a lányok nélkül. Zille-Boróka 4 éves, egy igazi csicsergő kisangyal, (ő már megnézi az előadásaim egy részét, sőt véleményezi is) Lelle Sára pedig 8 hónapos, neki most kezd igazán kinyílni a világ. Csodálatos látni, hogy mennyire szeretik egymást, napról napra erősödik a kötelék köztük. Mióta Lencsi megszületett, Zizit én viszem reggel oviba. Mindig próbálok úgy sakkozni az idővel, hogy legyen 10 percem leülni vele a csoportszobában a pici székre reggelizni. Az a 10 perc csak a mienk.

Gyerekkorod óta hithű unitárius vagy – hogyan éled meg a hitedet mostanság?

Szolnokon nincs unitárius templom, de Zizi lányom a helyi Katolikus Óvodába jár, ahol rendszeresen szerveznek ovis miséket, így tulajdonképpen csak annyi a különbség, hogy az Isten „háza”, ahol megnyugvásra lelhetek, egy kereszt alatt van. Nagyon fontos nekünk, hogy gyermekeinket is hívőnek neveljük. Étkezés és esti lefekvés előtt közösen imádkozunk. És színpadra sem megyek úgy fel, hogy előtte ne mondjam el a saját imám.

Hogyan ünneplitek a karácsonyt? Vannak-e olyan családi hagyományok, amelyek fontosakká váltak az évek során? Mi teszi igazán boldogá számodra ezt az ünnepet?

Természetesen az elmúlt években már a gyerekeké a főszerep. Az a legfontosabb, hogy nekik ide tudjunk varázsolni egy kis csodát. Néhány dolgot másképp csinálunk, mint a legtöbb ember. Hozzánk 23-án éjjel érkezik a Jézuska, hogy a 24-e már tényleg egy szent nap lehessen, és akkor már ne kelljen azon idegeskedni, hogy működik-e az égő, van-e fatalp, be van-e csomagolva minden. Reggel pizzában csodáljuk a karácsonyfát, és kibontjuk az ajándékokat is. Mikor még nem voltak gyerekek, a feleségemmel 7-8 ajándékot készítettünk egymásnak és óránként bontottunk egyet.

Kérdezett: Farkas Wellmann Éva

Az „elveszett” nyomában

Vasárnap van. A város már fényben úszik. Az igazság az, hogy már napok óta illognak és villognak már a különböző fények. A tereket különleges díszbe öltöztetik, de valahogy csak ma érzem igazán értelmét az egész felhajításnak. Céltalanul bolyongok, szükség van a friss levegőre és ebbe a frissességbe belekavarodik a forralt bor, a sült kolbász ínycsiklandó illával együtt. Megyek az illat után, s mindenhol csodálkozó és mosolygós embereket látok. Karácsonyi zene szól, s olyan mintha már ünnep is lenne. Csapatokba verődve sétálnak az emberek, hangosan nevetnek, vagy szorosan összebújnak a párok... és valami különleges szépséget áraszt így magából a tér. Mégis idegennek érzem magam ebben a világban, s nem tudom eldönteni miért idegen ez a pompa tőlem... A várakozás időszakába csöppentünk, s érzem, hogy a lelkemből valami hiányzik, ami széppé tette eddig ezt a várakozást.

Beburkolóztam meleg sálamba, s a tömeggel sodródva eszembe jutott, hogy milyen volt gyerekként ez az időszak. Erdőről szedtük a fenyőágot és a fenyőgyantától össze-vissza maszatolódva piros pozsgás arccal mutattuk be otthon a szerzeményt, melynek édesanyánk, mintha nem örvendett volna teljesen felhőtlenül. Aztán kötöttünk, bogoztunk, vágtunk, narancsot és almát szárítottunk, diót festettünk, hogy díszítsük adventi koszorúnkat, csokrokat gyártottunk. Mikor végre elkészült, alig vártuk, hogy meggyújthassuk a gyertyákat... Aztán a sütemények, mindig nagy móka, feladat és hasfájás, a sok nyers tésztaától, de az illatokat még most is tisztán érzem. A téli szünetet szánkőzés, csontig hatoló hideg, forró tea és csempekályhában pattogó tűz jelentette, meg

a csoda várása... és ez az, ami visszaránt a jelenbe! Hogyan is állunk mi, ma, ebben a csodálatosan felvilágosult, modern világunkban a csodával? Oly kevésbé hiszünk benne, hiszen megtanultuk már, hogy a kézzel fogható, a szemmel látható és a füllel hallható tényeknek hihetünk, s azoknak is csak akkor, ha azt saját magunk érezzük, látjuk, halljuk. Csodák márpedig léteznek! Ott vannak bennünk, ott vannak körülöttünk... a mindennapi életünk, a szeretteink, a fények, az illatok... a reményünk, hitünk, szeretetünk, amit adunk és kapunk. Oly sok minden mi mellett ártatlanul elsuhanunk. Örömök, melyek feloldják a bánatot, emlékek, melyek szertefosztatják a magányt, találkozások, melyek megváltoztatják az életünket! Hol van hát az ünnep? A csoda? Igen, ott van a fényekben, melyek giccs mellett a csodásat próbálják megjeleníteni, átélve nap, mint nap bennünket. Ott van az emberek mosolyában, egy köszönésben. Ott van a Bibliában, a versekben, a dalokban. Ott van az érzésekben, Benned, Bennem, Mindannyiunkban. Vár... Rád, Rám, Ránk... hogy FELFEDEZZÜK!

Aztán a fényjátékokat szemlélve rá kellett jönnöm, hogy egy másfajta világot élünk ma, a felnőtt korunk világát, melyben a varázslatos adventi várakozás valamiért fakóbb lett, s a karácsonynak is anyagiásabb jelentése van. De mi lenne, ha gyermeki énünket és egyszerűségünket ötvöznénk a felnőtt énünkkel. Így kapnánk lelkesedést, örömet... festhetnénk mosolyt a saját arcunkra is... s hiszem, hogy jó lenne, hiszem, hogy képesek vagyunk rá. Akkor pedig felfedezhetjük a karácsony csodáját, szépségét, meghittségét. Mindannyian.

A város még mindig pompában úszik, még nem késtünk el... Keressük meg, azt ami „elveszett”!

Szabó Csengele

Jézus születésének története margójára

(Mt 2,1-12; Lk 2,1-20)

Jacques Derrida nagy hatású francia gondolkodó egyszer azt mondta, hogy a jó szöveg ismérve az, hogy folyamatosan visszatérünk hozzá. Időről időre újra elővesszük és új, izgalmas dolgokat fedezünk fel benne.

Ez az érzés nemcsak a szövegre igaz. Igaz például tanulmányainkra, munkánkra, vagy egész életünkre. Amik az életben fontosnak, értékesnek találunk, azok különbözőképpen jelennek meg, sőt állandóan cserélődnek, ugyanakkor visszatérnek. Immár felnőtt életemben gyakran visszatérnek olyan dolgok, amelyek gyerekkoromban voltak meghatározóak (malomjáték, erdőjárás, bicskagyűjtés, régi karácsonyok emléke stb.).

Gyerekként minden egyszerűnek tűnt. Egyszerű volt az angyalvárás, a családi meghittség, az ajándékok kibontása, a kézzel tapintható, őszinte szeretet. Aztán a dolgok egyre bonyolultabbak lettek, sok kérdéssel, kereséssel, próbálkozással. Lassan 40 évesen viszont egyre inkább visszatérek a dolgok egyszerűségéhez. Emlékeimben a régi karácsonyokhoz, Jézus születésének történetéhez, annak varázshoz.

Nem hiába olvasom fel minden évben lekciónként a jól ismert Mt 2, 1-12, Lk 2, 1-20 szerinti verseket. Látom az átszellemült arcokon, hogy ismét jóleső érzéssel hallgatják végig a Jézus születéséről szóló történetet, és bár mindannyian tudjuk, hogy vannak csodás elemei, senkiben sem szedi ízekre, nem kérdőjelezi meg valóságtartalmát, egyszerűen hat. Nem az a lényeg, hogy mi belőle a mítosz és mi a valóság, hanem a hatása, a felemelő, jóleső érzés melyet átélünk, ami életünk részévé válik.

A dolgok lényegét sokszor egyszerűbb egy történetben elmondani, mint sok magyarázattal. Nem hiába kísérik végig egész életünkben nagyszüleink világháborús történetei, létezik például mesepszichológia. Nem hiába meséltek szüleink régi karácsonyokról, vetjük elő közben a régi fényképeket a karácsonyfa alatt, vagy elevenítettük fel egy-egy féltve őrzött karácsonyi dísztörténetét.

A napkeleti bölcsek megérkezése, a pásztorok hódolata nemcsak tényeket közöl, hanem inspirál, kollektív emlékezetünk, önmeghatározásunk, unitárius kereszténységünk fontos eleme. Hiába az ajándék, a felfokozott érzelmek, ha nem tudjuk kitölteni tartalommal, ha nem lesz része annak az „anyagnak” amelyből maga az élet áll.

Legyünk hát részesei az örömhírnek, a történetnek. Lapozzuk fel a Bibliát, olvassuk el azt, a napkeleti bölcsekkel, a csillaggal, a jászollal, az angyalokkal, a pásztorokkal, és meglátjuk majd, hogy a történet életre kel, a miénk lesz, hatni fog, belőle Isten szeretete ragyog mireánk.

Máté Ernő

Régi karácsonyok szelleme

A huszonegyedik század nagyvárosi templomba járójának már nehéz elképzelni azoknak az egykori istentiszteleteknek a hangulatát, mikor még a híveknek nem a modern formákban kiépített fűtési rendszer szolgálta kényelmüket. Vajon milyenek lehettek azok az idők, mikor a templombelsőt nem radiátor, padfűtés vagy éppen napelem melegítette a dermesztő téli vasárnapokon? Teljeskörű kényelemhez szokott, lakótelepi énünk ezt már elképzelni is nehezen tudja.

Ezen törtem a fejemet múlt vasárnap, miközben lelkészünk prédikációját hallgattam, háttérben az égő fa

halk ropogásának hangjától kísérve, mely az őszereg, méltatlanul elfeledett, de a bajban hűségesen szolgáló sparheltből szállt fel.

Néhány nappal korábban döbbenettel teli szomorúsággal vettük tudomásul, hogy templomunk sajnos bizonytalan időre fűtés nélkül maradt. Rossz hír ez a tél beköszöntének derekán... Aggódtunk, szerveztünk, s közben vacogtunk. De ebből is merítettünk. Merítettünk összetartást, kreativitást, ügyességet, erősítettük egymás iránti odaadásunkat, s a tudatot, hogy vannak emberek, akikre igenis lehet, akár a legnagyobb baj, szükség idején is számítani.

A tűz hangja, az égő fa szaga és az általuk szított finom meleg valami egészen bensőséges hangulatot varázsolt a lelkemre. A kályha adta meleg valahogy egészen más, mint hőszugárzók, radiátor, vagy padlófűtés melege.

Gyerekkorom karácsonyai jutottak eszembe, azok az ünnepek, melyek el ugyan nem feledtem, valamiért mégsem gondoltam rájuk gyakran. A fenyőillatú esték, amikor mi, gyerekek az ágyon kucorogva játszottunk, rajzoltunk, vagy épp csak ugrattuk egymást, miközben nagyapám hozta be kosarában a sufnyiból a tűzifát, gyújtót, s fűtött be vele a hatalmas, gyönyörű cserépkályhába, mely a szoba legnagyobb előkelősége volt.

Mikor már nagyobbak lettünk, olykor engedte, hogy segédkezzünk neki. Adogattuk a fát, gyűrögettük, majd

meggyújtottuk a gyújtósnak szánt újságpapírt, felpiszkáltuk, szítottuk a parazsat.

Dicső munka volt ez, s mi büszkén végeztük. A kályha pedig minden alkalommal finom, testet, lelket boldogító meleggel hálálta meg erőfeszítéseinket, fűtötte át a régi ház minden apró zegzugát.

Aztán egyszer csak a mi utcánkba is bevezették a gázt, a régi ház falaira radiátorok kerültek. A cserépkályha szomorúan, elhagyottan álldogált tovább, téglái már csak régi szép díszek voltak, képességeit azonban egyre ritkábban mutathatta meg.

Pár évvel ezután nagyapám meghalt, s a kályha még magányosabb lett. A fiatalok kirepültek, vívta mindenki a maga csatáit abban a bizonyos nagybetűs ÉLETben.

A gondolatok kavargtak a fejemben. Bevallom, a prédikációra alig figyeltem. Eszembe jutott egykori karácsonyok hangulata, gondoltam a családomra, már elvesztett szeretteimre, s azokra a sok évvel, évszázaddal ezelőtt élt unitárius testvérekre, akik valaha ugyanígy, az égő fa ropogása mellett hallgatták a lelkészt, s járta át őket az a boldogító melegség, amit csakis a kályha tüze adhat.

Szőke Lídia

„Azok a régi szép idők”

Az 50-60-70-es évek a Budapesti Unitárius Egyházközségben

Mindig érdeklődéssel hallgattam édesanyámat, ahogy ifjúságáról mesélt, a Koháry (ma Nagy Ignác) utcai bálokról, találkozókról. Nagybátyám régi cserkész élményeiről mesélt és büszkén említette, hogy a Gödöllői Jamboree Világtalálkozón ő volt, aki a János Zsigmond cserkészcsapat zászlóját vitte.

Emlékszem Györfi Pista bácsi élménybeillő és tanulságos hittan óráira, a magyarkúti nyári gyerektáborokra, ahol Pali bácsi és Piri néni próbált köztünk rendet tenni és mindig vártuk, hogy Filep Imre bácsi megjelenjen robogóján, hogy egy „kis” hittant és unitárius történelmet tanítson nekünk. Minden nap mindig más volt, aki meghúzhatta a harangot, ami kitüntetésnek számított. Az eredeti haranglábat még mindig megcsodálom, a régi telken.

Jól éreztük magunkat, és egyre jobban összejött egy kis baráti társaság, akik azt is igényelték, hogy ne csak házibulikon vegyünk részt, hanem havi rendszerességgel az első emeleti szobában összejövünk és Szász János bácsi egyházunk történetéről és unitárius hitelveinkről élménydús előadásokat tartson.

Györffy Pista bácsi nagytudású mosolygós, átölelő emberszeretete, Filep Imre bácsi tiszteletet parancsoló, de soha nem erőszakos jelenléte formálta kamaszodó lelkeinket. Néha „kinyilatkoztattak”, néha csak kérdéseket tettek fel, amire ki-ki a maga válaszát kellett megfogalmaznia, hogy a saját hitét megtalálja és

Schmidt Gábor a magyarkúti haranglábnál

megerősítse. Mert „a hit hallásból léssen” és az az igazi mindenki számára, amit saját maga szenvedett ki a bonyolult világból, a lehető legkevesebb belső ellentmondással. Nem térítettek, csak megerősítettek, támaszt adtak, akármilyen keresztségben kezdte is bármelyikünk az istenkeresést. Aztán mi magunk egymás között folytattuk sokszor éjbenylóan a vitát, de soha nem sértően, hanem megértéssel, barátsággal. Ez kíváncsolt össze bennünket évekre.

Egyházi rendezvények után gyakran összejöttünk a közeli Berli Sörözőben, hogy kicsit felvidítsuk magunkat.

Minden hónap első szombatján kiállítás, koncert és különféle előadások emelték a hitélet hangulatát, ahol

Szöts László, Nagy Ákos, Nyiredi Szabolcs és egy kedves ismerős

Nagy Ákos és vitorlás társaink

a ház asszonyai finom meleg ételt főztek, legtöbbször töltött vagy lucskos káposztát. Nekünk fiataloknak volt a feladatunk, hogy berendezzük a termet, felszolgáljuk a meleg ételt és az italt. A gyermek-karácsonyokat is mi szerveztük és bonyolítottuk le.

Nyaranta együtt kirándultunk, évente vitorlástúrákat szerveztünk a Balatonon, vagy többször meglátogattuk Béres Lacit NDK-ban, ahol egyetemi tanulmányait végezte.

Persze Szász János bácsi is „igénybe vette” a fiatal-ságot. Többször hétvégére lementünk Polgárdiba, ahol a parókián gumimatracokon aludtunk és kapával felszerelve kimentünk a temetőbe, hogy a Magyarországon fellelhető három unitárius temető közül

legalább ezt tartsuk rendben. Most ki gondolja ezeket?

Érdemes megjegyezni egypár nevet az ifjúsági csapat tagjai közül. Nyiredi Szabolcs, Nagy Ákos, Béres László, Béres Judit, Bognár Szabolcs, Szöts László, Szöts Piroska, Pálffy Anikó, Pálffy Csilla, Bencze Bogárka, Schmidt Gábor. Több nem unitárius is csatlakozott hozzánk, volt, aki közülük áttért unitáriusnak, és gyermekeit is megkereszteltette. De volt, aki evangélikus teológus létére vett részt találkozóinkon és hitvitáinkon.

Voltak elődeink, vannak utódaink, de mi a jelen és mit várhatunk a jövőtől?

Schmidt Gábor, Nagy Ákos

Az Unitárius Alapítvány pályázati felhívása

Az Unitárius Alapítvány pályázatot hirdet 2015. évre. Pályázhatnak a Magyar Unitárius Egyház Magyarországi Egyházkerülete egyházközségei.

A pályázat céljai:

1. Szeretetszolgálati és karitatív tevékenységre, családok idősek segítése;
2. Az egyházközségek a hitéleti és az egyéb, a hitéletéhez szorosan köthető tevékenységeik megvalósítására;
3. Magyarországi és erdélyi fiatalok részére olyan programok szervezése, amelyek lehetővé teszik egymás kölcsönös megismerését, a közös kulturális gyökerek és közös identitás ápolását.

A pályázatok beadási határideje: **2015. december 8.** A pályázatra kiírt összeg: **1 200 000 Ft** (azaz: egymillió-kettőszázezer forint).

A pályázatok elbírálásnál döntőjelentőséggel bír a közhasznú tevékenységek támogatása.

A pályázatban kérjük feltüntetni az egyházközség bankszámlaszámát, mert különben nem tudjuk utalni az elnyert összeget.

A pályázatot 2015. december 8-ig a muehivatal@unitarius.hu címre kérjük elektronikusan és az Ala-

pítvány postai címére hagyományos formában is elküldeni.

A pályázatok elbírálási határideje: **2015. december 14.** A felhasználás (bizonylatok kelte) ideje: **2015. december 15 - 2016. július 15.** Az elszámolás határideje: **2016. július 31.**

Az Unitárius Alapítvány 2015. április 7-től közhasznú alapítványként működik, ezért az elszámolás szigorúbb feltételekkel történik. Kérjük, hogy az elszámolt bizonylatokon a következő szöveget szíveskedjenek feltüntetni: „Elszámolva az Unitárius Alapítvány 2015. november 26-án kiírt pályázatához”.

A beszámolóhoz kérjük mellékelni: az egyházközség nevére és címére kiállított számla hiteles másolatát (lelkész és gondnok aláírásával, egyházközségi pecséttel), valamint rövid szöveges beszámolót, a felhasznált célok szerint. Abban az esetben, ha az elszámolás a fenti feltételeknek nem felel meg, akkor a pályázati összeget vissza kell fizetni.

Kívánunk kedves hittestvéreinknek jó egészséget!

Budapest, 2015. november 26.

A Kuratórium nevében: dr. Kiss Balázs elnök

Budapesti Unitárius Egyházközség

A Nagy Ignác utcában és a Vigadóban ünnepeltük templomszentelésünk 125. évfordulóját

A Budapesti Unitárius Egyházközség temploma felszentelésének 125. évfordulója tiszteletére rendezendő programok előkészítésére az egyházközség presbitériuma szervezőbizottságot hozott létre 2015 januárjában.

A szervezőbizottság célul tűzte ki, hogy az évfordulón templomépítő elődeink kiemelkedő teljesítményéhez méltó módon, színvonalas és nagyszabású rendezvényekkel emlékezzünk a 125 évvel korábbi eseményre.

Ennek megfelelően a szervezőbizottság két kiemelt rendezvény megrendezése mellett döntött. Egyrészt szeretnénk volna kevésbé kötött keretek között valamilyen gyülekezeti taggal együtt ünnepelni az évfordulót, másrészt szeretnénk volna egy állófogadással egybekötött emlékkoncertet rendezni, melyre gyülekezetünk tagjain kívül meghívhatunk közéleti személyiségeket, más felekezetek előljáróit, a Magyar Unitárius Egyház vezetőit, magyarországi és erdélyi egyházközségek vezetőit, tagjait. Miután a két rendezvény költsége jelentősen meghaladta az egyházközség pénzügyi lehetőségeit, a szervezőbizottság feladata volt a szükséges küldő források előteremtése.

A szervezőbizottság a nyár folyamán rögzítette a két rendezvény időpontját és programját.

Udvari programok a sátrak alatt (Barabás Balázs felvétele)

Szeptember 26-án, szombaton 10 órától került sor a Budapesti Unitárius Kulturális Nap megrendezésére, a Nagy Ignác utcai templom épületében és udvarán. A délelőtti programok elsősorban a gyermeknek és családnak száltak. Sajnos az idő nem volt kegyes a kulturális napra ellátogatókhoz, az eső szinte nap csendesen esett és a hőmérséklet sem haladta meg a 10 fokot. Ezért az udvari programokat csak sátrak alatt tudtuk megrendezni, illetve a színpadi programokat a gyülekezeti teremben voltunk kénytelenek megtartani.

A Világfa Meselabirintus az udvaron várta a gyermekeket, kézműves foglalkozásokkal, köztük kenyérsütéssel, mesejátékokkal, zenével.

Kenyérsütés (Barabás Balázs felvétele)

Az Aranyznamár Színház és a Kabóca Bábszínház közös produkciójára, a Volt egyszer egy..... előadására, melynek szerzője Máté Angi, a gyülekezeti teremben került sor. Az előadást Zöld Péter zenés mesejátéka követte az Évkerék Társulat előadásában, majd a Lábita Bábszínház Székely népmesék című műsora zárta a gyermekprogramok sorát.

A gyermekek a gyapjú nemezelést és a bútorfestést is kipróbálhatták, Bencze Márton és Bencze Ilona segítségével.

Az Évkerék Társulat zenés mesejátéka (Barabás Balázs felvétele)

Délután 3 órától kezdődtek a zenei programok az egyházközség templomában, melyet Wohlmuth István kulturális tanácsnok, Belváros-Lipótváros önkormányzati képviselője nyitott meg.

Makám együttes (Schmidt Gábor felvétele)

Elsőként a Makám együttes Teljesség felé című összeállítását hallgathatta meg a templomot teljesen megtöltő, mintegy 200 fős közönség.

A művészeket (Gryllus Dániel, Gryllus Vilmos, Mécs Károly) Kászoni-Kövendi József lelkész köszönti (Schmidt Gábor felvétele)

A kulturális nap legismertebb előadói, Gryllus Dániel és Vilmos, valamint Mécs Károly színművész a Hegyi beszédet adták elő, megzenésített változatban. A Hegyi Beszéd Jézus első nagy beszéde, erkölcsi tanításainak összegzése, Máté evangéliumának 5-7. fejezete, melyet a szerzők tíz dalban dolgoztak fel. A dalokat Gryllus Dániel és Gryllus Vilmos énekelte citera és gitár kísérettel, a Szentírás sorait az énekek előtt pedig Mécs Károly olvasta fel.

Misztrál együttes (Schmidt Gábor felvétele)

A zenei programot a MISZTRÁL együttes ünnepi koncertje zárta. Az együttes Babits Mihály és Szabédi László megzenésített verseit adta elő.

A templomi koncerteket követően a templom udvarán megrendezett táncházzal zárult a kulturális nap gazdag programja, melyhez a talpalávalót a Téka együttes szolgáltatta. Az együttes tagjai, Kalász Márton primás, Lányi György brácsás, Havasréti Pál – bőgős és Tárnoki Bea énekes, kobzos, magyarországi és erdélyi népzenei játszottak és táncrendeket tanítottak, este 10 óráig a szép számú közönségnek.

Muszkla Ibolya, az Egyházkerület könyvtár-levéltárának igazgatója az évforduló alkalmából egyházközség történeti kiállítást állított össze, mely az II. emeleti könyvtár-levéltár termeiben volt megtekinthető.

A kulturális napra készültek el egyházközségünk lelkészeinek fotói, melyek az épület főlépcsőházában kerültek kifüggesztésre. A 13 fotón megtalálható valamennyi egyházközségünkben szolgáló vezető lelkész arcképe, az egyházközség első lelkészétől, Derzsi Károlytól a jelenlegi lelkészig, Kászoni-Kövendi Józsefig.

A rendezvény ideje alatt a látogatók a Veres Pálné utcában működő Carpaticum élelmiszerbolt székely kézműves termékeit vásárolhatták és fogyaszthatták. A sajtók, füstölt húsárak, fűszerek, lekvárok, szörpök és egyéb italok mellett, fanészen sült miccs, kolbász és flekken is kapható volt. Az „édesség”-ről egy kürtöskalács készítő csapat gondoskodott. Jól fogyott az unitáriusok körében is népszerű Csíki sör.

A kulturális napon résztvevők száma meghaladta a 600 főt. Szép számmal érkeztek vendégek a másik két budapesti egyházközségből és több unitárius egyházközségi tag magával hozta ismerőseit, barátait is. A látogatóktól kapott elismerések is azt igazolják, hogy a kulturális nap, a kedvezőtlen időjárás ellenére is sikeres és eredményes volt, a résztvevők egy felejthetetlen közösségi élménnyel gazdagodtak.

A hívek közül többen fejezték ki örömeiket, mondták el, hogy számukra milyen emlékezetes élmény volt a kulturális nap. A levelek közül egyet idézünk.

„Nagy élményt jelentett számomra a megszépült templom és a rendkívül rangos rendezvények. Két szombat délutánt töltöttem el ott férjemmel, illetve unokáimmal. Kiállítás megnyitón, koncerteken és kézműves foglalkozásokon vettünk részt. Nagyon büszkén mutattam meg gyermekkorom helyszínét, és magam is elámultam, soha ilyen gyönyörűnek nem láttam még az épületet, feltárult az udvar, a folyosók, a lépcsőházak! Elgondoltam, hogy édesanyám, nagyapám mennyire elégedettek lennének, ha látnák a megújulást. Persze tudom, hogy mindez nem magától történt, hanem sok jó ember hosszú évek alatti megfeszített munkájának eredménye. Gratulálok a hatalmas teljesítményért! És köszönöm a sok-sok fáradozást!”

A kulturális napot követő vasárnapon került sor az őszi hálaadási ünnepi istentiszteletre, melyet a Kossuth Rádió élő adásban közvetített. A zsúfolásig megtelt templomban Kászoni-Kövendi József püspöki helynök, egyházközségi vezető lelkész végezte a szószéki szolgálatot. Beszédében részletesen szólt a templomépítő elődokról, név szerint megemlítve azokat, akik a legtöbbet tették azért, hogy egyházközségünknek temploma épüljön.

Az istentiszteletet követően a templom udvarán közbeidőre került sor, melyen üstben készült töltött káposztát szolgáltak fel a szervezők. Az istentiszteleten jelenlévők közül szinte mindenki részt vett a közbeidőben is.

Az ünnepségsorozat legfelemelőbb eseménye a 2015. november 15-én 19 órától megtartott ünnepi koncert volt, melynek a Pesti Vigadó patinás épülete, annak I. emeleti díszterme adott otthont. A szervezőbizottság a koncert helyszínéül azért választotta a Vigadót, mivel 125 évvel korábban, a templomszentelést követő díszbeidőre is ugyanebben az épületben és ugyanebben a teremben került sor.

A közel 100 meghívott között jelen volt Bálint-Benczédi Ferenc a Magyar Unitárius Egyház püspöke, Gyerő Dávid a Magyar Unitárius Egyház főjegyzője, Balog Zoltán az emberi erőforrások minisztere, Szentgyörgyvölgyi Péter Belváros-Lipótváros polgármestere, dr. Hafenschner Károly miniszteri biztos a Reformáció Emlékbizottság elnöke, valamint Szentgyörgyvölgyi Gábor Belváros-Lipótváros Emberi Jogi, Nemzetiségi és Egyházügyi Bizottságának elnöke. Az erdélyi egyházrészt Kovács István közügyigazgató, Boros János főgondnok, Kecskés Csaba, Török István és Simó Sándor esperesek képviselték, de jelen voltak a magyarországi egyházközösségek lelkészei és az erdélyi Országos Dávid Ferenc Egylet vezetői is.

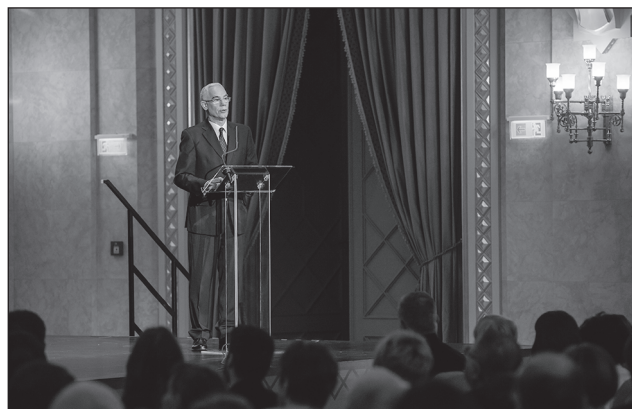
Az ünnepi koncert előre tervezett programjára és hangulatára is rányomta bélyegét a két nappal korábban Párizsban végrehajtott, embertelen terrortámadás sorozat. Elekes Botond, a Magyar Unitárius Egyház Magyarországi Egyházkerületének főgondnoka a koncertet megelőzően rövid beszédben emlékezett meg a párizsi merényletsorozat áldozatairól. A közel 500 fős közönség egyperces néma felállással tisztelgett az áldozatok emléke előtt.

Bálint-Benczédi Ferenc püspök (Dimény András felvétele)

A köszöntő beszédek sorát Bálint-Benczédi Ferenc püspök nyitotta meg. „*Jer, jer kicsiny sereg, emléket ülni ma*” – kezdte beszédét unitárius énekeskönyvünk 167. énekéből vett idézettel. Ez az ünnep azt szolgálja, hogy erőt gyűjtsünk és hitünkben megerősödjünk. A püspök méltatta a templomépítő elődök erős hitét és közösségért végzett áldozatos munkáját. Bálint-Benczédi Ferenc emlékeztetett a vallás, a hit összetartó erejére.

Hozzátette: az unitárius közösség minden erőszakot, vallási türelmetlenséget és kizárólagosságot elítél. Végül Isten áldását kérte templomainkra, magyar népünkre és az egész teremtett világra.

Balog Zoltán miniszter (Dimény András felvétele)

Balog Zoltán miniszter beszédében, a párizsi terrortámadásokra utalva, emlékeztetett: „*Ellen kell állni az erőszaknak, a gonosznak, amely minden igaz vallás és minden igaz hit tagadása.*” A miniszter kiemelte, hogy Európa és a világ kereszténysége sokat tanult a testvérharcból, és ez a tudás ma újra aktuális. Újra időszerű a gondolat, hogy semmilyen hitet nem lehet erőszakkal terjeszteni vagy éppen elnyomni. Azoknak pedig, akik vallási türelmetlenséget gyakorolnak, akik a vallás nevében alkalmaznak erőszakot, nem jár a tolerancia – fogalmazott a miniszter.

Ezek a napok a hit próbái – figyelmeztetett Balog Zoltán. A hit próbája, hogy milyen választ adunk mindarra, ami történt és ami történik újra és újra, hiszen ne legyünk olyan naivak, hogy úgy gondoljuk, nem lesz folytatása a párizsi merényleteknek – fejtette ki. „*A kérdés az, hogy hol van az az erő, amit szembeszegezzünk a gonoszság hatalmával és erejével*” – fogalmazott a miniszter. Hozzátette: jó döntés volt megtartani a megemlékezést, mert ilyenkor a legjobb összejönni és imádkozni, keresni a közösséget, keresni egymás kezét, tekintetét. „*Jó döntés együtt lenni, imádkozni és emlékezni az elődök hitére és imádságára*” – mondta.

Balog Zoltán kifejtette: az unitárius egyház hitből él, abból a hitből, hogy „*mindannyian Isten közelségében és szeretetében létezzünk*”. Az unitáriusok hite erős, megtartották századokon át. A hit sajátossága pedig az, hogy „*ha megtartjuk, akkor megtart minket*”. A hit életet adott az unitáriusoknak napról napra, századokon át: az építkezés és a gyarapodás idejében éppúgy, mint amikor Erdély és a Kárpát-medence felett „*bezárulni látszott az ég*”.

A miniszter megemlítette, hogy szoros szálak fűzik a Budapesti Unitárius Egyházközösséghez, hiszen a miniszter az unitárius templom szomszédságában, a Hold utcában lévő Németajkú Református Egyházközösség lelkésze volt. Köszönetet mondott a Magyar Unitárius Egyház vezetőinek, akik 2012-ben megvalósították a magyarországi és erdélyi egyházrészek unióját.

Elekes Botond főgondnok rámutatott, hogy a Nagy Ignác utcai templom, az unitárius Sion, az unitárius egy-

háza olykor jellemző igényességgel és nagyvonalúsággal épült. A kor legmeghatározóbb szakembereit kérték fel a templom megtervezésére és felépítésére. A mű, amely a főváros egyik legjelentősebb műemléke, méltán váltotta ki a kor ismert személyiségeinek érdeklődését és elismerését. Erre utal, hogy a templom felszentelésén és az azt követő díszében jelen volt Csáky Albin kultuszminiszter és Jókai Mór is. A Nagy Ignác utcai templomnak köszönhető, hogy 100 éve mély gyökeret vert az unitarizmus a fővárosban. Elekes Botond Illyés Gyulát idézve elmondta, hogy a Budapesti Unitárius Egyház-község temploma: templom a magasban.

A főgondnok beszéde végén reményét fejezte ki, hogy az elődök példáját követve Magyarországon felépül egy templomot is magában foglaló unitárius központ.

Tokos Zoltán gitárművész (Dimény András felvétele)

Ezt követően Kászoni-Kövendi József püspöki helynök, az egyházközség lelkésze imájában köszönetet mondott a gondviselő Istennek, hogy 125 évvel korábban templomhoz segítette a gyülekezetet, melyben nemzedékek sora imádkozott víg örömben és néma gyászban. Megemlékezett Dávid Ferenc vallásalapító püspökünkről, halálának 436. évfordulója alkalmából. Isten gazdag áldását kérte templomépítő elődeink emlékére. Beszédét közös ima zárta.

Mohai Gábor, a program műsorvezetője felolvasta a Retkes Attila által összeállított, az egyházközség és a templom felépítésének történetéről szóló ismertetőjét.

A köszöntő beszédek után Tokos Zoltán gitárművész előadásával folytatódott az ünnepi gálaest.

Farkas Gábor zongoraművész (Dimény András felvétele)

Tokos Zoltán saját átíratában elsőként Bartók Este a székelyeknél, majd Mertz Gáspár Magyar Fantázia, végül Luigi Legnani Potpourri magyar témákra című műveit adta elő.

Kertesi Ingrid operaénekes, Mészáros Nóra Zita zongoraművész (Dimény András felvétele)

Kertesi Ingrid Liszt-díjas operaénekes előadásában Kodály Zoltán Nausikaa és Erkel Ferenc Bánk Bán című operáiból hallhattunk részleteket, melyeket zongorán Mészáros Nóra Zita, egyházközségünk énekvezére kísért.

Farkas Gábor Liszt-díjas zongoraművész virtuóz előadásában Schumann-Liszt Widmung és Gounod-Liszt Faust keringője hangzott el.

Gázsa zenekar (Dimény András felvétele)

A zenei program zárásaként a Gázsa zenekar előadásában autentikus erdélyi népzene szólalt meg Ördögősfüzesről, Buzáról és Magyarszovátról.

A koncertet követően a Vigadó Északi és Déli Termében, valamint a Panoráma folyosón került sor az állófogadásra. Az 1890. október 26-i díszében szóoló meghívóból ismerjük a díszbéd menüsorát. Az utókor számára álljon itt, hogy a november 15-i fogadáson miből választhattak az azon jelenlévők. Meleg ételek: vörösboros marhapörkölt, galuska; pestoval töltött csirkecomb rolád, burgonya; vidéki sertés ragu (paradicsomosan, szalonnás fokhagymás ceruza babbal); gombafejek, karfiol és cukkini rántva, tartár, rizs. Desszert: vegyes tortafalatka, narancsos csokoládé kocka, almás pite, mini ekler fánk (csokoládés és epres).

Köszönet illeti meg Szervezőbizottság tagjait azért a lelkes, odaadó és igényes munkáért, amellyel emlékeztessé tudtuk tenni a 125 éves évfordulót.

Bencze Margit és Buzogány Zoltán a két rendezvény gasztronómiai részének megszervezésében jeleskedtek. Bencze Margit vállalta a kézműves programok szervezését is. Mészáros Nóra és Retkes Attila a magas színvonalú kulturális és zenei programok összeállításában és lebonyolításában végzett kiemelkedő munkát. Énekvezérünk a plakátok készítésében, valamint a rendezvények széleskörű megismertetésében, promóciójában is oroszlánrészt vállalt. Dr. Fori Hajnal a kulturális nap dekorációjának és a meghívónak az elkészítésében, továbbá a vetélkedők megszervezésében nyújtott kiemelkedő teljesítményt. Sass Bernadett a templomépületet díszítő óriás molinó tervezését és elkészíttetését vállalta magára. Szabó Csengele segédlelkes szinte valamennyi területen segítette a szervezőbizottság munkáját. A nőszövetség részéről Sigmund Julianna kapcsolódott be a kulturális nap lebonyolításába. Schmidt Gábort köszönet illeti meg a lelkészek portréinak elkészíttetéséért és más nyomdai munkát koordinálásáért. Zoltán Csaba a szervezőbizottság fel-

adatainak összehangolásáért, valamint a támogatások megszerzéséért volt felelős. Dimény Zoltán televíziós szerkesztőnek pedig a gálakoncert közmédiában való megjelenéséért tartozunk köszönettel. Az ünnepi koncertről felvétel készült, melyet a köztvé az Unitárius Magazinban mutatott be. Az eseményről röviden a köztvé hírcsatornája is beszámolt. Az Emberi Erőforrások Minisztériuma sajtóközleményt tett közzé a rendezvényről, melyet több más médium is közölt.

Végül, de nem utolsósorban hálás köszönettel tartozunk támogatóinknak, akik támogatása nélkül nem tudtunk volna a két rendkívül sikeres és színvonalas eseményt megrendezni. Mindenekelőtt az Emberi Erőforrások Minisztériumának köszönjük, hogy az Egyházügyi Államtitkárság által kiírt pályázaton benyújtott támogatási kérelmünket méltónak ítélték a támogatásra. Köszönjük továbbá Belváros-Lipótváros Önkormányzatának, a Szerencsejáték Nonprofit Kft-nek és a Reformáció Emlékbizottságnak, hogy egyedi kérésünkre nagy összegű támogatást folyósítottak a programok megrendezéséhez.

Zoltán Csaba
a Budapesti Unitárius Egyházközség jegyzője

Elekes Botond főgondnok (Dimény András felvétele)

Elekes Botond főgondnok emlékező szavai a Budapesti Unitárius Egyházközség temploma felszentelésének 125. évfordulója alkalmából a Pesti Vigadóban megtartott ünnep meghirdetett programja előtt, 2015. november 15-én hangzottak el.

Isten áldja!

Péntek este Párizst és Franciaországot érte terrortámadás, de a merénylők és tervező társaik célkeresztje a keresztény kultúra egésze ellen irányul.

Ez a világrend Párizs mellett Berlint, Rómát, Budapestet, Kolozsvárt, Székelykeresztúrt és Torockót is meg akarja semmisíteni.

Veszélybe kerültek a keresztény szellem és a felvilágosult ráció univerzális értékei.

A terroristák célpontjává váltak Bach passiói, Mozart zongoraversenyei, Bartók Divertimentója és a Sixtus-kápolna. Newton törvényei és Bolyai Appendixe is halálra ítéltettek.

Nemcsak a párizsi Notre Dame székesegyházat rombolnák le, hanem a 125 éves Nagy Ignác utcai unitárius sionunkat, a Szent István Bazilikát és a debreceni református nagytemplomot is. Megsemmisítenének mindent, ami a keresztény kulturális identitást jelenti, mindent, ami számunkra annyira fontos.

Ébredj, Párizs! Ébredj, Berlin! Ébredj, Brüsszel! Ébredj végre, Európa! Halld meg végre a többség akaratát! Véd meg azt, amit több ezer éve jelentesz, ami azzá tett, ami vagy!

A keresztény gondolkodás paradigmája szerint a felfoghatatlan, értelmezhetetlen, megmagyarázhatatlan, gyáva mérsárlásra egy válaszunk lehet: felülemelkedve félelmeinken, életünkön, a szűkebb és a tágabb környezetünk életét a keresztény értékek mentén rendezzük be. Éljük létünk minden percét Jézus kettős szeretetében. Tanításai szerint álljunk ki, védjük meg múltunkat és jövőnket.

Kedves testvéreim! A Magyar Unitárius Egyház, a magyar unitáriusok szeretetközössége, mindnyájan, akik most itt együtt vagyunk, mély aggodalommal értesültünk a péntek este történelekről. Szolidarizálunk és együtt érzünk Franciaországgal, a francia nemzettel. Részvétünket fejezzük ki az áldozatok hozzátartozóinak, osztozunk gyászukban.

Kérem, egy perces néma főhajrával adózzunk az áldozatok emléke előtt.

Elekes Botond főgondnok köszöntője a Budapesti Unitárius Egyházközség temploma felszentelésének 125. évfordulója alkalmából a Pesti Vigadóban megtartott ünnep meghirdetett programjának a keretében, 2015. november 15-én hangzott el.

Kedves testvéreim! 125 éve, 1890. október 26-án templomszentelő istentisztelettel ünnepelték eleink a Nagy

Ignác utcában (akkor még Koháry utcában) megvalósult templomos ingatlanunk, a budapesti unitárius sionunk felavatását, amely az unitárius közösség párját ritkító összefogásának és ésszerű gondolkodásának a gyümölcse. A fővárosi unitáriusok együtt ünnepeltek Ferencz József püspökünkkel, Csáky Albin kultuszminiszterrel, Berzeviczy Albert államtitkárral, Jókai Mórral, angol és amerikai unitárius elöljárókkal. Ráth Károly főpolgármester és Kammermayer Károly, a belváros polgármestere kimentését kérte. Az istentiszteletet követően a Pesti Vigadóban hat fogásos közébredre került sor.

100 évvel később nagyobb lélegzetvételű emlékezésre nem került sor, ugyanis a rendszerváltás korai óráiban közösségünk erre még nem volt felkészülve. Az elmúlt években természetes és méltányolható elvárásként fogalmazódott meg tehát, hogy a Budapesti Unitárius Egyházközség a Fővárosban és a vidéken élő unitáriusok, illetve a hitünkkel és az egyházunkkal rokonszenvezők számára ebben az esztendőben a hőskorra emlékeztető ünnepségsorozatot szervezen.

A 125 éve felavatott templom az unitárius ethoszra olykor jellemző igényesség és nagyvonalúság jegyeit hordozza. Eleink a kor legkiemelkedőbb szakembereire bízta a tervezést és a kivitelezést. Ennek köszönhető, hogy műépítészeti szempontból a Pecz Samu tervei alap-

ján megvalósult központunkat a Belváros és a Főváros egyik legjelentősebb műemlékeként tartják ma számon.

Úgy gondolom azonban, ennél sokkal fontosabb, hogy vélhetően ennek az épületnek köszönhető, hogy unitárius közösségünk egy évszázaddal ezelőtt a Fővárosban mély gyökereket tudott eresztetni. Ennek a központnak köszönhető, hogy az unitárius vallás és életszemlélet szervesülni tudott Budapest nyilvánosságába. Illyés Gyulát parafrázálva: a Nagy Ignác utcai központunk „templom a magasban”.

A mai Magyarország területén unitárius templomot utoljára 79 évvel ez előtt szenteltek fel. Sajnos. Meggyőződésem, eljött az ideje, hogy az elkövetkezendő években az az odaadással, igényességgel és racionalitással, ami eleinket jellemezte, végiggondoljuk, megtervezzünk és felépítsünk egy új, templomnak is helyet adó unitárius központot. Ehhez azonban mindannyian sokkal erőteljesebben, nagyobb odaadással és segítő szándékkal kell részt vennünk egyházunk vagy egyházközségeink életében. Saját sorsom tapasztalása, hogy a gyülekezeti életünkben való részvétel erőt, bátorságot és derűt ad majd ahhoz is, hogy felül tudjunk kerekedni azokon, akik megkérdőjelezzik múltunkat, és szét akarják rombolni örökségünket. A próbatételeknek sikeresen csak így tudunk megfelelni.

Kászoni-Kövendi József lelkész, püspöki helynök
(Dimény András felvétele)

Kászoni-Kövendi József lelkész, püspöki helynök áhítata a Budapesti Unitárius Egyházközség temploma felszentelésének 125. évfordulója alkalmából a Pesti Vigadóban megtartott ünnep meghirdetett programjának a keretében, 2015. november 15-én hangzott el.

Örökkévaló Istenünk! Köszönjük, hogy hazát és nemzetet adtál nekünk is, ezen belül azt, hogy magyarnak és unitárius kereszténynek teremtettél és megengedte, hogy e nép szenvedésében és gyászában, de azt is, hogy örömeiben és dicsőségében is részt vegyünk. Engedd meg, hogy a mai napon, november 15-én, amely vallás és egyházalapító püspökünk halálának 436. évfordulója, imádkozzunk érte, köszönetet mondva életéért és munkásságáért, hiszen egyisten hitünket, Jézus tanítását követően, neki köszönhetjük.

Köszönjük őt, Dávid Ferencet, aki a tiszta jézusi kereszténység helyreállítója, a lelkiismereti és vallássza-

badság igaz tanítója, a vallási türelem igaz apostola, az unitárius egyház megalapítója, az egyisten eszméjének hőse és mártír halottja.

És köszönetet mondunk Istenünk neked azért is, hogy őseink 125 évvel ezelőtt a belvárosban, a három legendás utca által határolt helyén templomot építhettek és szentelhetek a Te tiszteletedre. És mi kései utódok oda járunk azóta is víg örömben és néma gyászban, hogy ünnepelhessünk, emlékezzünk és zsoltárokat énekelhessünk, például ilyeneket: „De jó nekünk itt laknunk nálad, / Békesség áldott Istene, / A háborgás ránk ne találhat, / Hadat küldött tél ellene, / Oly jó Atyánk szent itt e hely, / Hozzad emel, hozzád emel” (312. sz. ének).

Az ünnepi emlékezés áldott perceiben kérünk továbbra is tartsd meg, őrizd meg nemzetünket, légy mindannyiunk gondviselő Atyja. Hiszen te mindenkinél jobban tudod, mi válik javunkra, őrizd meg minket, hogy részesüljünk mindenkor a viszontlátás örömeiben, találkozzunk azokkal a testvéreinkkel, akiktől távolságok, országhatárok választanak el. Add, ezek ellenére se szakadjunk el soha egymástól. És add azt is, hogy ne legyen hatalma felettünk se időnek, se halálnak, se távolságoknak, se határoknak, mert mindezeknél hatalmasabb vagy te Isten, akiben mindnyájan összekapcsolódunk.

És végül arra kérünk: gyomlálj ki közülünk minden pártosságot, ellened való lázadást, egymás közötti viszályt, növeld hitünket hivatásunkban, emberi méltóságunkban, és segíts továbbra is, hogy magyarokként lehessünk a te néped. Abban a reményben kérünk minderre, hogy kezdedben van Atyánk nemzetünk jövője, a mi kezünkben az, hogy egyengessük a te ösvényeidet, és készítsük számodra az utat az adventi időszak elején, amihez áldásodat, megtartásodat és gondviselő szeretetedet kérjük most és mindörökké. Ámen.

Bartók Béla Unitárius Egyházközség

• 2015. július 3-án a Kolozsváron tartott Főtanácson a Magyar Unitárius Egyház tiszteletbeli jegyző címet adományozott Pálffy Lászlónak egyházközségünk leköszönt jegyzőjének. Ez úton is gratulálunk, Isten éltesse Laci bácsit e kitüntetés és 80. születésnapja alkalmából.

Bálint Benczédi Ferenc püspök átadja a tiszteletbeli jegyző címet tanúsító oklevelet Pálffy Lászlónak (Márkó László felvétele)

• 2015. szeptember 19-27 között egyházközségünk bekapcsolódott az Ars Sacra művészetek hete programsorozatba a következő eseményekkel:

– 2015. szeptember 19-én, szombaton 19 órai kezdettel, a Nyitott templomok napján a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem, Népzene Tanszékének három hallgatója: Timár Sára, Juhász Kitty és Nyitrai Tamás népdalokat énekelt. Felkészítő tanáruk: Árendás Péter volt. Gergely Felicián egyházközségi gondnokunk üdvözölte a megjelenteket, majd elkezdődött az egy órás koncert, melyet szeretetvendégség követett a gyülekezeti termünkben, ahol süteményeket és húsitőket szolgáltunk fel.

– 2015. szeptember 20-án vasárnap 10 órától istentisztelettel egybekötött kiállítás megnyitóra került sor a templomunkban. Az istentiszteleten a szolgálatot Léta Sándor gyülekezeti lelkész végezte, ezt követően a Gergely Felicián gondnok üdvözölte a megjelenteket és bemutatta az *Unitárius festők unitárius templomban* című kiállítás résztvevőit: Felházi Ágnes, Deák Ilona, Szinte Gábor, Szinte János, Fazakas-Kosztai Tibor unitárius festőművészeket.

A kiállítás nyitányaként Faragó Laura énekművész keresztény egyházi dalokat énekelt, majd dr. Feledy Balázs művészettörténész értékelte a kiállított festményeket és megnyitotta a kiállítást.

A rendezvény végén Gergely Felicián gondnok megköszönte mindenkinek a részvételt és a lehetőséget, hogy unitárius művészeink kiállításának helyet biztosíthatott az egyházközség. Faragó Laura énekművésznő népzenei összeállításával zárult a templomi megnyitó, melyet a gyülekezeti termünkben levő fotókiállítás megnyitása és agapé követett. A fotókiállítás anyagát 39 felújított és újonnan bekeretezett temp-

lomkép alkotta. További ötven fotó digitalizálása és bekereteztetésén dolgozunk, egyedül a mi gyülekezeti termünkben található meg majdnem az összes unitárius templom fotója.

– 2015. szeptember 22-én 18 órától levetítettük a templomban Skrabski Fruzsina: Elhallgatott gyalázat (2013. 52 perc) c. dokumentumfilmjét. A film vetítése után Gergely Felicián a fesztivál mentora beszélgetett a rendezőnővel a közönség bevonásával.

Az est folyamán megemlékeztünk Fink Idáról, Cholnoky Jenő professzor feleségéről, aki 1945 virágvasárnapján Balatonfüreden a megszálló orosz csapatok erőszakának lett áldozata és gyertyát gyújtottunk azért a százezernyi magyar leányért és asszonyért, akik Fink Ida sorstársai voltak. Az eseményen részt vett Cholnoky professzor unokája is.

– 2015. szeptember 24-én Nőegyletünk szervezésében Chehadé Boér Judit és Zomboriné dr. Pap Zsófia: Ki volt Perczelné Kozma Flóra, Apostol? Mit üzen a mai időszerűeknek és fiataloknak? Aktív idősödés címmel hangzott el előadás. Az előadást követő beszélgetés témája az idősök hasznos időtöltése volt, ezt a gyakorlatban is megnézhattuk Benedek Katalin munkáin keresztül, aki nyugdíjazása után, hogy idejét hasznossá tegye, kézimunkázással tölti idejét.

– 2015. szeptember 26-án, szombaton 18 órától került sor a Szent Erfém férfikar hangversenyére Az Úr szava címmel. A különleges hang-áhitat első részében a keresztény tanítás szerint az Úrtól sugalmazott zsoltároskönyv néhány szép darabja kerültek bemutatásra: görög-bizánci, szláv és kárpát-medencei zenei hagyományban gyökerező dallamokon és nagy örömmükre feldolgoztak egy unitárius éneket is.

A Szent Erfém férfikar hangversenye

A hangverseny után a Bakáts téri római katolikus templomba mentünk, ahol az Úr imája címmel a Patrona Hungariae Iskola diákjainak közreműködésével tucatnyi különféle nyelven fölhangzott az Úrtól tanult imádság: a Miatyánk. Az imát a keleti (szír, grúz, örmény, arameus) és a nyugati (angol, francia, lengyel, magyar, német, spanyol) liturgikus hagyományból, valamint nagy mesterek (Csajkovszkij, Palestrina, Schubert, Tallis, Victoria) tollából származó Miatyánk-feldolgozások vették körül.

– 2015. szeptember 27-én vasárnap úrvacsoraosztással egybekötött Őszi hálaadó Istentiszteletet tartottunk. A Prédikáció textusa „Szentek legyetek!” (1Pt

Író-olvasó találkozó Ambrus Lajos íróval

1,16), egyben a rendezvénysorozat mottója is volt. Istentisztelet után szeretetvendégséget tartottunk.

• 2015. október 4-én, vasárnap az istentiszteletet követően író-olvasó találkozót szerveztünk a gyülekezeti termünkben Ambrus Lajos korondi íróval és művelődésszervezővel. Fazakas-Kosztai Tibor festőművész bevezetője után Ambrus Lajos beszélt munkásságáról és bemutatta Vezérek és atyafik, székelyföldi mondák, regék, történetek című legújabb könyvét.

• 2015. október 22-én Dr. Kubassek János a Magyar Földrajzi Múzeum igazgatója dr. Cholnoky Jenő (1870-1950) a polihisztor földrajztudós életéről tartott vetítéses előadást. A kommunizmusban méltatlanul és tudatosan elhallgatott nemzetközi hírnő polihisztor-földrajztudós, kiváló és szeretett egyetemi tanár, sikeres író (50 könyve jelent meg), tudományos ismeretterjesztő (800 cikk és előadás), számtalan magyar szövetség elnöke és jeles közéleti ember volt a két háború között. Balatoni tájképeivel a művészetek világába is elkalandozott. Híres volt barátsága Teleki Pállal.

Emlékezés dr. Cholnoky Jenő földrajztudósra

• 2015. november 1-én halottak napi istentiszteletünk keretében meggyújtottunk egy-egy mécsest eltávozott szeretteinkre emlékezve.

(Bővebb információkat, beszámolókat a <http://miszsziohaz.hu> című honlapunkon lehet találni.)

Léta Sándor

Pestszentlőrinci Unitárius Egyházközség

Az őszi Pestszentlőrincen a nyár hangulatát megőrizve még egy kicsit, a Havanna Napok rendezvénysorozattal kezdődött, melyből gyülekezetünk is, immáron hagyományosan, kivette részét. Szeptember 20-án az Adorate kórus látogatott el hozzánk, melynek tagjait a lőrinci hívek már régi, kedves ismerősként üdvözölték, hisz nem első alkalommal örvendeztetek meg minket és a kerület valamennyi érdeklődőjét színvonalas, szép műsorukkal.

Az október sajnos bánatot és veszteséget okozott, hiszen október 7-én kisértük utolsó útjára, hosszú, súlyos betegség után elhunyt kedves testvérünket, presbiterünket, dr. Máthé Árpádot. Őrá emlékeztünk az október 10-i istentiszteletünk keretében, barátai, családtagjai társaságában, őszinte szívvel osztozva fájdalmukban. Árpád hosszú évtizedeken át volt a pestszentlőrinci gyülekezet oszlopos tagja, szerénységével, kedvességével és hatalmas tudásával megbecsült és szeretett testvér.

Oktober 25-én Szervét Mihályra emlékeztünk, halálának évfordulója alkalmából, kinek nevét a tér is viseli, melyen templomunk áll. Az istentisztelet keretében felidéztek életét, munkásságát, majd a gyülekezet közösen koszorút helyezett el a templom külső falán található emléktáblán, mely szintén eme jeles férfinak állít örök emléket.

Koszorúzás Dávid Ferenc emléktáblájánál

November 1-jén mi is, mind minden hívő keresztény ember, elhunyt szeretteink előtt tisztelegtünk, imádsággal, közös gyertyagyújtással, csendes főhajrással. Az istentiszteletet követően a hívek kisebb csoportja közösen ellátogatott Molnár János kedves testvérünk, örökös tiszteletbeli gondnokunk sírjához, s helyezték el ott az emlékezés virágcsokrát. János bácsi, bár testi világában már nincs velünk, emlékeinkben és szívünkben dr. Máthé Árpád kedves testvérünkkel együtt, örökre élni fog. Hiányuk mély fájdalom, nagy veszteség valamennyiünk számára.

November 15-én egyházalapító püspökünkre, Dávid Ferencre emlékeztünk, majd a pestszentlőrinci hagyományhoz hűen ellátogattunk a kerületben található Dávid Ferenc utcába, ahol koszorút helyeztünk el az utca névadójának, egyházunk megalapítójának emléktábláján. A koszorúzás keretében rövid megemlékező beszédet tartott Dr. Lőrincz Ernő kedves testvérünk.

A hónap utolsó hétvégéjén elérkezett advent első vasárnapja, melyet szintén közösen ünnepeltek a templomban ezen a napon is nagy számban ellátogatott

hívek, együtt gyújtottuk meg az első gyertyát adventi koszorúnkon, melyet saját kezűleg készített el számunkra Botár Ilona kedves testvérünk, akinek emellett nagylelkű, odaadó, segítő munkáját, melyet gyülekezetünkben folyamatosan végez, ezúton is szívből köszönünk!

Örömteli várakozással nézünk az ünnepi időszak, az év utolsó hónapjának elébe, s kívánunk valamennyi kedves testvérünknek áldott, békés, szép ünnepet!

Szöke Lídia

Füzesgyarmati Unitárius Egyházközség

A nyári szép rendezvények ismertetése közül kimaradt a búcsúra való készülődést megelőző helyi ökumenikus táborozás a Kastélypark fürdőben. A Czire Szabolcs tanár meghirdette pályázatból nyert 200 lejt is itt „fogyasztották” el gyerekeink, akik táborozását Kovácsné Czeglédi Mária Tünde gondnokasszony és segítői vezették ökumenikus szellemben, hiszen több volt a más felekezetű gyerek. A gyülekezet lelkesedése az ős kezdetén sem lankadt, olyan eseményzuhatag volt a mostani beszámoló megfogalmazásáig, hogy sokan csodálatukat fejezik ki, hogy is lehet ennyi minden nap alá hozni, hogy is lehet ennyi helyen megjelenni.

- Szeptember 13-án megtartottuk a betervezett hitanos évnyitót templomunkban a szokásos műsorral, gyermekistentisztelettel, szeretetvendégséggel, Marika néni teájával, sok-sok finomsággal, tombolázással.

- Szeptember 20-án jött el az az alkalom, amikor a gondnokasszony köszöntője szerint: „Ilyen még nem volt Füzesgyarmat történetében!”. Szinte az egész település lázba jött. Az önkormányzat most is besegített a fogadásban, ünneplésben. A Szent György, a Mártir Nemzetközi Lovagrend lengyelországi vezetőjét, Tadeusz Kaczor (aki tiszteletbeli konzul is) Lodz-ból többen elkísérték hazájából, de volt vendég (lovag és avatandó) Lettországból, Horvátországból, Erdélyből és természetesen itthonról, helyből és az ország más részéből. A Polgármesteri Hivatalban városunk és gyülekezetünk vezetői fogadták a vendégeket, ahol meglepetésként hangzott el, hogy Lodz városa testvértelepülési státuszt ajánlott városunknak, amit el is fogadott nagy örömmel a polgármesterünk. Az ünnepség nagy élmény volt mindenki számára, lélekemelő volt a zsúfolásig megtelt templom. Üdvözlések hangzottak el (hivatalos tolmács fordított), énekszámokat adott elő népdalkörünk zenei kísérettel. Alulírott lelkész beszédében idézte a régi lengyel-magyar barátság apropóján, hogy az 1600-as években az erdélyi unitáriusok fogadták a vallásukért üldözött lengyel testvéreket, akiknek külön gyülekezetük is alakult és több kiváló embert adott az erdélyi unitarizmusnak. Említette, hogy szülőfaluja, Lókod temetőjében is van egy sír, amely egy ilyen menekültet, vagy annak leszármazottját takarja. A történelmünk más ilyen ismert hasonló

eseményeit is felemlégette. A köszöntő beszédében a Rend vezetője könnyekig meghatottan mondott köszönetet. Különösen érdekes volt a jelenlévők nagy többsége számára a lovaggá „ütés”, avatás, mert ilyent nem láttak addig, csak filmekben. Az ünnepség ebéddel folytatódott, ahol tovább folyt az egyeztetés a két város kapcsolatáról.

- Őszi Hálaadás alkalmával a szokásos három helyen tartottunk úrvacsorával egybekötött istentiszteletet. Templomunkban, a helyi Idősek Otthonában és Gyulán az ökumenikus kápolnában 37-en vettünk részt.

Októberben megsűrűsödtek a rendezvények és részvételi alkalmaink. Bár a „hivatalos” eseménynaptárak nem tartják számon se előzetesen, se utólagosan, nekünk mindig fontosak, mert unitáriusságunk állandó jelenlétét demonstráljuk amellet, hogy lélekből, meggyőződésből fakadnak, születnek ezek az alkalmak.

- Október 1-jén, az Idősek Napja alkalmából versenyzés összeállítással köszöntöttük az ünnepeltjeinket.

- Október 3-án Vésztőn, külön meghívásra, ugyanezt tettük a feleségemmel egy fesztivál keretében.

- Október 5-én részt vettem a helyi iskolában a „Tégy az erőszak ellen” című konferencián, ahol találkoztam

Telekné Furák Mónika rendőr alezredes asszonnyal, aki évekkkel ezelőtt keresett meg a megyétől, hogy legyek segítségére az általuk időnként összeállított anyagok terjesztésében a közbiztonságunk érdekében.

- Október 6-án ott voltunk és emlékeztünk és virágoztunk a gyász napján az aradi 13 vértanúra emlékezve.

Az október 6-i megemlékezés résztvevői

• Október 7-én Szeghalomban voltam, ahová a megyei rendőrség fórumot szervezett és az egyházközségünk részéről beszámoltam, megköszönve azt, hogy minden nagy rendezvényünkön a rendőrség és a polgárőrség messzemenően segít a templom körüli rend biztosításában, fenntartásában.

• Október 10-én Szeghalmon a népdalkörrel születési jubileumot ünnepeltünk és az időseket köszöntöttük.

• Október 11-én templomi istentiszteletet tartottunk az aradi 13 vértanú emlékére. A gyász napján hiányoztak az alkalomhoz illő versek, énekek. Hittanosainkkal és felnőtt verselőinkkel ezt pótoltuk ki.

• Október 15-én az iskola hangversenyt rendezett különféle énekekkel a zenetanáraik szervezésében. Minket is meghívtak a feleségemmel, ahol erdélyi népdalokat adtunk elő.

• Október 17-én utolsó útjára kísértük és eltemettük Kiss Imréné, 76 évet élt testvérünket. Három év alatt elbúcsúztattuk a családból az édesapát, a felnőtt, árvákat hagyó gyermeket, és most az édesanyját. A család szimpatizánsaink közé tartozik, ezért kértek szeretteik unitárius szertartás szerint való búcsúztatására.

• Október 22-én az esti órákban ott voltunk és gyertyát gyújtottunk az iskola előtti kopjafa mellett, ahol az 1956-os forradalom és szabadságharc emlékére a gondnokasszonyunk műsort állított össze.

• Október 23-án Darvason elbúcsúztattuk és eltemettük Fekete Imréné, 79 évet élt testvérünket. Egykori tanítványaim (ma óvónő és jogász) nagymamája volt. Ők kérték meg az unitárius szertartás elvégzésére.

• Október 25-én ökumenikus istentisztelet keretében emlékeztünk az 1956-os eseményekre. A három felekezet lelkészének szolgálata és a gondnoknő köszöntője után alkalmi versek és énekek hangzottak el.

Ökumenikus istentisztelet

• Október 30-án feledhetetlen szertartás volt templomunkban. Egyházat, vallási közösséget kereső testvérek évek óta a mi közösségünkben érzik jól magukat és vesznek részt tevékenyen a gyülekezeti élet minden megmozdulásában. Már konfirmáló is volt közülük. A magyarkúti táborozások önzetlen segítői, résztvevői gyerekeikkel együtt döntöttek úgy, hogy megkeresztelkednek: Lovas Emma és két gyermeke Dominika és Zsolt, Korcsok Mihályné Esztike és fia András. Ilyen ötös keresztelő még nem volt.

Az „ötös” keresztelő

• November 1-jén hármás megemlékezést tartottunk. Idéztük az előttünk járó reformációt elindító hitelődök életét. Aztán ismét egy gyásznapi emlékeztünk meg előzetesen, november 4-re, amikor a kegyetlen túlerő letiporta a magyar szabadságot. Mindkét alkalomhoz odaillő verseket olvastunk és énekeltünk.

Mindannyiunkhoz közelebb állt a szeretteinkre való emlékezés Halottak Napja alkalmából. Emlékeinkben felvonultak közelebből vagy régebből elveszített szeretteink arcvonásai. Ez a szellemi-lelki találkozás megerősített tovább folytatni életünket úgy, hogy ne hozzunk szégyent rájuk.

• November 5-én előzetes egyeztetések után meglátogatta két iskolai hittanóránkat Andrási Benedek előadótanácsos. Beszámolója szerint nem csak rendben találta a munkánkat, hanem példamutató tényeket is megjegyzett. Hittanos gyerekeink, akik mind összegyűltek gondnokasszonyunk vezetésével a végén, szívükbe zárták az előadótanácsos-papbácsit. Az iskola vezetősége is fogadta a vendéget, aki megköszönte a hathatós támogatást az iskolai hittanórák megtartásával kapcsolatban. A vezetés is jó néven vette az érdeklődést, mert itt nincs divatban sem világi, sem egyházi vonalon.

Andrási Benedek látogatása az iskolai hittanórán

• November 11-én fájdalmas búcsút vettünk Hajdu Katalin, 42 évet élt testvérunktől Szeghalmon. Tragikus hirtelenséggel, mindössze három héti, súlyos betegség után adta vissza nemes lelkét Teremtőjének. Nagyon sokan jöttek el a temetésére, hogy osztozzanak a férj, az édesanya, a testvér, rokonok, jó barátok, munkatársak gyászában, fájdalmukat enyhítve. Adjon az Isten vigasztalódást, hitet a gyászolóknak.

• November 13-án részt vettem az elkészült művelődési központ kulcsátadásán. Ebben az intézményben

nekünk is részünk és helyünk lesz népdalkörünkkel, valamint a várost szórakoztató rendezvényeinkkel.

- November 14-én hivatalos voltam az Erdélyi Szövetség konferenciájára és közgyűlésére. A kapcsolat mind jobb és jobb, néhány erdélyi (sajnos, csak négy jelentkezett vissza) gyülekezet újra kap könyveket a kis könyvtáraikba, most már Kászoni-Kövendi József püspöki helynök és Bálint Benczédi Ferenc püspök segítő közreműködésével. Köszönjük a Szövetségnek és más erdélyi szervezetnek, valamint a segítők támogatását.

- November 16-án hivatalos voltam az említett művelődési intézmény programterveinek megtárgyalására.

- November 21-22-én volt a Püspöki Vizitáció gyülekezetünkben. Lelkesen készült a kis gyülekezet, mert ez is első volt az egyesülés óta, ahogy gondnokasszonyunk köszöntőjében meg is fogalmazta az istentiszteleten. A vizitáció résztvevői: Bálint Benczédi Ferenc püspök, Pap Mária püspöki titkár, Farkas Emőd főgondnok, András Benedek előadótanácsos, valamint Kászoni-Kövendi József püspöki helynök, Elekes Botond egyházkerületi főgondnok és dr. Barabássy Sándor egyházkerületi felügyelőgondnok. Szombat délután 3 órakor, harangszóval fogadtuk az érkezőket a templomnál finomságokkal kínáltuk. Köszönet azért, hogy az elfoglalt polgármesterünk, Bere Károly is szakított egy kis időt, hogy ott legyen és megjelenjen a fogadáson, elbeszélgessen egyházunk vezetőivel, akik közül néhányan már régebben találkozott.

A püspöki vizitáció résztvevői

A vendégeket elkísértük a szálláshelyükre, majd a lelkészi család házában megtartották a tulajdonképpeni vizsgálatot. Átnézték az anyakönyveket, a megjelent gondnokházaspártól és két presbiterasszonytól érdeklődtek a gyülekezeti életéről, rendezvényeinkről. Visszatérő téma volt a gyülekezet teherbíró képessége a jövő szempontjából és a gyülekezet legnagyobb gondja, a lelkészi lakás hiánya, valamint az egyházközség jövője a jelenlegi lelkészházaspár nyugalomba vonulása és elköltözése után. Több kérdés nyitva maradt, kell még beszélni ezekről megfelelő tudás és tájékozottság, útmutatások birtokában. A vacsora után az egyházkerületi vezetőink visszautaztak, mert másnap is szolgálat várt rájuk.

Vasárnap, az ünnepi istentiszteleten körülbelül 60 személy vett részt, eljöttek a gyulai szórványból is a gondnokasszony és két presbiter. A szószéki szolgálatot

a püspök és a püspöki titkár végezték. A kölcsönös üdvözlések után kiértékelte a Vizsgálószerk a látottakat-hallottakat, majd feltették a kanonikus kérdéseket, amelyekre a gyülekezet egyhangú igennel válaszolt. Itt is felmerült a papilak megvalósításának kérdése. A vizitációt a gyermekeink és felnőtt énekeseink színvonalas műsora zárta Dávid Ferenc emlékét idézve. A hangulatos ebéd után a vizsgálószerk tagjai meglegedésüknek hangot adva, elköszöntek.

Ezt a szép alkalmat is, mint minden, nagyobb rendezvényünket (8-10 évente), a Városi Televízió felvette és mindjárt a következő szerdán és vasárnap műsorára tűzte. Két városkában, itthon és Körösladányban 2500 család nézhette. Ez az ünnepi alkalom is remek hírverés volt az unitáriusságunknak ez idegen vidéken.

- November 29-én meggyújtottuk templomunkban az első gyertyát az adventi koszorún. Délután ugyanezt tettük a Hajnal István Idősek Otthonában tartott istentiszteleten is. Estébe hajlóan ott voltunk a városunk „Adventi fények” ökumenikus rendezvényen, ahol meghallgattuk a debreceni egyetem Medichoir énekcsapának csodálatos adventi hangversenyét, azután megáldottuk a templom előtti életnagyságú betlehemet és meggyújtottuk a lelkészek és a polgármester a parkbeli hatalmas koszorú első gyertyáját.

Eljött az ajándékozások és adventi rendezvények ideje. A Gondviselés Segélyszervezet és az Unitárius Alapítvány támogatása mellett mi is erőnk feletti gyűjtéseket, ajándékozásokat végeztünk és végzünk.

- December 4-én a gondnokasszony vezetésével adventi börze volt ruhákból, játékokból, élelmiszerből. Másnap szintén az ő vezetésével gyermekeinket a Margaréta Családosok Egyesületével Szerencsre, a csokoládé városába vitte.

E sorok írója a nagycsaládosoknak és egy egyedülállóan összesen 35 mázsa tűzrevalót szerzett. Mikulás napján, szintén a gondnokasszony segítségével és egyesületével hangulatos műsort szerveztünk, gyermekek tartották a „szertartást” a jó szándékú, segítő Mikulásról, tombolázás és szeretetvendégség is volt, valamint gyerekeink megajándékozása. Egy rajzpályázatunk résztvevőit is díjaztuk. Adventi műsorunkkal szerepeltünk az Idősek Napközi Otthonában és az Idősek Otthonában is.

- December 14-én Eleken, a Wengerter Bernadett hívünk, a Szeretetszolgálati Iroda vezetője, az Eleki Pszichiátriai Intézet igazgatója meghívására karácsonyi istentiszteletet tartottunk az intézet két osztályán.

- December 18-án kerül sor az iskola által rendezett karácsonyi ünnepségre, ahol hittanosaink közül is sokan szerepelnek majd.

- December 24-én lesz a karácsonyfa ünnepségünk mintegy 30 gyereknek várja majd az angyali csomagot a csillogó karácsonyfa alól, valamint átadjuk a Gondviselés Segélyszervezet ajándécsomagjait és az Unitárius Alapítványtól kapott pénzjutalmakat is.

- December 25-én, karácsony áldott napján délelőtt 11 órától tartunk úrvacsorával egybekötött istentiszteletet itthoni templomunkban, délután 13:30 órától a helyi Idősek Otthonában, délután 15:30 órától Gyulán,

a Megyei Pándy Kálmán Kórház ökumenikus kápolnájában. Mindenhova várjuk szeretettel híveinket és minden érdeklődőt.

• December 31-én éjjel 11:30 órakor óévet búcsúztató és újévet köszöntő istentiszteletet tartunk „erdélyi” módra. Éjfélkor megkondulnak gyönyörűen szóló harangjaink és pezsgőbontással köszöntjük egymást is.

2016. január első vasárnapján kezdjük szertartásainkról beszámoló istentisztelettel az új esztendőnket.

Minden kedves hívünknek, hűséges olvasóinknak kívánunk innen, a Nagy Magyar Alföld e sarkából Istentől áldott ünnepeket, valamint egy hitben, kitartásban, erőben, egészségben gazdag új esztendőt.

Balácsi László

Kocsordi Unitárius Egyházközség

Mozgalmas időszakot tudhat maga mögött unitárius közösségünk.

• Az Őszi Hálaadási ünnepet követően az iskolai év szokásos időbeosztása szerint haladtunk. Sikerült beindítani a vallásórákat, a rendes hitoktatói tevékenységet. Minden hónap első vasárnapján Nagykárolyban, második vasárnapokon Nyíregyházán és negyedik vasárnapokon Vásárosnaményban tartunk istentiszteleteket.

• Nőszövetségünk életre kelt az országos rendezvények látogatása nyomán, így minden kedden találkozunk és értékes, tartalmas időt töltünk együtt.

• Október 23-án ökumenikus istentisztelet keretében megkoszorúztuk dr. Abrudbányai Fikker János unitárius lelkész emléktábláját.

• Október 31-én alkalomhoz illően emlékeztünk meg a reformáció ünnepéről.

• November 1-én gyülekezetünk tagjai részt vettek a Kocsordi Ravatalozóban tartott emlékestistentiszteleten.

• Október és november hónapokban elkészültünk a templom vízelvezetését, csatorna felújítását valamint külső vakolat állagmegóvási munkálataival. Köszönet érte az önkéntes munkáért, a Keblitanács közreműködéséért valamint Jakab Gyula gondnok fáradhatatlan szervező és kivitelező tevékenységéért.

• A dévai emlékarándoklaton a nagyváradi csoporthoz csatlakozva dr. Szalontai Tibor nyíregyházi gondnok képviselte közösségünket. Beszámolója alapján eldöntöttük, jövőre törekszünk a részvételre.

• Fialat jegyespár összehangolásával is foglalkoztunk a jegyesfelkészítés keretein belül. November 14-

én házassági megáldásban részesítettük Farkas László és Vántus Ildikó testvérünket.

• November 15-én a délelőtti Dávid Ferencre emlékező istentiszteletünk után gyülekezetünk és a szórványokban élők 16 tagja indult útnak részt venni a Budapesti Unitárius Egyházközség temploma felszentelésének 125-ik évfordulója alkalmából tartandó ünnepségre a Pesti Vigadóban. Előtte meglátogattuk a templomot, csodálatos, meleg fogadtatásban, kimerítő történelmi előadásban részesültünk Kászoni-Kövendi József püspöki helynök úr és Szabó Csengele segédlelkész jóvoltából. Együtt ünnepeltünk és örvendeztünk budapesti testvéreinkkel, feledhetetlen élményekkel gazdagodtunk.

• Advent első vasárnapján TV felvételre került sor istentiszteletünk keretén belül, mely alkalommal gyermekeink műsorral készültek. A vásárosnaményi fiatalok is látogatást tettek templomunkban és előadták az általuk előkészített Dávid Ferenc verseket, zenesámmot.

• Az adventi készülődésben a kültéri betlehem is elkészült, hála legyen érte a gyülekezet összefogásának. Nőszövetségünk adventi vásárt rendez a kézműves termékekből. Gyermekeink versekkel, énekekkel örvendeztettek majd meg szenteste az együtt ünneplőket templomunkban. Jézus születésére várva tartalmas készülődésben, testi-lelki megtisztulásban mi magunk is az újjászületésre törekszünk.

Adjon Isten boldog Karácsonyt és áldott Új Esztendőt!

Bartha Mária Zsuzsánna

Javítási munkák Kocsordon

A vásárosnaményi fiatalok előadása

Beszámoló a Perczelné Kozma Flóra Unitárius Nőegylet 2015. évi tevékenységéről

„Én az unitárius irodalomnál szebbet és felemelőbbet nem ismerek.” (Perczelné Kozma Flóra)

A Perczelné Kozma Flóra Nőegylet fő céljai a korábbi éveknek megfelelően változatlanok: hitélet ápolása, fejlesztése, az egyháztagság elmélyítése; ünnepségek szervezése; az egyházközség munkájának támogatása. Magyarországi egyházközségek nőszövetségeivel való együttműködés, a külföldi, főleg az erdélyi unitárius nőszövetségekkel való testvéri kapcsolat elmélyítése és ápolása.

Nőegyleti önképző körünk már januárban készen állt a munkára nagy terveket szöve, hogy méltó módon tudjunk emlékezni névadónkra, hiszen ebben az évben van halálának 90. évfordulója. Önképző körünk 2014-ben alakult, az év során havonta találkoztunk, gyakran nem csak nőegyletünk tagjaival, hanem mindhárom budapesti nőegylet képviselőivel is. A 2014-es évet záró önképző körön, megemlékezve születésének 150. évfordulójáról, megállapodtunk abban, hogy a 2015-ös évet a nőegylet névadójának szenteljük, összefüggésben Perczelné Kozma Flóra életével, munkásságával fogunk foglalkozni. Terveinkben szerepelt egy kirándulás szülőhelyére, Baracskára. Nevünket (Budapesti Unitárius Nők Önképző köre), a Perczelné Kozma Flóra Unitárius Nőegylet Nyitott Önképző körére változtattuk. A név egyrészt azt jelzi, hogy az évi teljes program összeállítását, lebonyolítását nőegyletünk saját feladatának érzi, másrészt pedig, hogy bezárkózás helyett még nagyobbra tárjuk a kapukat azok előtt akik, felekezettől, nemtől, kortól, iskolázottságtól függetlenül, szeretnének velünk együtt gondolkodni, velünk együtt énekelni, velünk együtt nevetni, velünk együtt töltödni példamutató nőapostolunk műveinek felolvasása közben. A lelkes szervező, dr. Chehadé-Boér Judit az év során havonta megtartott találkozóinkon alapos felkészültsége révén gondoskodott arról, hogy mindig legyen olvasnivalónk, szellemileg és lelkileg is közelebb kerülhessünk egy korhoz, egy nőalakhoz, a korabeli unitárius gondolkodókhoz. Ráébredtünk, hogy mondanivalója a mai kor emberének ugyanannyira élő, mint egy évszázaddal ezelőtt.

Február 14-én megszerveztük a gyermekek farsangi ünnepségét is, Moha bácsi bohóc szórakoztatta a kicsiket és nagyokat, közösen, játék és különleges feladatok közben ismertük meg jobban egymást, nevetünk és mulattunk együtt. A kézműves asztal mellett velencei papírmásé maszkokat festettek a résztvevők, amely maszkokat nőegyletünk tagjai készítettek reklámújságokból, újságpapírból, hogy azokat a különféle díszítési technikáknak köszönhetően bárki a maga érzelmvilága, fantáziája szerint alakíthassa. A kéz-

műves asztalt Péterfi Katalin hitoktatónk és Szabóné Pintér Nóra színes ötletei tették élővé. Az est folyamán Damjanovich Márti tánctanár vezette be farsangolókat a társastánc világába, felidéztünk a tánciskolai emlékeinket és fiatalos lendülettel követtük 18-78 éves korig a western, keringő, csa-csa-csa, rumba, szamba ritmusát.

Nőegyletünk több tagja bekapcsolódott már tavasszal a vezetésével. Az előadásokról részletesen beszámoltak nőegyeltünknek, hogy azoknak is átad-hassák élményeiket, akik nem tudtak részt venni az előadásokon.

Április 18-án Baracskára látogattunk, megismerkedtünk dr. Antal Idával, aki többek között névadónk sírját is gondolja, több hozzá hasonló lelkes hagyományápolóval együtt. Hosszasan beszélgettünk, megosztottuk egymással a Kozma illetve Perczel családról gyűjtött anyagainkat, majd elhatároztuk, hogy mindenképp kirándulást szervezünk nőegyletünk számára, hogy méltó módon emlékezzünk névadónkra.

Június 5-én megjelentettük a Flóra füzetek első számát, amely a maga egyszerű formájában névadónk, illetve nőegyletünk önképző körének életét mutatja be, tartalmazva azokat a dalokat is kottával, amelyeket rendszeresen együtt énekelünk találkozásainkkor.

Június 6-án a Magyar Unitárius Nők Országos Szövetsége megtartotta a Közgyűlést egyetlen érdemi napirendi ponttal, amely a tisztségviselők megerősítése volt. Nőegyletünk titkárát, Léta Erikát jegyzői tisztségében köszönthettük. A MUNOSZ-nak a tagjai nem az egyházközségek nőszövetségei, mint Erdélyben, hanem természetes személyek, akik tagdíjat fizetnek, évi 1000 Ft-ot a belépési nyilatkozatuk alapján. Az egyházközségek nőszövetségei a MUNOSZ-tól függetlenül működnek, tagdíjfizetésük az adott nőegylet/nőszövetség belső szabályai alapján történik.

A találkozón bemutattuk a Flóra füzetek első kiadását is, amely nőegyletünk első kiadványa volt. Dr. Chehadé-Boér Judit ismertette röviden Perczelné Kozma Flóra életét, munkásságát, jómagam pedig nagyon röviden bemutattam a kiadványt. Majd tiszteletpéldányt nyújtottunk át az UNOSZ elnöke Dimény Csilla, Jakabházi Vera alelnök és Asztalos Klára, titkár részére.

Június 22-én a Magyarországi Teológusnők Ökumenikus Egyesületében az unitárius prófétanőnkéről, nőegyletünk névadójáról tartott előadást dr. Chehadé-Boér Judit, önképző körünk vezetője, megismertette őt és munkásságát az érdeklődőkkel, így már nem csak hallgatói lehettünk az előadássorozatnak, hanem az unitárius nőapostolról tartott előadással, az unitarizmust, és annak kiemelkedő gondolkodóját is megismertethette a közönséggel önképző körünk vezetője.

Július 8-án nőegyleti önképzőkörünkön köszönhetük az Erdélyből, székelyudvarhelyi-kolozsvári vendégeket Székely Kinga Réka homoródszentpéteri lelkész nő vezetésével, akikkel azt a kérdést jártuk körül, hogy mit adunk, mi egyszerű női hívek unitárius egyházunknak mint látható intézménynek és gyülekezetnek és mint láthatatlan lélekközösségnek. Természetesen a találkozón is névadónk írásait olvastuk fel és vitattuk meg, összehasonlítva az erdélyi és budapesti gyülekezetek életében felmerülő kihívásokat, összevetve azokat a régebbi időkkel.

Szeptember 5-én nőegyletünk megtartotta a hagyományos szilvalekvárfőzését a Hosszú és Lovász családok segítségével és a nagy sikerre való tekintettel elhatároztuk, hogy a következő évben zakuszkát is fogunk közösen főzni híveink nagy örömeire. A szilvalekvárok eladásából származó bevételt nőegyletünk Perczelné Kozma Flóra emléknapijának megünneplésére fordította, amely lehetővé tette a Baracskára történő leutazásunk költségeinek fedezését és az ebédünkhöz való hozzájárulást.

Szeptember 24-én, a Bartók Béla Unitárius Egyház köztségben, az ARS SACRA rendezvénysorozat keretében nőegyletünk képviselőjében Chehadé Boér Judit és Zomboriné Pap Zsófia tartott előadást Ki volt Perczelné Kozma Flóra, Apostol? Mit üzen a mai időszerűeknek és fiataloknak? Aktív időszedés címmel. Az előadásokat követően Benedek Katalin horgolt kézimunkáiból nyílt kiállítás. Az alkotó a munkáit nőegyletünknek adományozta, amelyek a kiállítást követően az adventi vásárunk során gyülekezetünk tagjai megvásárolhatnak.

Október 17-én Baracskára kirándultunk emléknapot szervezve névadónk tiszteletére. Sirjánál áhítatot tartott Léta Sándor tiszteletes úr, megkoszorúztuk a családi síremléket és elhelyeztük rajta koszorúnkat, feltüntetve Perczelné Kozma Flóra nevét is a síremléken. Ezt követően meglátogattuk szülőházát egy

helyi kedves ismerősünkkel, Dr. Antal Ida asszonnyal, aki körbevezetett bennünket a városban, majd előadások keretében elevenítettük fel névadónk munkásságát és a halottak napjára is emlékezve a témához fűződő írásaiból olvastunk fel szemelvényeket, majd beszélgettünk ennek kapcsán.

November 21-én, készülve az adventi időszakra, kézműves szappanokat készítettünk Gál Ágnes, Lovász Tünde, Pálfi Csilla és Szántai Ágnes segítségével különféle növényi olajokból, illóolajokat illatosítva, természetes összetevőkkel gazdagítva. A kamrává-sárunkhoz Iparművészünk, Mester Éva - Léta Erika ötletei alapján különféle fűszerolajokat, fűszereceteket készítettünk. Chehadé-Boér Judit és Péterfi Katalin hitoktatónk szebbnél szebb saját készítésű bizsukat, medálokat ajánlottak fel. Az adventi vásár célja, hogy gyülekezetünk tagjai a nőegyletünk által készített apróságok megvásárlásával támogassák munkánkat, a vásár során összegyűjtött adományokat a gyermekek karácsonyi csomagjaira tudjuk fordítani.

Nőegyletünk az év során az egyházi rendezvények alkalmával mindig gondoskodott arról, hogy a vendégeink mindig kellemes fogadtatásban részesüljenek, és finom süteményeket kóstolhassanak, amely mellett jól esik a közösségben való maradás. Nőegyletünk munkáját az év során külön adományokkal is segítette Chehadé-Boér Judit, Majay Cecília, Szántai Ágnes, Vassné Jobb Ildikó, Zombori György. Köszönet illeti egyházköztségünk tagjait, különös tekintettel a presbitériumra, akik pozitív visszajelzéseikkel, lelki és anyagi támogatásukkal lehetővé teszik, hogy színes programokat valósítsunk meg egyházköztségünk tagjai számára, erősítve az együvé tartozásunkat. Köszönöm végül lelkészünknek, Léta Sándor tiszteletes úrnak és feleségének, Léta Erikának akik programjainknak, munkánknak nem csak lelki támogatójuk, hanem legtöbbször tevékeny szervező résztvevőjük is.

Zomboriné dr. Pap Zsófia elnök

k ö n y v a j á n l ó

Szőke Lídia: A mustár magjai

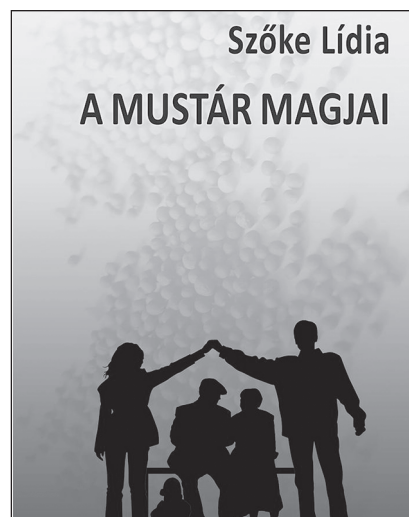
Szőke Lídia a pestszentlőrinci unitárius gyülekezet tagja, írásait rendszeresen olvashatjuk az Unitárius Élet hasábjain. Első regénye 2014-ben jelent meg Hétköznapi hit címmel.

A mustár magjai 20. századi történet. Két család sorsán keresztül világít rá a kor olyan tabujára, mint rendszerellenesség, vallásosság, tiltott szerelmek.

Ízelítő egy korszakról, mely a világ felgyorsulása által már a múltba vészett ugyan, de örökségét a 21. század fiatal generációja mégis magában hordozza.

Átlagos emberek hétköznapijaiba kapunk betekintést, mégis ők az élet igaz hősei. Olyanok, mint a mustár magjai, akik apró, gyenge hajtáskákból erős, hatalmas fákká növekednek az élet viharain keresztül.

Kiadó: GARBO KÖNYVKIADÓ
Oldalszám: 184 oldal
Megjelenés éve: 2015

Mióta van csillag a karácsonyfák csúcsán?

Egyszer, réges-régen, egy teliholdas decemberi éjszákán, amikor milliónyi csillag ragyogott az égen, néhány egészen apró kis csillagocska pajkosan játszadozott az öreg Hold mellett. Remekül érezték magukat. Huncutkodtak, viháncoltak, csintalankodtak. Addig-addig rosszkodtak, amíg az egyik kis csillagot valamelyik társa véletlenül alaposan oldalba lökte.

– Bocsánat, nem volt szándékos! – mentegetőzött a kis rosszaság.

– Segítség! Kapjon el valaki! – kiáltotta ijedten a szegény pórul járt csillagocska. De sajnos már senki sem tudott utána nyúlni. Elveszítette az egyensúlyát, és elkezdett zuhanni lefelé. Zuhant, zuhant egyenesen a Föld felé. A társai egyre távolabb kerültek tőle. Ő pedig rettenetesen félt, mert ilyen még soha sem történt vele.

Lehet-e még annál is rosszabb, hogy lepottyant, és elveszítette a társait? Hosszú ideig csak zuhant, zuhant lefelé, ám egyszer csak valami érdekes dolog történt. Mintha valaki kinyújtotta volna érte a karját. Egy enyhén szúrós, zöld valami alányúlt, és elkapta. A kis csillagocskának fogalma sem volt róla, hogy mi történt. Éppen egy fenyves erdőbe pottyant le. Az enyhén szúrós zöld valami pedig egy hatalmasra nőtt fenyőfa volt.

– Nem tudom, hogy ki vagy, de kérlek, segíts nekem, hogy vissza tudjak menni a barátaim közé! – könyörgött a kis csillagocska, és olyan kedvesen mosolygott, amennyire csak tudott a történetek után.

– Én vagyok az erdő legöregebb fenyőfája. – recsegte kedvesen az öreg fenyő. Már nagyon sok mindent megértem. Évtizedek óta csodállak benneteket, hogy télen-nyáron milyen ragyogóan, fényesen tündököltök ott az égbolton. Szóval sok mindent megértem, de ilyen még soha sem történt velem, hogy egyikőtök az ölembe potytyant volna. De ha már így esett, nagyon szívesen megpróbálok neked segíteni, hogy visszakerülj az égboltra.

– Előre is nagyon köszönöm neked, kedves fenyő! – hálálkodott a kis csillag.

– Még ne köszönj semmit sem! Megteszek minden tőlem telhetőt, de biztosat nem ígérhetek – mormogta kedvesen a fenyőfa.

Középső ágai egyikével megfogta a kis csillagocskát, és jó nagy lendületet vett... A kis csillag szállt, szállt egy ideig felfelé, majd lelassult... és visszapotytyant a fenyő ágai közé. A vén fenyő még jó néhány kísérletet tett, hogy visszahajtsa a pórul járt csillagocskát, de sajnos nem járt sikerrel.

– Látod, te árva kis csillagocska, nem tudok rajtad segíteni. Annyit azonban megtehetek, hogy felültetlek a legmagasabb ágam hegyére, úgy talán egy kicsit közelebb leszel a barátaidhoz.

– Jól van – szólt búslakodva a kis csillagocska. Mindenesetre köszönöm, hogy megpróbáltál segíteni.

Az öreg fenyő pedig gyengéden megfogta, és feltette a csúcsára. A kis csillagocska egy ideig búslakodott, majd lassan beletörődött a sorsába, és elkezdett ugyanolyan fényesen, szikrázóan világítani, mint ott fenn, az égbolton...

Amikor az égből a társai megpillantották, hogy milyen csodálatosan mutat a kis csillagocska ott lent a havas tájon, a hatalmas fenyőfa csúcsán, nyomban irigykedni kezdtek rá.

– Nézzétek csak, milyen jól fest a mi kis barátunk

ott, azon a szép, zöld fenyőfán! Mennyivel jobb helye lehet ott neki, mint itt nekünk! Talán még a fénye is sokkal szikrázóbb, mint amilyen korábban volt! Addig-addig csodálták a kis csillagocskát ott lent, a havas fenyőfán, mígnem elhatározták, hogy ők is leugranak. Azon az éjszakán rengeteg csillag hullott alá az égből, hogy egy-egy szép, zöld fenyőfa csúcsán folytathassa a ragyogását.

Néhány nap múlva favágók érkeztek az erdőbe. Nagyon elcsodálkoztak a látottakon, de egyben örültek is, mert ilyen fenyőfákkal még soha sem találkoztak. Ki is vágták mindegyiket, hogy majd feldíszítve karácsonyfaként pompázhassanak a házakban. Az égbolton tündöklő csillagok pedig ámuldozva figyelték, hogy mi történik a faluszéli fenyves erdőben?

Elérkezett a karácsony. Minden házban fények gyúltak, és igazi ünnepi hangulat költözött az otthonokba. Az égen ragyogó csillagok kíváncsiskodva tekintettek be az ablakokon. Azonban amit ott láttak minden várakozásukat felülmúlta. A csillag-barátaik már nem csak egy egyszerű zöld fenyőfa csúcsát díszítették, hanem egy-egy pompásan, csillogóan feldíszített karácsonyfán ragyogtak. Az emberek körbeállták, csodálták, és ének-szóval köszöntötték őket.

Az égen tündöklő csillagok ekkor határozták el, hogy minden karácsony előtt leugranak egy-egy fenyőfára, hogy nekik is részük lehessen ebben a pompában, és szeretetteljes fogadtatásban. Azt pedig, hogy kit érjen ez a megtiszteltetés, minden decemberben sorshúzással döntenek el. Azóta díszíti csillag a karácsonyfák csúcsait.

Mentovics Éva

Mikulás bácsi csizmája

A hófehér, szikrázó országúton, ami az eget összeköti a földdel, s ami fölött úgy szálldosnak a csillagok, mint a falevelek, egy nagyon öreg, jóságos arcú bácsi haladt lefelé. Az út két szélén álldogáló, hólepte fák összesúgtak mögötte:

– Viszi már a jó öreg Mikulás a sok ajándékot!

Mert bizony ő volt az, a jó gyerekek öreg barátja, aki akkorákat lépdel csizmaiban, hogy egyetlen éjszaka bejárja a világ összes városait és falvait. S akinek putonyából sohasem fogy ki az édesség, jut abból minden jó gyerek cipőjébe.

Most is alig lépett hármát-négyet, már lent volt a földön, és körülnézett, hogy melyik ablakban talál gyerekcipőt. Ahogy nézdegélt, észrevette, hogy valaki alszik az utcai padon. Odament hát hozzá, hogy megnézzé, ki lehet az a szegény, aki ilyen hideg téli éjszakán az utcán húzza meg magát. Egészen föléje hajolt, és bizony majdnem elsírta magát a jóságos öreg. Megismerte az alvót. Sok-sok évvel ezelőtt cukrot és csokoládét vitt neki, s másnap még az égbe is fölhallatszott, ahogy nevetett örömeiben. De ez már régen volt, azóta felnőtt ember lett kis barátjából, s íme, most itt fekszik a hideg, decemberi éjszakában.

Nem sokáig gondolkodott Mikulás bácsi, levette putonyát, és megtöltötte az alvó zsebeit csokoládéval és mogyoróval. Aztán piros köpenyét is ráterítette, hogy ne fázzon, s mikor észrevette, hogy milyen rosszak a cipői, levetette mérföldjáró csizmáit, és ráhúzta a szegény ember lábára. Aztán szomorúan és mezítláb ment tovább, hogy elvigye ajándékait a gyerekeknek.

S amíg a jó öreg Mikulás vándorolt a messzi városokban, az alvó ember álmodni kezdett a piros köpeny alatt. Azt álmodta, hogy ismét gyermek lett, puha paplan alatt alszik, s cipői cukorral telerakva ott állnak az ablakban. S míg álmodott, az útszéli, kopár fák föléje hajoltak, és megvédték a szélétől, a csillagok pedig

egészen föléje szálltak, és simogatva melegítették az arcát.

– Álmodj, csak álmodj! – susogták a fák, zizegték a csillagok.

S ő álmodott. Álmában elmúlt az éjszaka, szép, világos reggel lett, s annyi cukor és csokoládé került elő cipőiből, hogy az asztalt is telerakhatta vele. Milyen boldog volt álmában, istenem, milyen boldog! A fák és a csillagok mondogatták is egymásnak:

– Csak föl ne ébredjen, míg ki nem tavaszodik...

De véget ért az álom, és véget ért az éjszaka, s a szegény ember csodálkozva látta magán a köpenyt és a csizmát. S mikor a zsebébe nyúlt, azt hitte, a tündérek játszanak vele, azok töltötték meg ennyi jóval a zsebeit. Hát még mekkora lett csodálkozása, mikor a cukor és a mogyoró mind pénzzé változott zsebeiben. Csengő aranypénz lett valamennyiből, s most már vehetett házat, ruhát magának, s olyan lett az egész élete, mint az álom. Úgy nevetett megint, mint gyerekkorában.

Mikulás bácsi boldogan hallgatta a nevetést. S a tündérek hiába kérdezték a jó öregget, miért jött vissza mezítláb a földről. Mikulás bácsi nem felelt, csak szelíden belemosolygott hófehér szakállába.

Zelk Zoltán

Tóthárpád Ferenc: Ugye, hallod szavam?

Karácsony van! Kisjézusom,
ugye, hallod szavam?
Segíts nekem, hogy még jobban
ismerhessem magam!

Segíts, hogy a testvéremnek
jó testvére legyek,
szeretetem tőled kapjam,
és hogy szeressenek!

Segíts, hogy a szüleimnek
jó gyermeke legyek,
Megérthessem a világot
és az embereket!

Karácsony van, Kisjézusom!
Téged ünnepelek.
Hit, a béke s a szeretet
legyen mindig velünk!

Szemelvények az Egyházi Képviselő Tanács 2015. december 4-i kolozsvári üléséről

Az áhitatot és bevezető munkákat követően a Tanács a **valláserkölcsei-nevelési ügyek** tárgyalásával kezdte meg munkáját.

Dr. Czire Szabolcs előterjesztésében felvázolta a lelkészi hivatással együtt járó feladatok sokrétűségét, ezek elvégzéséhez szükséges készségeket és ismereteket. A felvázolt rendszer alapján javasolja a lelkésztovábbképzés struktúrájának meghatározását. Idézet a valláserkölcsei-nevelési előadó-tanácsos jelentéséből: *„Meglátásom szerint a lelkészek sokrétű szerepkészletéből kell kiindulnunk, és azokban kell konkrét szakmai segítséget nyújtanunk ahhoz, hogy valós lehessen elvárásunk a szolgálat minőségének fokozódása terén. A szerepek bontását és a hozzájuk tartozó fontosabb ismeretkörök meghatározását elvégeztem, ez lesz számomra kiinduló pontja a Lelkésztovábbképző Rendszer, az ötévente tartandó tanfolyam és az évi egy továbbképzési jelleggel meghirdetett lelkészértékelés által megvalósuló folyamatos továbbképzési program tartalmi tervezésének az alapja.”*

Tudomást szerezhettünk arról, hogy a meghurcolt burundi unitárius lelkész érdekében a Magyar Unitárius Egyház Püspöki Hivatala diplomáciai intézkedéseket tett, melynek keretében levelet intézett Burundi Köztársaság romániai tiszteletbeli konzuljához Kolozsváron, valamint Románia kenyai nagykövetségéhez, mely ellátja egyúttal Románia képviseletét Burundi Köztársaságban.

Szabó László előadó-tanácsos ismertette a **Főhatósági Hivatal** jelentését. Ebből kiemeljük a következőket. A Főhatósági Hivatal feladata elkészíteni az **egyházközségi anyakönyvek és a kötelező nyilvántartási naplók, jegyzékek és űrlapok egységes tartalmi szerkezetét**. Az évenkénti esperesi és gyülekezeti lelkészi jelentések összeállítása azonos formai és tartalmi szempontok szerint történjen; ennek szempontjai meghatározásra kerülnek. 2016-ra elkészülnek a **lelkészi jelentések adatlapjai**. Ezzel egyidejűleg javaslat született arra, hogy a **lelkészek vezessenek munka- illetve szolgálati naplót** is. Az esperesek negyedévente tegyenek jelentést. Az egységes lelkészi napló készüljön el 2016-ra.

A Főgondnokok és felügyelőgondnokok kollégiuma Az EKT elé terjesztett néhány határozati javaslatot. Ezek között szerepel a gondnokok feladatkörét meghatározó SzMSz (Szervezeti és Működési Szabályzat) rendelkezés kiegészítésére tett javaslat. A javaslatot az EKT támogatja, mely a szabályzat következő módosító csomagjával együtt fog a Főtanács elé kerülni. Az EKT határozatával elfogadta a kollégium javaslatát a **gyüle-**

kezeti lelkészek új munkaszerződés-tervezetének 2016. március 31-ig való elkészítésére. Vita alakult ki a kollégium azon javaslata körül, miszerint az **egyházközségek és egyházkörök könyvelését szakember végezze**. A vitára tekintettel határozat nem született, a döntést az EKT 2016. első negyedévi ülésére halasztotta. A döntés elnapolásának oka, hogy a lelkészi kar a kötelezettség bevezetésétől, ennek anyagi és személyi feltételeinek megteremtési nehézségeitől jelenleg még tart. A félelem viszont indokolatlan. A könyvelés egy külön szakma. Az egyházközség gazdálkodása, szabályszerű adminisztráció vezetése a lelkészek, gondnokok és pénztárnokok felelősségi körébe tartozik, és azáltal, hogy szakszerűen kerül elvégzésre a könyvelés, a felelős személyek, lelkészek kockázata csökken. Javaslat született arra is, hogy a könyvelés módja is kerüljön egyházi szinten kidolgozásra, mely felvetést – annak tükrében, hogy a könyvelés szabályait a számviteli szabályok határozzák meg – úgy látjuk értelmezhetőnek, hogy az egyház vezetősége egy **szakmai útmutatót** készítsen a lelkészek számára.

Titkos szavazást tartott az EKT három lelkész nyugdíjazásának elhalasztása ügyében. Két lelkész (Kiss Mihály és Pálfi Árpád) nyugdíjazásának elhalasztása iránti kérelmét az EKT jóváhagyta, egy esetben (Kedei Mózes) pedig a kérelmet elutasította.

Az EKT elnöksége javaslatot terjesztette elő arra vonatkozóan, hogy a nyugdíjintézet képviselője az SzMSz módosításáig állandó meghívottként részt vehessen az EKT ülésein. Ennek oka, hogy az SzMSz-ből kimaradt a Nyugdíjintézet képviselőjének részvételi lehetősége az EKT ülésein, mely a korábbi gyakorlattal ellentétes. Az EKT a saját tagjainak körét nem jogosult bővíteni, ugyanakkor e hiányosság Főtanács szinten történő orvoslásáig meghívja a nyugdíjintézet képviselőit üléseire.

A hitéleti és misszió ügyosztály liturgiai reformok előkészítését szorgalmazza, ennek érdekében **Liturgiai Reform Munkacsoport** jött létre november 20.-án.

2018-ban ünnepeljük az 1568. évi Tordai Országgyűlés 450 éves jubileumi évfordulóját. A méltó ünneplés előkészítésére megalakult a 2018-as emlékűnnepségeket előkészítő bizottság, mely ismertette terveit. Az ünnepség-sorozat a januárban tartandó nyitó istentisztelettel kezdődik, és a decemberben tartandó ünnepi Zsinattal zárul. A tervek között számos kiadvány, művészeti alkotás létrehozása és rendezvény szervezése szerepel. Az írásban előterjesztett javaslatokat az EKT kiegészítette azon javaslattal, hogy Kolozsváron készüljön egész alakos Dávid Ferenc szobor.

Az EKT határozatot hozott az **egyéni egyházfenn-tartói járulékok** tárgyában. A járulékok százalékos mértéke maradt 1%, minimális összegét a tanács megemelte.

Elfogadásra került az **erdélyi lelkészi fizetések rendszere**, valamint a MUE 2016-os költségvetés-tervezete. A lelkészi fizetési rendszerhez tett azon javaslatokat (Kolozs-tordai Egyházkör lelkészeinek javaslatai valamint Lőrinczi Lajos székely-keresztúri egyházkör esperesének javaslatai), melyeket a munkabizottság nem fogadott el, az EKT 2016. év I. negyedévi ülése fogja tárgyalni.

Fontos megemlíteni, hogy fálumentési program keretén belül, Lőrinczi Lajos esperes lelkész kezdeménye-

zésére Csehétfalván eladásra kerülő 3 ingatlan megvásárlására és felújítására, korszerűsítésére és bővítésére kerül sor. Az ingatlanok vételárához a Magyar Állam támogatást nyújt 50 millió forint értékben. Az ingatlanvásárláshoz az EKT hozzájárult.

Fontos közlemény hangzott el az EKT-n arról, hogy a hosszas egyeztetések és több módosítás eredményeként elfogadásra került a MUE 2012-es alaptörvényének román nyelvű fordítása.

Az Egyházi Képviselő Tanács elfogadta az **Egyház 2016. évi központi ülésezési tervét és rendezvény-naptárát**.

*Kászoni-Kövendi József püspöki helynök
Dr. Mihály Noémi Klára, az EKT tanács tagja*

Összefoglaló a Magyar Unitárius Egyház Magyarországi Egyházkerülete Elnökségének munkájáról

Az egyházkerületi elnökség rendszeresen ülésezik, havonta egy-két alkalommal. Áttekinti az aktuális egyházkerületi teendőket, beadványokat és a tárgykörben határozatokat hoz.

Az őszi időszakban az alábbi főbb kérdésekkel foglalkozott az egyházi vezetés:

Miután **Sándor Gyula Mátyás**, volt győri lelkész munkaviszonya 2015. június 19-én megszűnt, az Elnökség képviselőjében helynök, jegyző és felügyelőgondnok a felmondásban kitűzött időpontban, augusztus 31-én Győrbe utaztak, hogy a kiürített ingatlant és a lelkészi hivatal egészét (anyakönyvek, pecsét, hívek címlistája, stb.) átvegyék. A lelkész az átadást megtagadta. Elnökség úgy határozott, hogy felkéri dr. Mihály Noémi ügyvédet, hogy az ingatlan birtokba vétele és az adminisztráció átvétele tárgyában indítson jogi eljárást.

Az **iskolai hitoktatás** már két éve elsődleges helyen szerepel az egyházkerület stratégiai tervében. 2015 szeptemberében kétszer annyi gyermek, kétszer annyi csoportban jelentkezett iskolai unitárius hitoktatásra. Ennek fővárosi megszervezésével jegyzőt bízta meg az elnökség.

Elnökség tudomásul vette, hogy az EMMI belső jogi személyiségként bejegyezte a **Magyarországi Unitárius Nők Országos Szövetségét**. Elnökség sok sikert kívánt a MUNOSZ munkájához.

Bálint-Benczédi Ferenc 2015. szeptember 1-től kezdődően kinevezte **Szabó Csengelét** BUE gyakorló segédlelkészének. A kinevezésben szerepelnek az elvégzendő feladatok. A MUE ME Elnökség és a Budapesti Egyházközség presbitériuma közösen megegyezett a bérterhek megosztásában. Az Elnökség havonta a lelkészeknek járó minimál bérrel és a Nagy Ignác

utcai épületben egy 45 négyzetméteres lakás ingyenes használatával járul hozzá a segédlelkész alkalmazásához.

Elnökség felkéri **Máté Ernő** közügyigazgatót, hogy 2016. január 15-ig készítse el a jelentését az egyházközségek szabályos működésének ellenőrzéséről, amit – többek között – az egyházközségek jegyzőkönyvek segítenek. Kiemelt feladata megvizsgálni a presbitériumok megválasztásának feltételeit (különös tekintettel a mandátumok lejárataira, illetve a presbitérium összetételére), a választások szabályosságát stb..

Elnökség **Gyerő Dávid** főjegyző, ICUU elnök megkeresésére úgy döntött, hogy helynök és főgondnok felhívásban fordulnak a nemzetközi unitárius testvérekhez és szervezetekhez a Magyarországra érkező menekültek megsegítésére. A beérkező adományokat – külön megállapodás alapján – a Magyar Ökumenikus Segélyszervezetnek utaljuk át.

Elnökség előkészítette és összehívta 2015. október 30-ra az EKKT ülést, a zárszámadás és költségvetés napirendekkel, valamint beszámolókkal az iskolai hitoktatás, az Unitárius Alapítvány és a Nőszövetség témakörökben.

Kiss Mihály lelkész ismételten kérte MUE ME vezetőséget, hogy támogassa 1+1 évi lelkészi szolgálatának meghosszabbítását, 2017 májusáig, nyugdíjazása előtt. Elnökség és az EEKT is támogatta kérését és felterjesztette azt a kolozsvári EKT ülés elé.

Elnökség kiírta a 2015. évi második félévi szórványköltség pályázatot és a beérkezett pályázatokat elbírálvá, az összegeket kiutalta az egyházközségeknek

Dr. Szent-Iványi Ilona

Reformáció 500 Emlékbizottság

Vallások együttélése egykor és most

Az Emberi Erőforrások Minisztériuma mellett működő Reformáció Emlékbizottság Vallásközi munkacsoportja, a fenti címen szervezett konferenciát 2015. november 25-én, Budapesten.

A négy munkacsoport tevékenységében aktívan vesznek részt egyházunk elnökségének tagjai. A Vallásközi munkacsoportban dr. Szent-Iványi Ilona lelkeszőn munkálkodik.

A rangos konferenciát **dr. Hafenschér Károly** miniszteri biztos nyitotta meg. A konferencia nyitó előadását **dr. Rostoványi Zsolt**, neves iszlám szakértő, a Corvinus Egyetem rektora tartotta. Előadásában igyekezett tisztázni a – sokszor médiában is megnyilvánuló – félreértéseket az iszlámmal és az európai muszlimokkal kapcsolatban. A Nyugat-Európában élő közel 30 millió muszlimnak, mára már hozzátétőlegesen csak 30%-a gyakorolja rendszeresen a vallását. Nagy részük már Európában született és nevelkedett és mérsékelt nézeteket vall. Jelenleg az Európai Unió tagországaiban 6%-os a muszlim jelenlét. Az előadó részletesen elemezte a Közel Keleten és az arab országokban kialakult válságok, valamint ennek következtében megindult menekült áradat okait.

A délutáni előadásokat **dr. Szent-Iványi Ilona** moderálta. Ebben a blokkban fiatal történészek és egyetemi tanárok beszéltek a reformáció és a török hódoltság kapcsolatáról. Öröm volt az unitárius részt vevők számára hallani **dr. Varga Szabolcs**, pécsi történész

Pillanatkép a konferencia munkálataiból

előadását, aki hosszan beszélt a 16. századi pécsi, bányai unitarizmusról, megemlítve az 1588-as pécsi disputa jelentőségét is. Pécsen és környékén unitárius teológiai főiskola működött és közel 100 unitárius gyülekezet volt. Az előadásban az az érdekes statisztika is elhangzott, hogy a 16. század végére a hódoltság területén, mintegy 10%-ra szorult vissza a katolikusok létszáma.

Az unitárius közönség számára is érdemes lenne meghívni az előadókat, hogy bővebben ismertessék a 16. századi Erdélyen kívüli unitarizmus történetét és értékeit, amelyek egyházunk 450. évfordulója kapcsán különösen aktuálisak.

A konferencián egyházunk részéről részt vett **Bálint Benczédi Ferenc** püspök, **Kászoni-Kövendi József** helynök, **dr. Barabássy Sándor** felügyelőségondnok, **Léta Sándor** lelkész és **Gergely Felicián** gyülekezeti gondnok.

szi

XVIII. Dávid Ferenc emlékzarándoklat Déván

Magyar Unitárius Egyház és annak ifjúsági szervezete, az Országos Dávid Ferenc Ifjúsági Egylet (ODFIE) 2015. november 7-én közösen szervezte meg a Dávid Ferenc emlékzarándoklat tizennyolcadik kiadását.

A különböző erdélyi és magyarországi településekről szombat délután közel ezer zarándok érkezett Dévára. A hegy lábánál történt gyülekezés után a zarándokcsoportok felvonultak a dévai várba, ahol 1579 novembe-

Zarándokok (Molnár Lehel felvétele)

rében Dávid Ferenc unitárius egyházalapító püspök vértanúságot szenvedett.

A várbeli ünnepség alkalmi istentisztelettel kezdődött, amelyet **Kászoni-Kövendi József** püspöki helynök, budapesti, **Székely Kinga Réka** homoródszentpéteri, **Buzogány-Csoma István** szentivánlaborfalvi és kézdívárshelyi, **Jobbágy Júlia** kolozsvári lelkészek közösen tartottak. Ünnepi beszédükben olyan értékekre irányították a figyelmet, amelyek évszázadok óta a magyar unitárius közösség megtartó erői.

Az istentiszteletet követő köszöntő beszédek sorát **Bálint Benczédi Ferenc** püspök nyitotta meg. Őt követte a dévai önkormányzat képviselőjében **Surgent Marius** alpolgármester, majd **Emilie Bogis** Barót testvérgyülekezetének, a New Jersey államokbeli Summit-i Unitárius Univerzalista Egyházközség lelkésze üdvözölte a zarándokokat.

A köszöntések sorát **Koppándi-Benczédi Zoltán**, a Délnyugat-Erdélyi Unitárius Szórványegyházközség lelkésze zárta.

Az üdvözlő beszédek után a Protestáns Teológiai Intézet Unitárius Karának hallgatói alkalmi várjátékot mutattak be, majd fáklya- és gyertyagyújtás közben a résztvevők koszorúkat és virágokat helyeztek el Dávid Ferenc emlékcéllájában. A koszorúzás ideje alatt **Sorbán Enikő** énekesnő népdalokat énekelt, és

Kovács Tamás székelyudvarhelyi egyletes furulyán játszott.

A zárandoklat egyik színfoltja a szervezők által meghirdetett gyermek-rajzpályázat eredményhirdetése volt. Az Amikor az én családom imádkozik tematikájú pályázati kiírásra Kárpát-medence különböző településeiről 270 pályamunka érkezett, amelyeket a zárandokok a várban tekinthettek meg. Az eredményhirdetésre a dévai sportkollégiumban került sor gyerekek és ifjak részvételével.

Eközben a felnőtt zárandokok a dévai unitárius imaházban zárták a rendezvényt, ahol betekintést nyehettek a szórványegyházköztség életébe, valamint a Fókusz amatőr fotócsopott Épített örökségünk című fényképiállítást tekinthették meg.

Isten áldása legyen az áldozatvállaló egyházalapítók alkotásán és a rájuk emlékező, mindenkori zárandokok életén!

A Magyar Unitárius Egyház Főhatósági Hivatala és az Országos Dávid Ferenc Ifjúsági Egylet Elnöksége

Nemzetközi unitárius segítség a Magyarországra érkező menekülteknek

2015 augusztus végén folyamatosan nagy számban érkeztek menekültek Magyarországra. Az ICUU (Nemzetközi Unitárius és Univerzalista Tanács) tagegyházai és a UUA (amerikai Unitárius és Univerzalista Szövetség) közvetlenül és Gyerő Dávid ICUU elnökön keresztül is megkeresték az elnökséget azzal a kérdéssel, hogyan tudnának segíteni a menekülteknek.

Elnökség úgy határozott, hogy helynök és főgondnok angol nyelvű felhívásban fordulnak a nemzetközi unitárius szervezetekhez. Ennek eljuttatásában Gyerő Dávid főjegyző és az ICUU is segítségünkre volt.

Egyházunk 24 évvel ezelőtt alapító tagja volt a Magyar Ökumenikus Segélyszervezetnek és annak munkájában folyamatosan részt vesz. A Felügyelő Bizottság elnöke dr. Szent-Iványi Ilona lelkész.

Elekes Botond főgondnok egyházunk nevében Megállapodást írt alá Lehel Lászlóval a Segélyszervezet elnök-igazgatójával arról, hogy megerősítse az együttműködést a Magyar Ökumenikus Segélyszervezet és a MUE ME között, különös tekintettel a hazánkba érkező, átutazó, menekült-táborban tartózkodó migránsok – elsősorban gyermekek és nők – megsegítésére.

A Magyar Unitárius Egyház Magyarországi Egyházkerület elnöksége a nemzetközi unitárius szervezetektől (Unitarian Universalist Association USA, International Council of Unitarians and Universalists, UK) cél adományként kapott 3.150.000,-HUF, összeget átutalta a Magyar Ökumenikus Segélyszervezetnek.

Az adomány felhasználásáról a segélyszervezet vezetői jelentést írnak 2016. március 31-ig.

szi

Unitárius műsorok 2016-ban

Duna Televízió Unitárius ifjúsági műsorok

2016. január 17.
2016. március 13.
2016. május 8.
2016. július 3.
2016. augusztus 28.
2016. október 23.
2016. december 18.

Unitárius magazin

2016. február 7.
2016. május 1.
2016. július 24.
2016. október 16.

Kossuth Rádió

Élő unitárius istentiszteletek

2016. január 17.
2016. szeptember 25.

Unitárius félóra

2016. január 15.
2016. február 19.
2016. április 15.
2016. június 17.
2016. augusztus 19.
2016. október 21.
2016. november 18.
2016. december 16.

*Az unitárius műsorok szerkesztője
Dimény Zoltán.*

Magyar Unitárius Egyház Magyarországi Egyházkerülete Eseménynaptár 2016

Egyházkerületi rendezvény: Vallásszabadság ünnepe, 2016. január 17. Pestszentlőrinc. Élő rádiós istentisztelet közvetítés, szolgálat: Kászoni József helynök és Szent-Iványi Ilona lelkész.

Bartók Béla Egyházköztség: Bartók Béla születésének 135. évfordulója. 2016. március 20-án emlékünnepe, a szolgálatot Kászoni József püspöki helynök végzi. Szeptember 18-25 között Ars Sacra művészeti fesztivál. Az épület külső homlokzatára táblát helyeznek el a Pál utcai fiúk emlékére, 2016 áprilisban.

Budapesti Unitárius Egyházköztség: 2016. május 28. Egyháztörténeti konferencia, XVI. századi unitarizmus Erdélyben és a török hódoltság területén (Dél-Dunántúl).

Pestszentlőrinci Egyházköztség: A templom felszentelésének 80. évfordulója, 2016. június 18-19. Templomtörténeti kiállítás, előadás és ünnepi istentisztelet.

Észak-magyarországi Szórványegyházköztség: – Miskolc 2016. június 25. Szabadtéri istentisztelet, szórványtalálkozó, szeretetvendégség.

Dél-dunántúli Szórványegyházköztség – Pécs: Erdély találkozó 2016 június, szabadtéri rendezvény.

Füzesgyarmati Egyházköztség: 2016. július 10. – Alföldi búcsú. János Zsigmond fejedelem születésének 475. és halálának 445 évfordulója.

Debreceni Egyházköztség: 2016. szeptember – III. Székely Nap.

70 éves lesz az Unitárius Élet egyházkerületi folyóirat. Megemlékezést tartunk 2016. október 8-án.

Gyököcssy Endre
A Boldogmondások margójára

Boldogok, akik tudják, miért élnek,
mert akkor azt is megtudják majd, hogyan éljenek.
Boldogok, akik összhangban vannak önmagukkal,
mert nem kell szüntelen azt tenniük, amit mindenki tesz.
Boldogok, akik csodálkoznak ott is, ahol mások közömbösek
mert örömes lesz az életük.
Boldogok, akik tudják, hogy másoknak is lehet igaza,
mert békesség lesz körülöttük.
Boldogok, akik nevetni tudnak önmagukon,
mert nem lesz vége szórakozásuknak.
Boldogok, akik meg tudják különböztetni a hegyet a vakondtúrástól,
mert sok zavartól kímélik meg magukat.
Boldogok, akik észreveszik egy diófában a bölcsőt, az asztalt és a
koporsót, és mindháromban a diófát,
mert nemcsak néznek, hanem látnak is.
Boldogok, akik lenni is tudnak, nemcsak tenni,
mert megcsendül a csöndjük és titkok tudóivá válnak.
Leborulók és nem kiborulók többé.
Boldogok, akik mentség keresése nélkül tudnak pihenni és aludni,
mert mosolyogva ébrednek fel és örömmel indulnak útjukra.
Boldogok, akik tudnak elhallgatni és meghallgatni,
mert sok barátot kapnak ajándékba és nem lesznek magányosak.
Boldogok, akik figyelnek mások hívására anélkül, hogy nélkülözhetet-
lennek hinnék magukat,
mert ők az öröm magvetői.
Boldogok, akik komolyan tudják venni a kis dolgokat és békésen a nagy
eseményeket,
mert messzire jutnak az életben.
Boldogok, akik megbecsülik a mosolyt és elfelejtik a fintort,
mert útjuk napfényes lesz.
Boldogok, akik jóindulattal értelmezik mások botlásait, akkor is, ha
naívnak tartják őket,
mert ez a szeretet ára.
Boldogok, akik el tudnak hallgatni, ha szavukba vágna, ha megbánt-
ják őket, és szelíden szólnak,
mert Jézus nyomában járnak.
Boldogok, akik mindebből meg is tudnak valósítani valamit,
mert életesebb lesz az életük.

Istentől áldott, szeretetben gazdag Karácsonyi Ünnepeket és
boldog Új Évet kívánunk minden kedves Olvasónknak!

 Unitárius Élet

A Magyar Unitárius Egyház
Magyarországi Egyházkerületének
kiadványa
Megjelenik kéthavonta.
Alapítási év: 1947.
HU ISSN 01331271

Szerkesztőbizottság:
Kriza János főszerkesztő
Szerkesztők:
Bartha Mária Zsuzsánna
Retkes Attila
Szász Adrienne
Farkas Wellmann Éva

Laptev, tördelés:
Kriza János

Szerkesztőség címe:
1055 Budapest.
Nagy Ignác u. 2-4
Telefon/fax: 311-2801
unitariusélet@gmail.com
Index: 25 842

Terjesztő, felelős kiadó:
Magyar Unitárius Egyház
Magyarországi Egyházkerülete
Előfizetés: mue@unitarius.hu
Éves előfizetés ára: 3.600 Ft.

A lapszámok interneten előrhetők a
tudastar.unitarius.hu oldalon

Adományokat szívesen fogadunk.
Bankszámlaszám:
11713005-20011631

Nyomda:
Press Time Kft.
1066 Budapest, Lovag u. 15.
Felelős vezető:
Schmidt Dániel

Kéziratokat nem őrzünk meg
és nem küldünk vissza.
A lapban közölt írások
nem tükrözik feltétlenül
a szerkesztőség álláspontját.

Következő lapzárta:
2015. február 5.